

A JEGYZETANYAGBAN RÖVIDÍTVE IDÉZETT MUNKÁK ADATAI

Bazin, 1977

- André Bazin: Tanulmányok a filmművészetről. Magyar Film-tudományi Intézet és Filmarchívum 1977 Budapest

Beke, 1986

- Beke László: Caspar David Friedrich. Corvina 1986 Budapest

Benjamin, 1969

- Walter Benjamin: Kommentár és prófécia. Gondolat 1969 Budapest

Białostocki, 1982

- Jan Białostocki: A "kerettémák" és az archetipikus képek. Régi és új a művészettörténetben. Corvina 1982 Budapest

Białostocki, 1986

- Jan Białostocki: Ikonográfia. Ikonológia és műértelmezés 1-2. Az ikonológia elmélete. JATE 1986 Szeged.

Dubois, 1983

- Philippe Dubois: L'Acte Photographique. F.Nathan, Paris, Ed. Labor Bruxelles 1983.

Chastel, 1984

- André Chastel: Fabulák, formák, figurák. Gondolat 1984 Budapest

Coe, 1981

- Brian Coe: The History of Movie Photography. Ash and Grant 1981 London

Eco, 1977

- Umberto Eco: Zeichen. Einführung in einen Begriff und seine Geschichte. Suhrkamp 1977

G. Freund, 1976

- Gisèle Freund: Photographie und Gesellschaft. Rohwolt 1976
Hamburg

Gombrich, 1972

- Ernst Gombrich: Művészet és illúzió. Gondolat 1972 Budapest

Gombrich, 1986

- Ernst Gombrich: Icones Symbolicae, Ikonológia és műértelmezés
1-2. JATE 1986 Szeged

Goodwin, 1979

- Joscelyn Goodwin: Kircher. Thames and Hudson 1979 London

Grabar, 1981

- André Grabar: Plótinosz és a középkori esztétika eredete. A tér a festészetben. Szöveggyűjtemény, NPI én. - 1981 - Budapest

Hartlaub, 1951

- G.F. Hartlaub: Zauber des Spiegels. Piper and Co. 1951 München

Hauser, 1980

- Arnold Hauser: A modern művészet és irodalom eredete. Gondolat
1980 Budapest

Hoffmann - Junker, 1982

- Detlev Hoffmann - Almut Junker: Laterna Magica. Lichtbilder aus
Menschenwelt und Götterwelt. Frölich und Kaufmann 1982
Berlin/W.

Jammes, 1972

- André Jammes: William H. Fox Talbot Ein grosser Erfinder und
Mesiter der Photographie. Bucher 1972 Luzern u. Frankfurt/M.

Kazanszkij, 1927

- Borisz Kazanszkij: A film természete (1927). A film és a többi
művészetek. Gondolat 1977 Budapest

Kákosy, 1974

- Kákosy László: Varázslás az ókori Egyiptomban. Akadémiai
1974 Budapest

Kemp, 1980

- Wolfgang Kemp: Theorie der Fotografie: ein Anthologie
1-3 Band 1. (1839-1912) Schirmer-Mosel 1980 München

Kerényi, 1984

- Kerényi Károly: Hermes, a lélekvezető. Európa 1984 Budapest

Kris - Kurz, 1934

- E. Kris - O. Kurz: Die Legende vom Künstler. Krystall
Vrlg. 1934 Wien

Lützel, 1970

- Heinrich Lützel: Absztrakt festészet - Jelentősége és
határai Corvina 1970 Budapest

Marosi, 1969

- Marosi Ernő (ö.á.): A középkori művészet világa. Gondolat
1969 Budapest

Miklós, 1980

- Miklós Pál: Kép és kommunikáció. Újságíróiskola 1980
Budapest

Mumford, 1986

- Lewis Mumford: A gép mítosza. Európa 1986 Budapest

Panofsky, 1940

- Erwin Panofsky: The Codex Huygens and Leonardo's art
theory. Studies of the Warburg Institute 1940 London

Panofsky, 1986

- Erwin Panofsky: A jelentés a vizuális művészetekben. Gondolat 1984 Budapest

Praz, 1986

- Octavio Praz: Embléma, jelkép, epigramma, concetto. Ikonológia és műértelmezés. 1-2. JATE 1986 Szeged

De Quincey, 1983

- Thomas De Quincey: Egy angol ópiumevő vallomásai. Gondolat 1983 Budapest

Scharf, 1976

- Pioneers of photography. An album of pictures and words written and compiled by Aaron Scharf. Harry N. Abrams, Inc. 1976 New York

Sedlmayr, 1960

- Hans Sedlmayr: A modern művészet bálványai. Gondolat 1960 Budapest

Steiger, 1985

- Steiger Kornél: Parmenidész és Empedoklész kozmológiája. Parmenidész, Empedoklész Töredékek. Gondolat 1985 Budapest. A zárt kozmológiai séma látáselmélete.

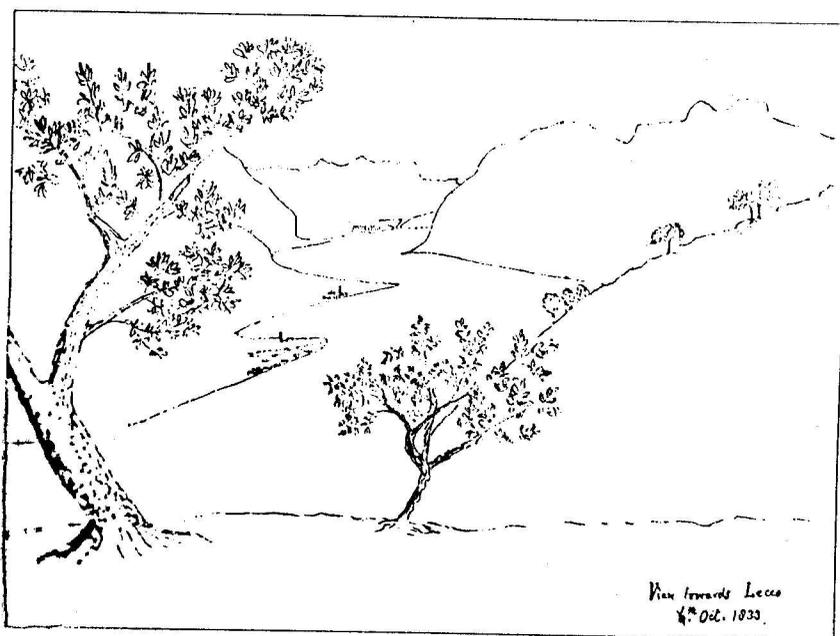
Szilágyi J. Gy. 1962

- Szilágyi János György (ö.á.): A görög művészet világa. I-II. Gondolat 1962 Budapest

MEGJEGYZÉS A KÉPEKHEZ

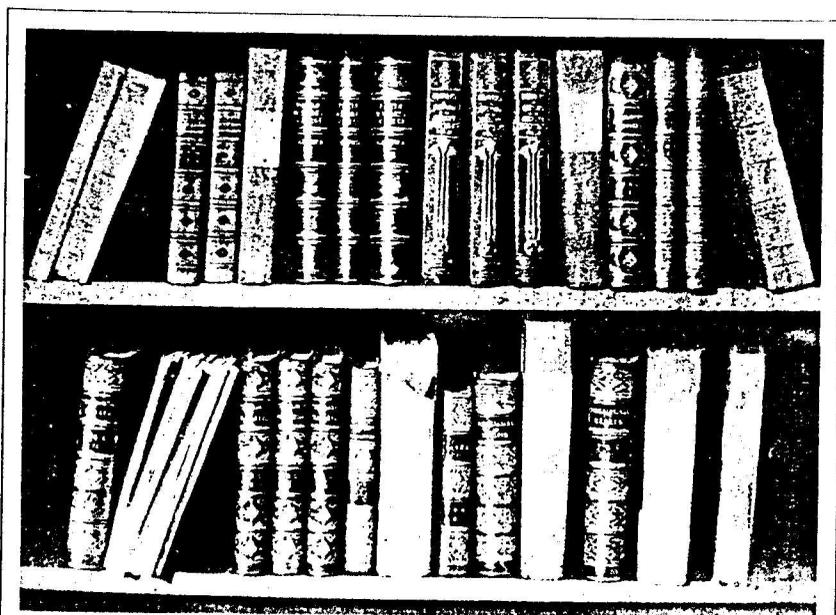
A függelékként mellékelt - vázlatos ábratanulmányként is felfogható - képösszeállítás a szöveg tematikáját követi, de elsődleges célja nem az illusztrációk, inkább egy vizuális kontextus, még inkább egy nem-verbális utalás-sorozat szöveghez kapcsolása (a xerox behatárolt lehetőségeit is figyelembe véve). Ezért a képek pontos adataival, leírásával, forrásaival - bár kivétel nélkül megadhatók -, a szövegrészt nem kívántam fölöslegesen terhelni. Inkább lapozgatásra, nézegetésre való tehát, természetesen - ha nem is kizárólagosan - alapul szolgálhat a szöveget kísérő illusztrációk kiválasztásához.

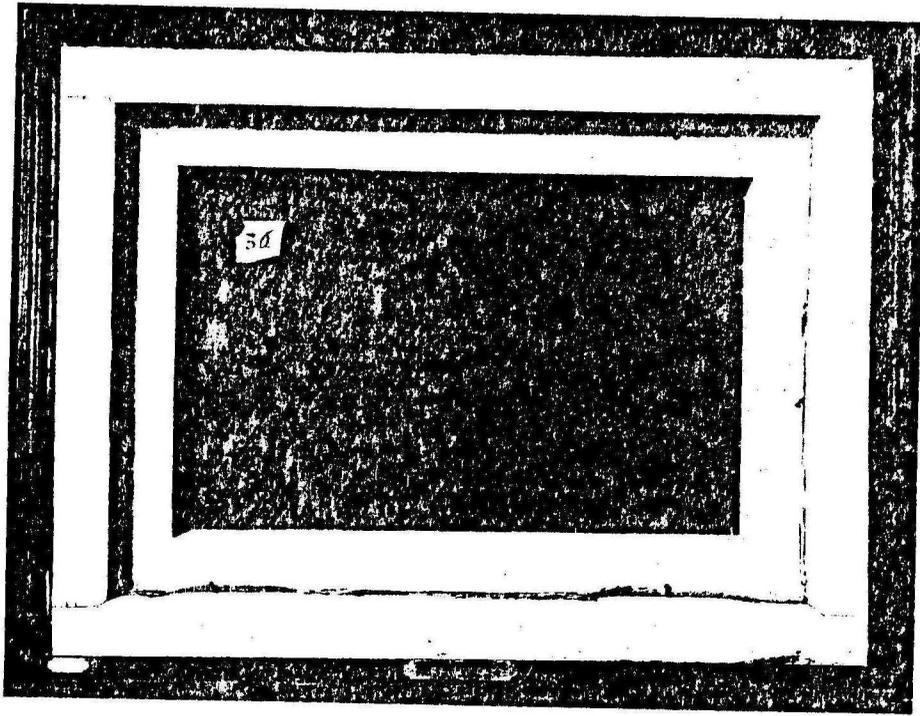
I. A »TERMÉSZET CERUZÁJA«, A »KAMERA, MINT TÖLTŐTOLL« ÉS A VIDEO-ECSET

*Vine towards Lecco
4th Oct. 1839.*

William Henry Fox Talbot

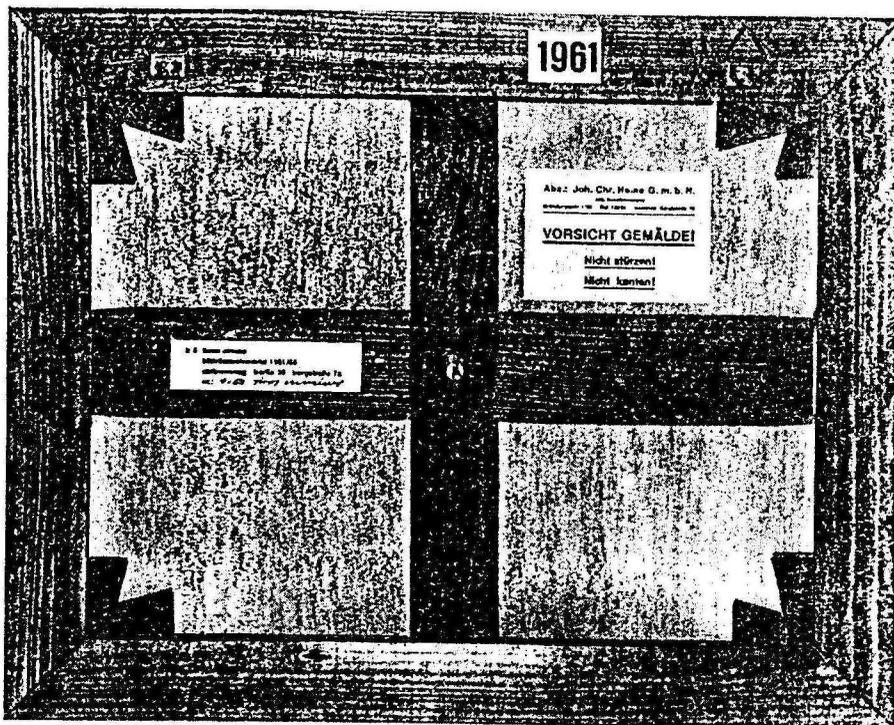

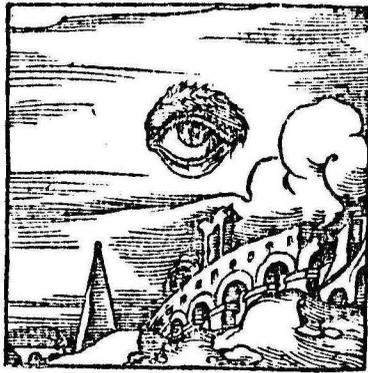
CORNELIS NOBERTUS GYSBRECHT
(nachgewiesen 1650 - 1675)

Rückseite eines Gemäldes

Öl auf Leinwand, 60 x 85,5 cm
Kopenhagen, Statens Museum for Kunst
Inv. Nr. 1989

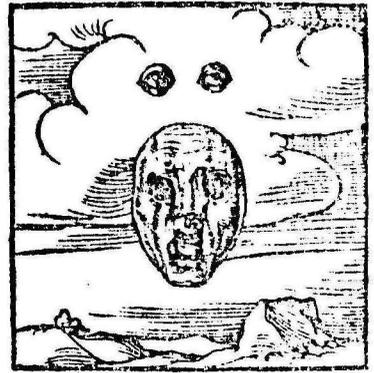

Timm Ulrichs: Bildrückseitenbild, Fotoleinwand auf Holzkeilrahmen, 40 x 50 x 2 cm, 1961/68,
Objekt der Multiples-Serie des Stolpe-Verlages, Berlin

Comment ilz signifioient
Dieu.

Pour signifier dieu ilz paignoient vng oeil
pouce que ainsi que loeil veoit & regarde ce
qui est audeuant de luy dieu veoit considere &
congnoit toutes choses.

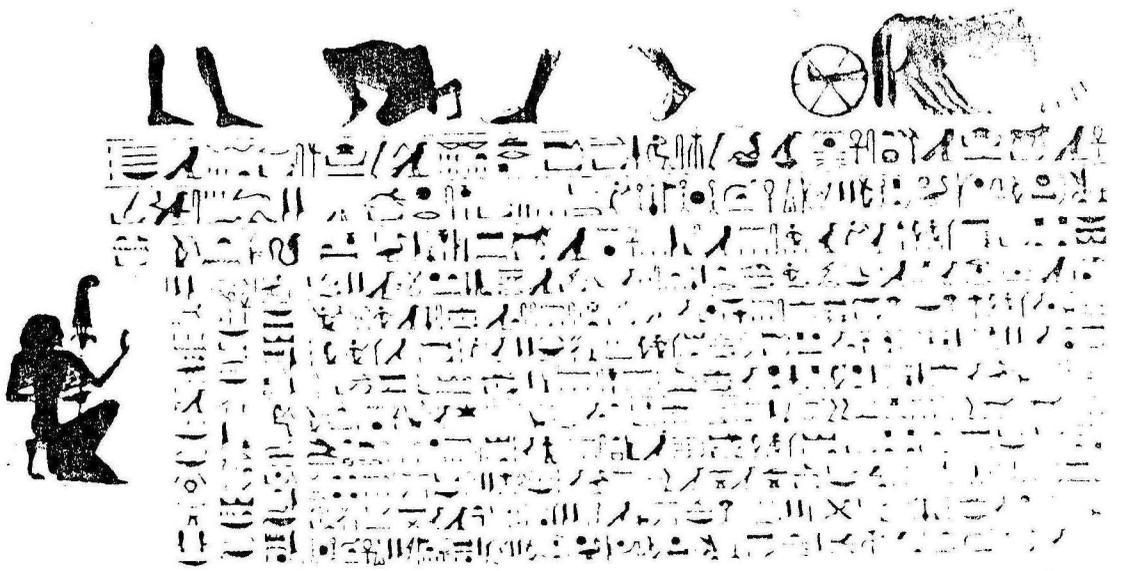

Cômēt ilz signifioient les dieux infernaulx
quilz appelloient manes.

Pour signifier les dieux infernaulx quilz ap-
pelloient manes ilz paignoient vng visage sans
yeulx & audeffus deulz yeulx pouce q par les
yeulx ilz signifioient les dieux cômē dict est &
par le visage sans yeulx ceulx qui sont en lieu
bas & tenebreux.

Fin des hieroglyphiques adieux xtz.

*The Papyrus type applied to Hieroglyphics —
Tablet at Thebes — discovered 27th Dec. 1845, by Mr. H. C. Warren — born in 1812 —
the undersigned, and communicated by Mr. Saml. Birch to the R. Soc. of London
in the Transactions &c — Vide Sat. Gaz, 25th July 1846 — ph. to. made by Mr. H.
Fox Talbot's kindness, from Mr. Jos. Bonomi's design — London Aug. 46.
George R. Harding*

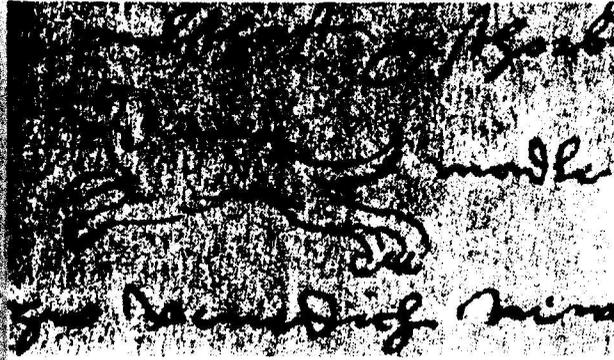

*The date of this Tablet according to Champollion & Lepsius
1397 and 1327 B.C.*

Woodcut (anonymous) in *Libro del parlare a persona a soneto ogni sorte lettera antica et moderna* by Giovanni Battista Palatino, Rome, 1561. Figurative Sonnet. Biblioteca Nazionale Marciana, Venice.

oder

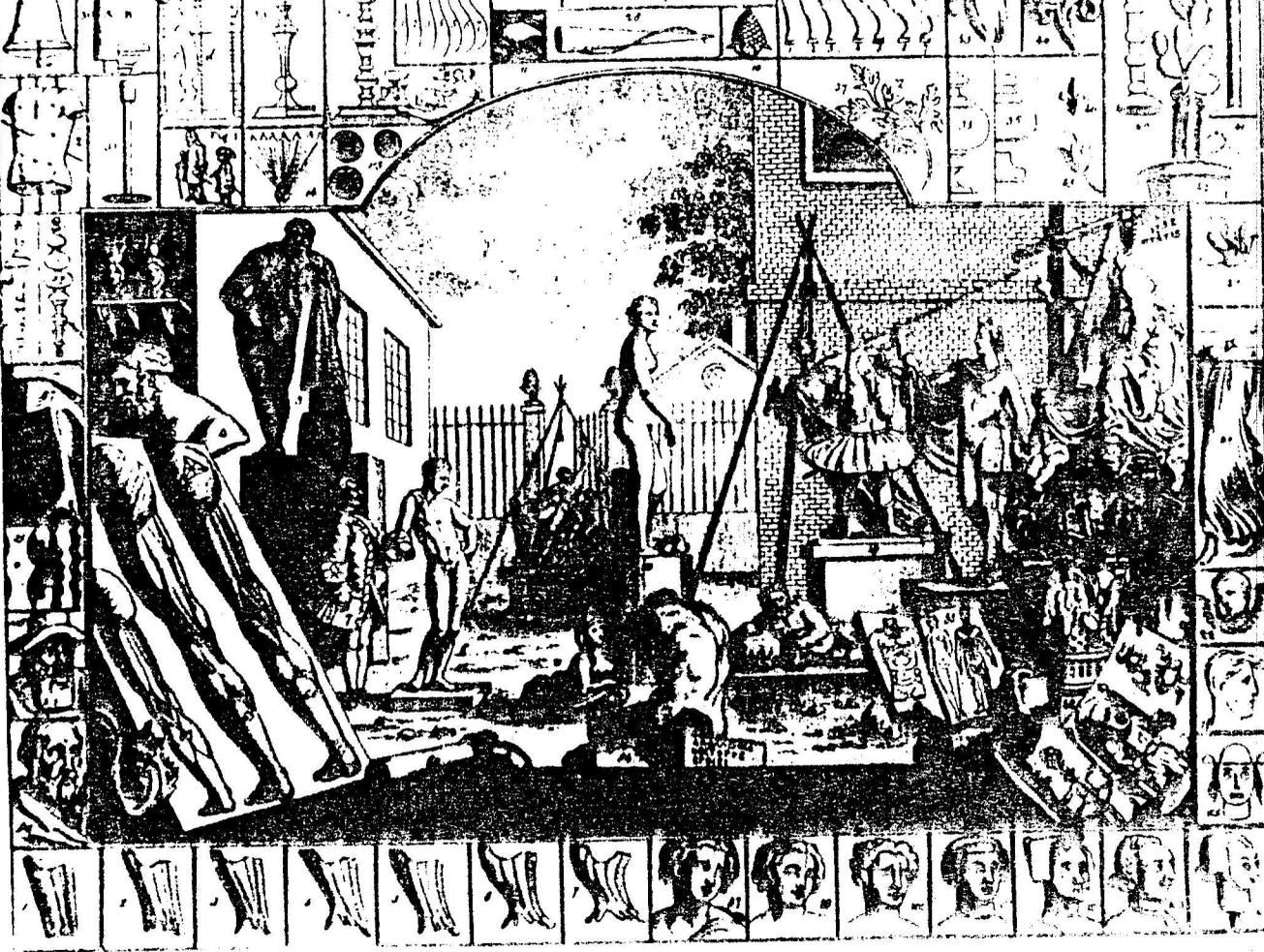

Mädle¹⁴, auf daß Ihr ein andre an derselben Statt brächt¹⁵. Ggeben zu Venedich neun Ohr in die Nacht¹⁶, am Samstag noch Lichtmeß in 1506 Jahr. Sagent mein Dienst Steffen Pawmgartner, Herr Hans Horstorfer und Folkamer. Albrecht Dürer.

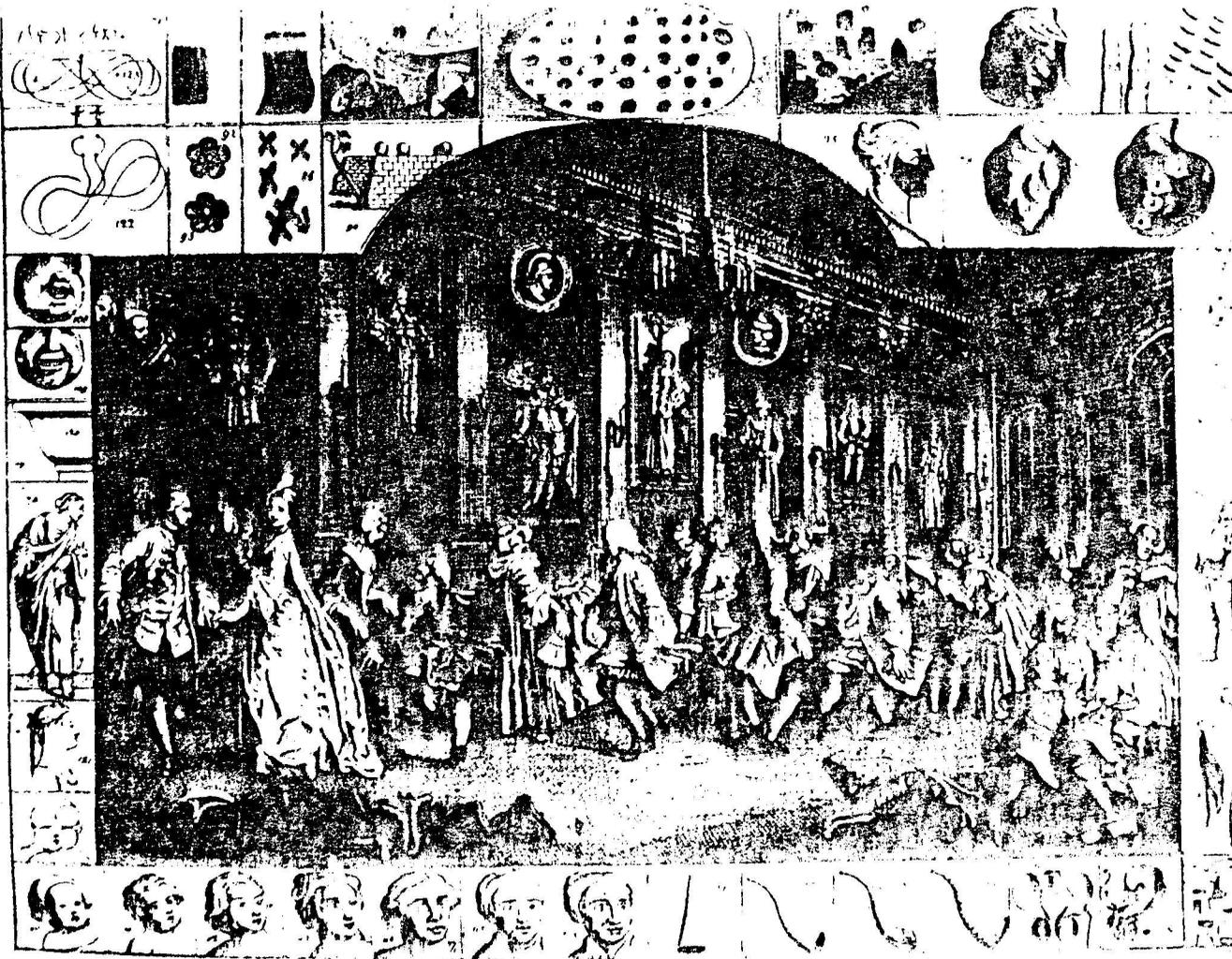

Niépce: Blick aus dem Fenster seines Landhauses, 1826/27

matique

Udvar-rajnoki lak. „A székely-herceg” I. tábla. 1713.

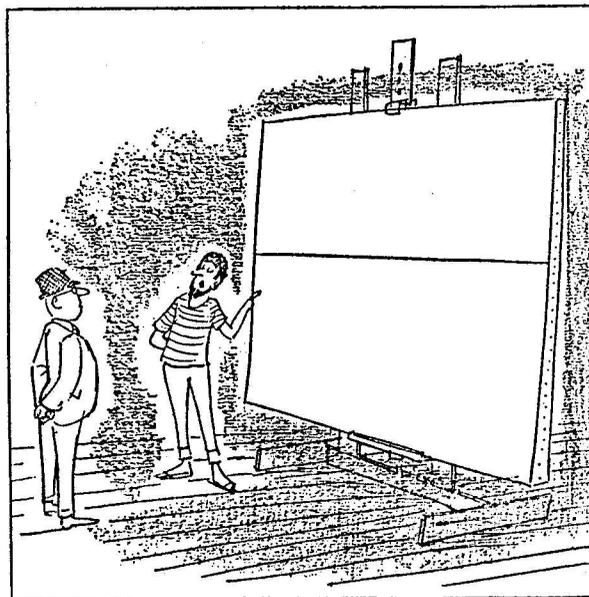
62. Falusi lak. „A székely-herceg” II. tábla. 1713.

Hogarth boasted that he could draw a Serjeant with his pike, going into an alehouse, and his Dog following him, with only three strokes;—which he executed thus:

20 Hogarth's method of rendering 'a Serjeant with his pike, going into an alehouse, and his Dog following him', from *Biographical Anecdotes of William Hogarth* by John Nichols, 1785

- A. The perspective line of the door.
 - B. The end of the Serjeant's pike, who is gone in.
 - C. The end of the Dog's tail, who is following him.
- There are similar whims of the *Caracci*.

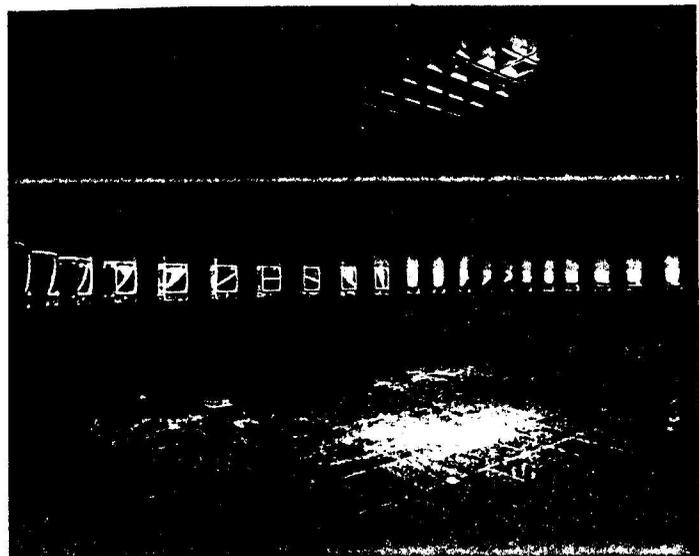

„Es ist mein erstes Seestück...“

Aus *Punch*: »Es ist mein erstes Seestück . . .« (aus »Die Welt«)

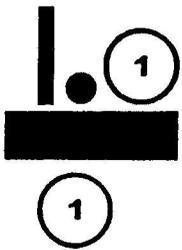

Zen for TV; manipuliertes Fernsehgerät, 1963/75

TV Clock; Installation, 1963–1981

12 Farb- und 12 Schwarz-Weiß-Monitore sind so manipuliert, daß der Elektronenstrahl jeweils nur einen geraden Strich auf dem Bildschirm sichtbar macht. Nacheinander betrachtet, zeigt die Installation das schrittweise Vorrücken der statischen Linie durch zwei Zwölf-Stunden-Phasen.

Útjára ered egy **aktív** vonal szabadon, céltalanul; séta ez, csak úgy a séta kedvéért.
A cselekvő egy eltolódó pont (1. ábra):

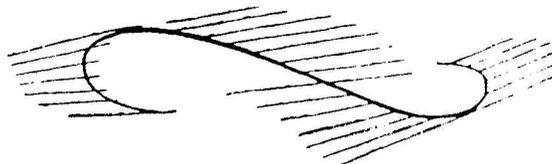

1. ábra

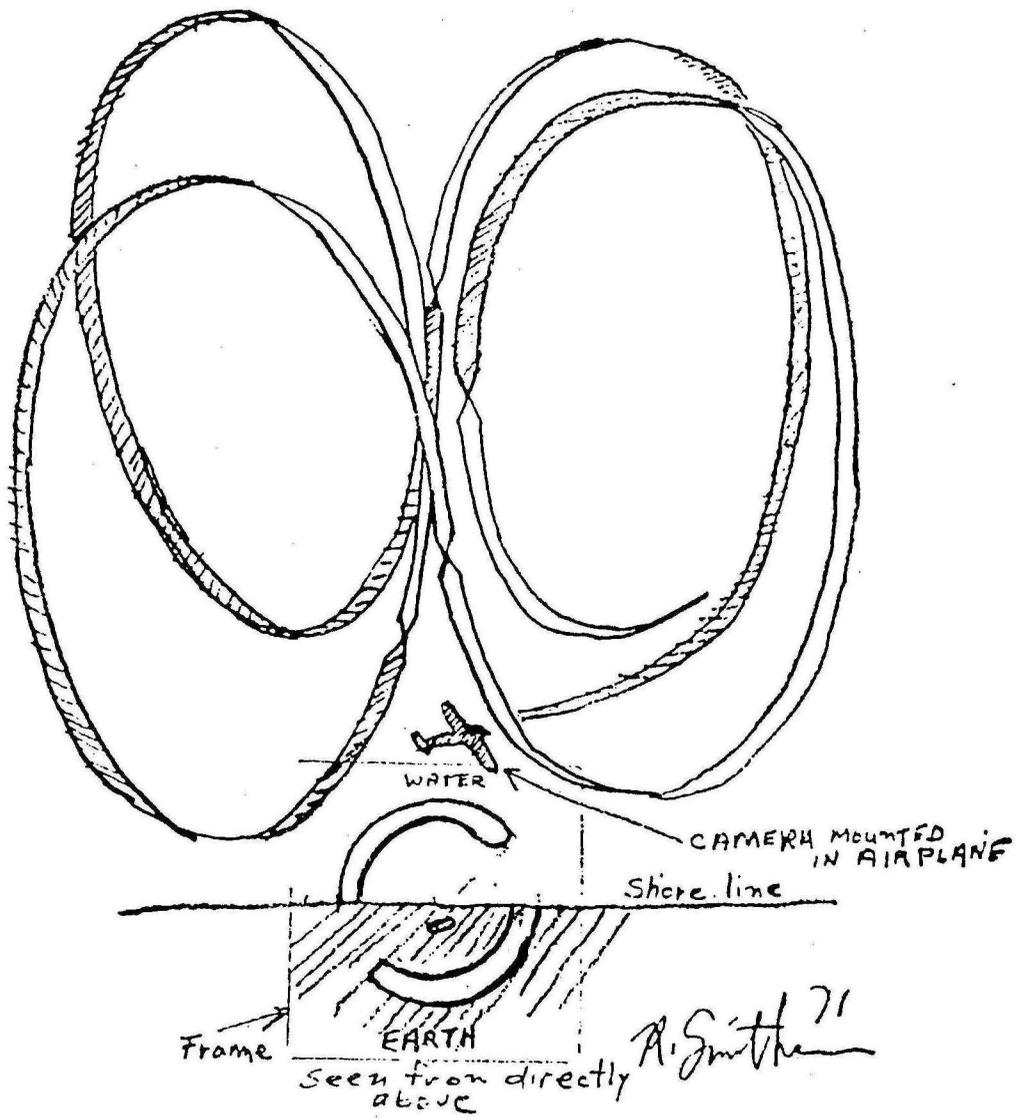
Ugyanaz a vonal kísérő formákkal (2. és 3. ábra):

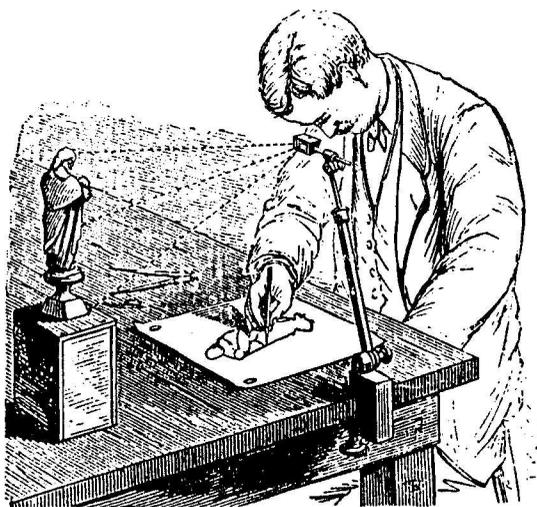

2. ábra

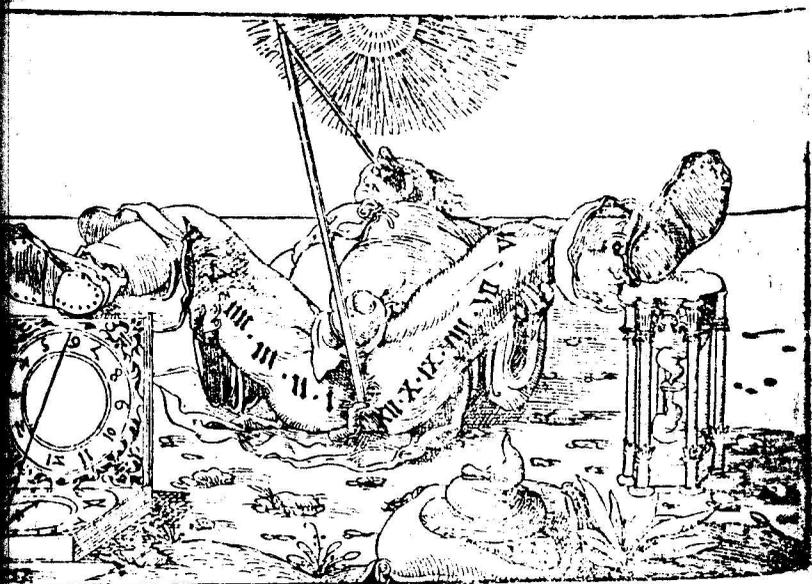
3. ábra

Camera lucida

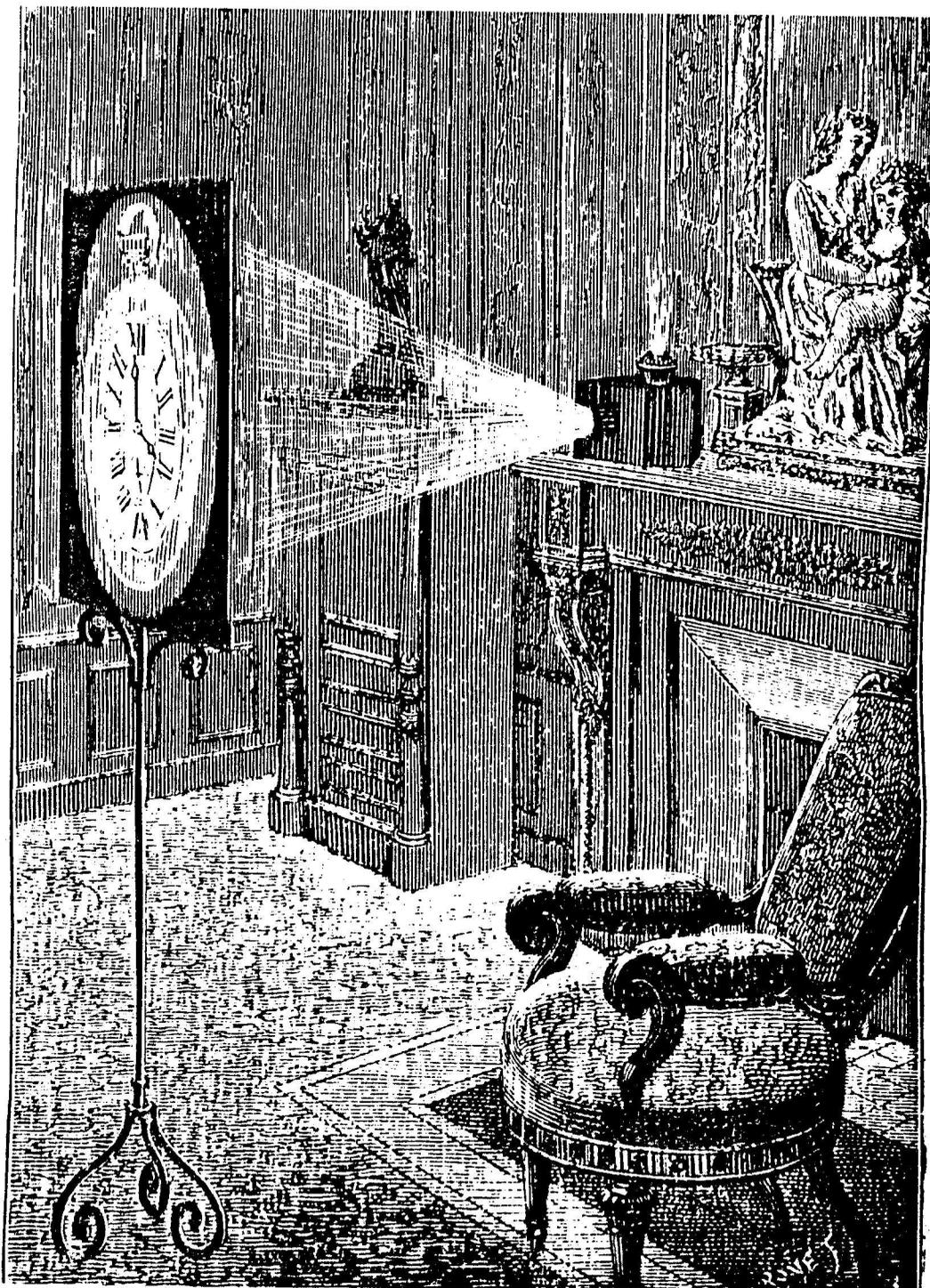

HOFER (ca. 1495-1546)

mensliche Sonnenuhr

blatt, 19,5 x 25,8 cm
n, British Museum, Department of
and Drawings
1846

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or date, which is partially obscured and difficult to read.

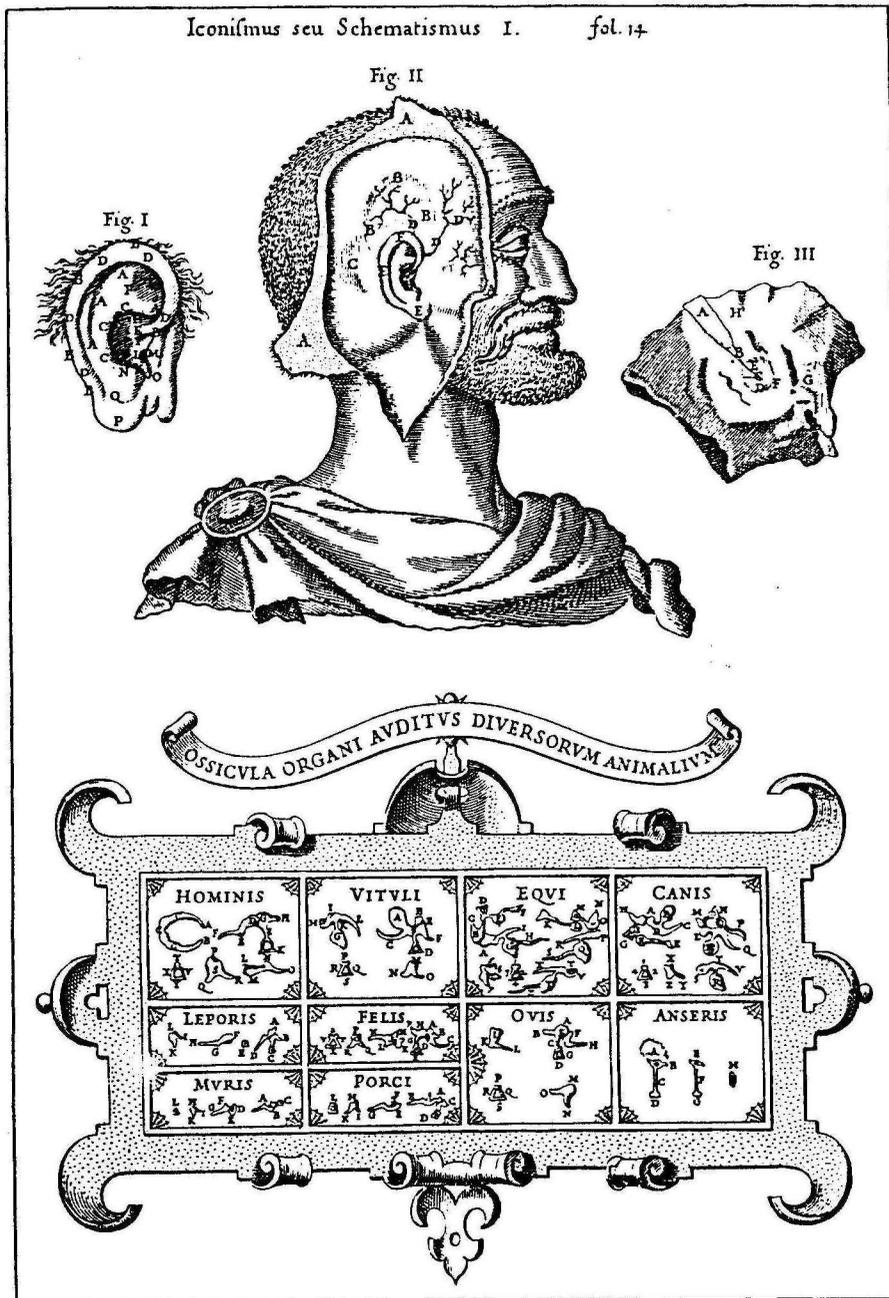

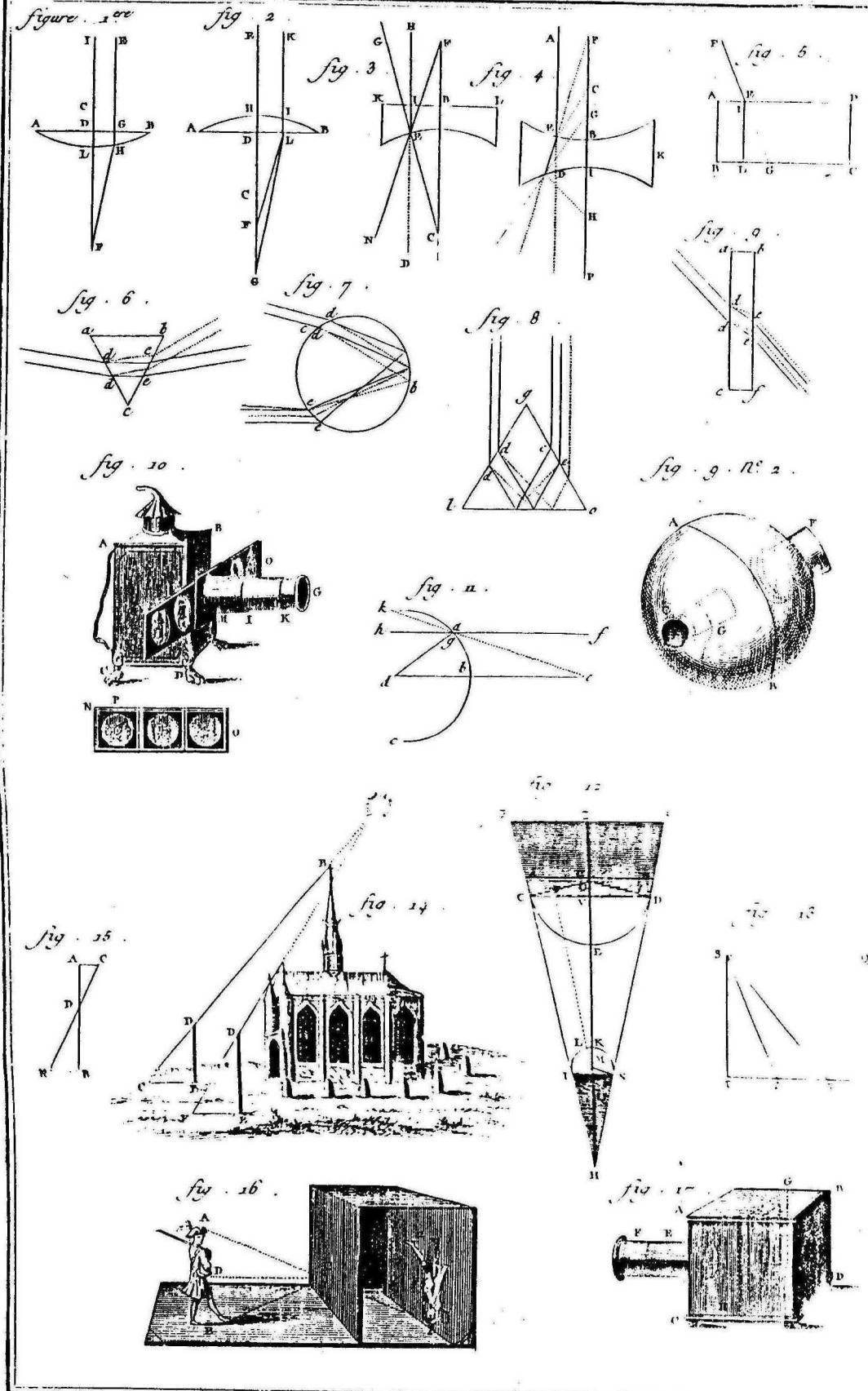
Handwritten text at the bottom right of the page, possibly a signature or a name, which appears to be "Geo. B. ...".

From *VISION IN MOTION* by L. Moholy-Nagy, 1947. Permission by Paul Theobald and Company, Publishers, Chicago 60602.

Iconismus seu Schematismus I. fol. 14

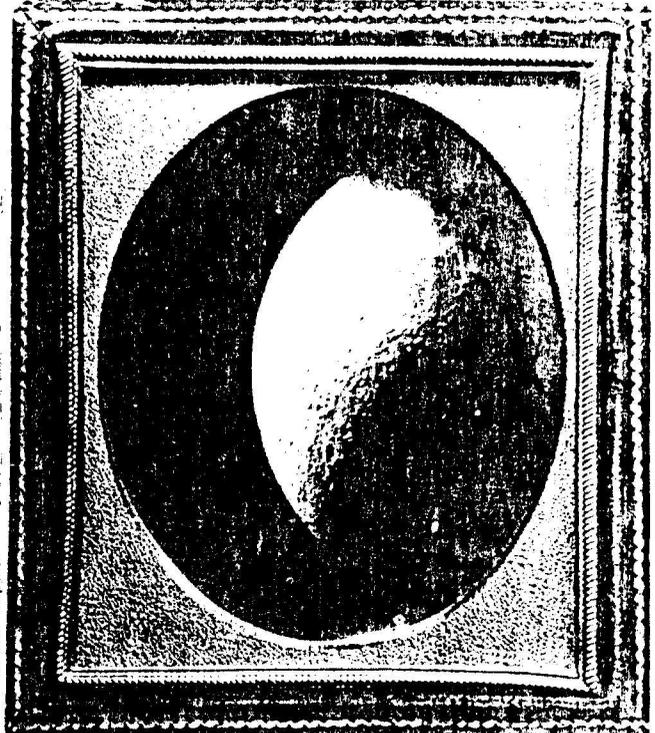
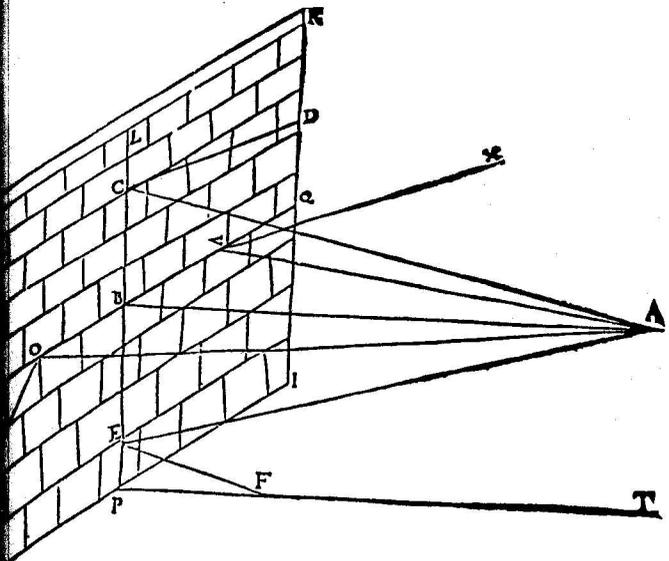

Geoffroy Del.

Reverend.

DEFINITIONES.

- 1 **M**agia sive Ars Phonocamptica est reconditor sonorum scientia, quae reflexa & multiplicata vocis virtute prodigiosos & causarum ignavis miraculosos effectus praestant.
- 2 **Phonocamptus** nihil aliud est, quam reflexio vocis, quam Graeci & deinde alij Echo vocant.
- 3 **Phonocamptus** sive centrum phonicum dicitur punctum ex quo sonora linea initium facit, ut in sequenti figura punctum A.
- 4 **Linea Phonocamptica** est punctum extremum in linea phonocamptica, in quo reflexa vox muribus se sistit, uti sunt centra BOVCE.

Whipple: Der Mond, 1851

- 5 **Obiectum phonocampticum** dicitur omne obstaculum vocem reflectens, uti est paries G K H I.
- 6 **Medium phonocampticum** illud dicimus medium, per quod sonus propagatur.
- 7 **Linea phonica** sive sonora aut vocalis illa est, per quam vox it & redit, qualis in figura est A B, estque multiplex; ut sequitur.
- 8 **Linea Obliqua** sive sonora recta illa est, per quam vox vnde profluxit, eo refluit, uti sunt omnes lineae normaliter ad sonorum corpus à muro reflexae; in figura eam refert linea A B, respondetque radii lucis normali.
- 9 **Linea Reflexa**, dicitur linea sonora obliquè in oppositum murum incidens, & sub eodem angulo reflectens, uti in figura est linea O S & C D; estque quadruplex vel enim

FUNCTIONS OF THE HUMAN BRAIN

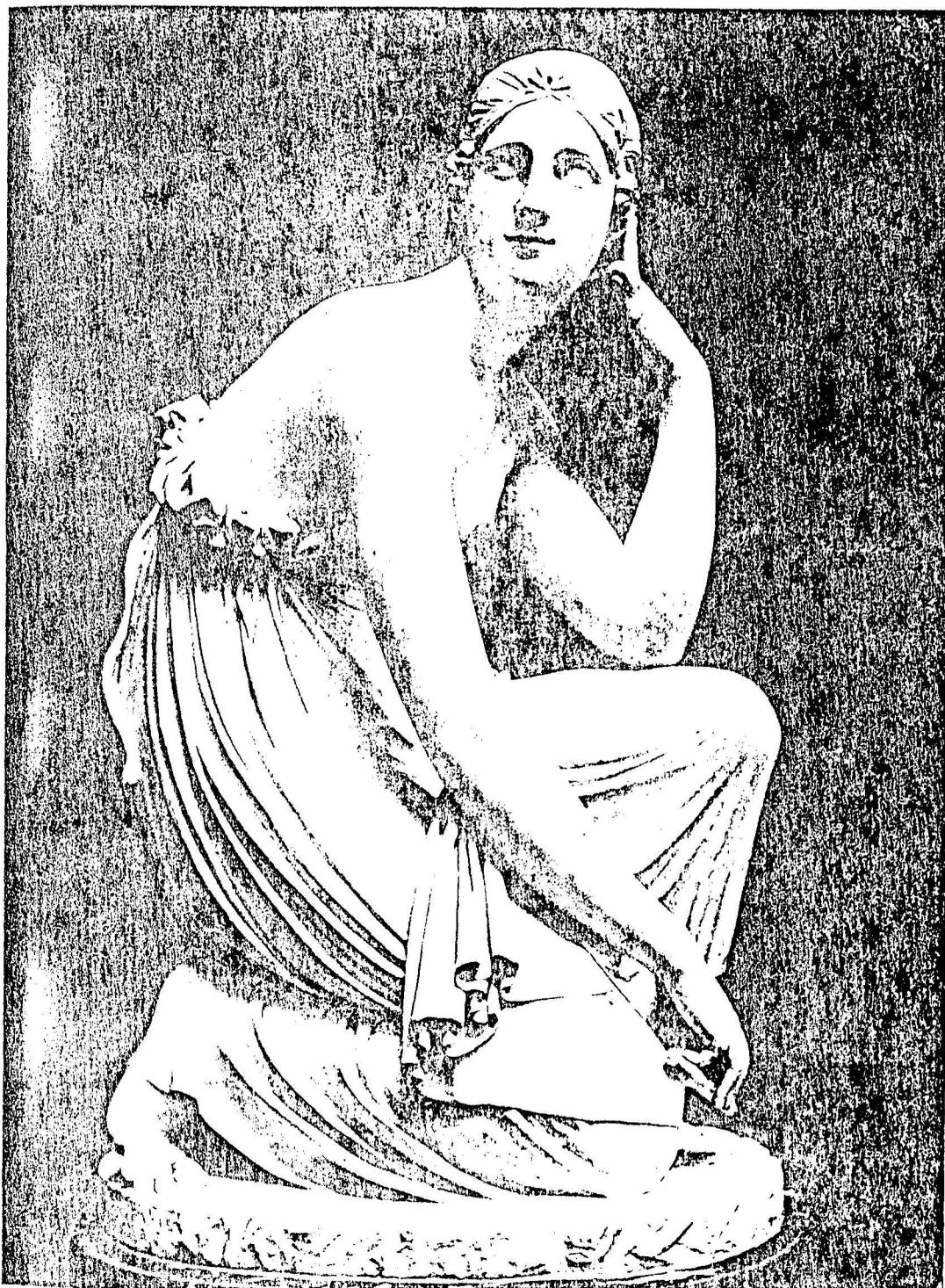
<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">HOT</p> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">LEFT HEMISPHERE</p> <p>CONTROLS RIGHT SIDE BODY</p> <p style="font-weight: bold;">VISUAL · SPEECH · VERBAL</p> <p>LOGICAL, MATHEMATICAL</p> <p>LINEAR, DETAILED</p> <p>SEQUENTIAL</p> <p>CONTROLLED</p> <p>INTELLECTUAL</p> <p>DOMINANT</p> <p>WORLDLY</p> <p>QUANTITATIVE</p> <p>ACTIVE</p> <p>ANALYTIC</p> <p>READING, WRITING, NAMING</p> <p>SEQUENTIAL ORDERING</p> <p>PERCEPTION OF SIGNIFICANT ORDER</p> <p>COMPLEX MOTOR SEQUENCES</p>	<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">COOL</p> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">RIGHT HEMISPHERE</p> <p>CONTROLS LEFT SIDE BODY</p> <p style="font-weight: bold;">SPACIAL · MUSICAL · ACOUSTIC</p> <p>HOLISTIC</p> <p>ARTISTIC, SYMBOLIC</p> <p>SIMULTANEOUS</p> <p>EMOTIONAL</p> <p>INTUITIVE, CREATIVE</p> <p>MINOR - QUIET</p> <p>SPIRITUAL</p> <p>QUALITATIVE</p> <p>RECEPTIVE</p> <p>SYNTHETIC, GESTALT</p> <p>FACIAL RECOGNITION</p> <p>SIMULTANEOUS COMPREHENSION</p> <p>PERCEPTION OF ABSTRACT PATTERNS</p> <p>RECOGNITION OF COMPLEX FIGURES</p>
---	--

Dies ist keine Abbildung eines Originals

W.

DER LETZTE MALER

II. AZ »ELSŐ FESTMÉNY«

FERENCZY ISTVÁN:

»JESZET MESTERSÉGEK KEZÉB«
(PÁSZTORI ANYKA)

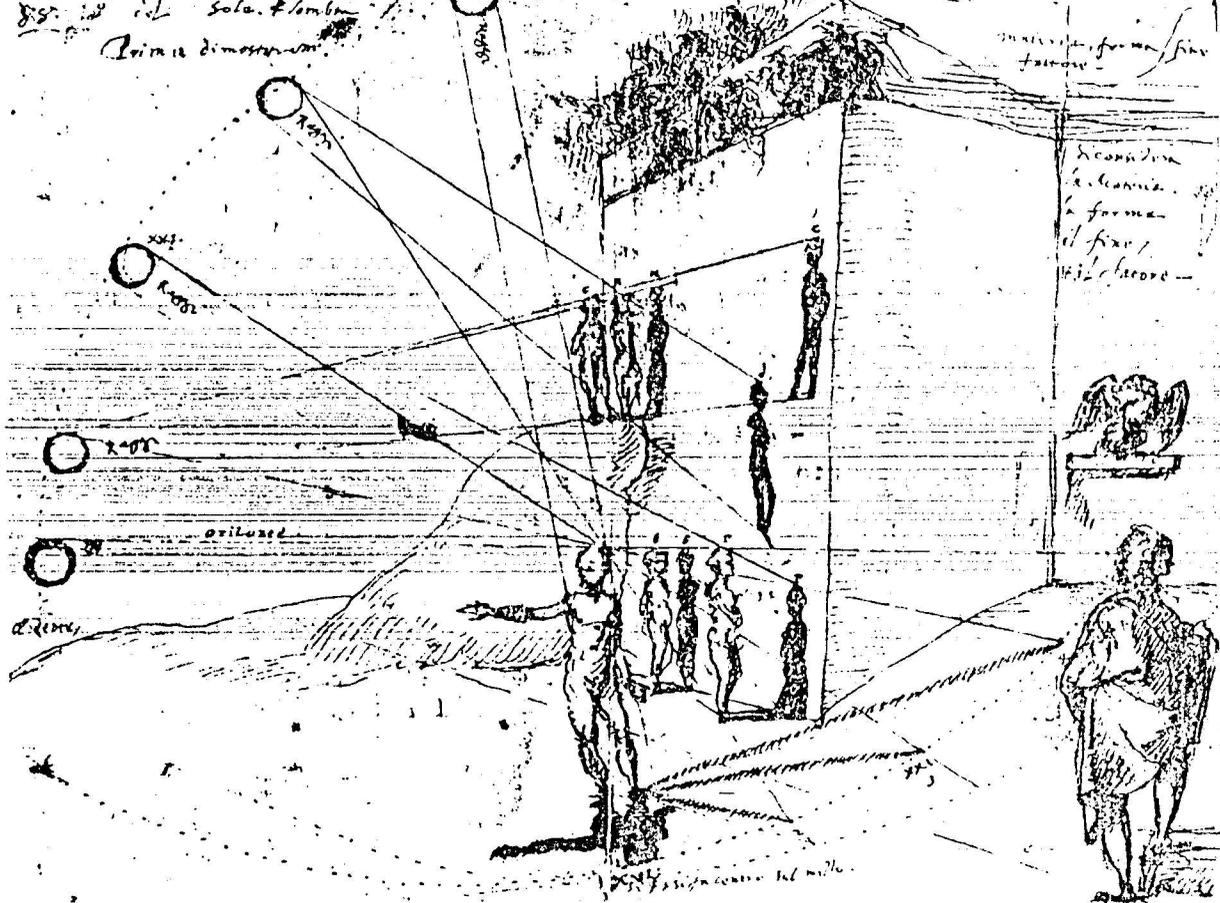
2. J. Sandrart, *The Invention of Painting*. Engraving from *Teutsche Academie*, II, 1675

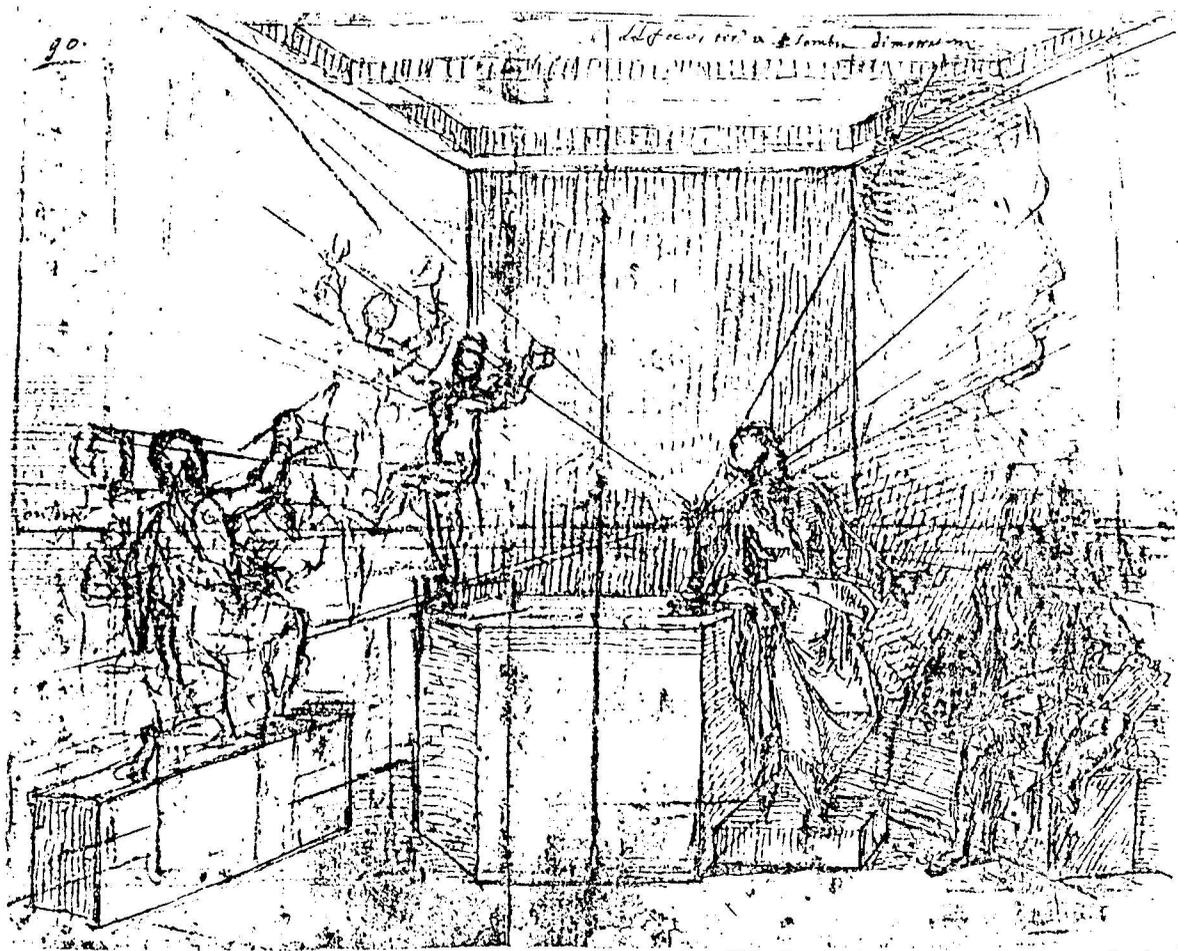
3. J. Sandrart, *Albanus*. Engraving from *Teutsche Academie*, II, 1675

Johann Jacob von Sandrart nach Joachim von Sandrart, Radierung.

49. Codex Huygens, fol. 88r (22.7 by 16.9 cm.)

51. Codex Huygens, fol. 90r (23.2 by 18.3 cm.)

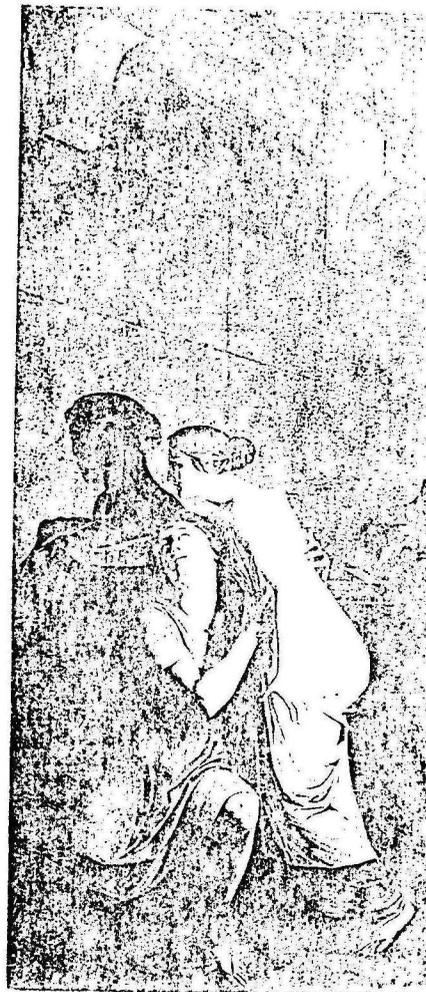
Abb. 1. Karl Friedrich Schinkel (Von der Heydt-Museum Wuppertal).

Unbekannter französischer Maler, um 1800 (Privatsammlung Paris)

9. J.-B. Regnault, *Dibutade*. Paris, Louvre

J. Suvée, *The Origin of Painting*. Bruges, Communal des Beaux-Arts (photo: Brussel)

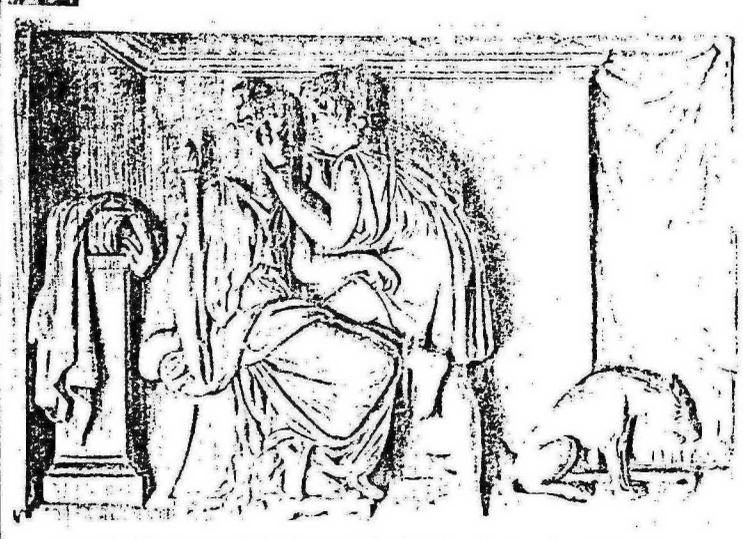
Chr. W. Eckersberg (Museum Odense).

H. Lips, Kupferstich.

Heinrich Schulz (ehemals Künstlerverein Hannover).

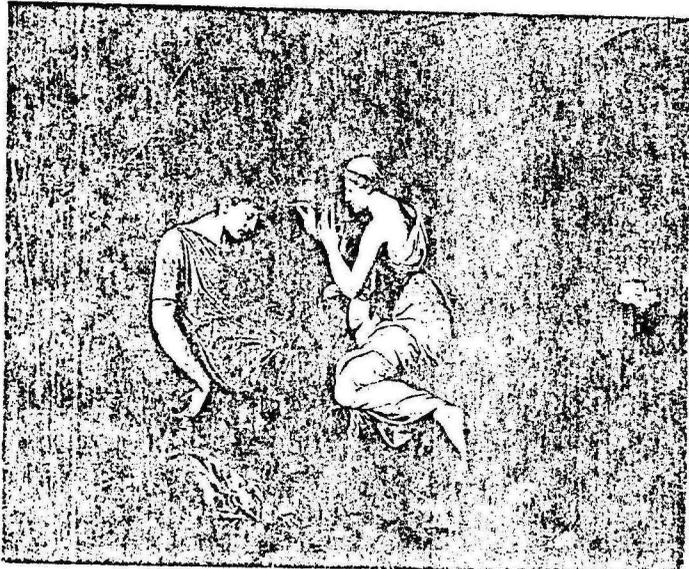
15. A. Vinchon and N. Gosse, *The Origin of Drawing*. Paris, Louvre
(photo: Franceschi)

A. Ph. J. Bera (1957; im Kunsthandel München).

4. A. Runciman, *The Origin of Painting*. Penicuik House (Scotland)
(Courtesy National Galleries of Scotland)

5. J. Wright of Derby, *The Origin of Painting*. Derby, Private
Collection (Courtesy A. Robotham)

THE ORIGIN OF A PAINTER.

16. W. Mulready, *The Origin of a Painter*

E. Mandel nach E. Daege, Kupferstich.

KOMAR/MELAMID, *Der Ursprung des Sozialistischen Realismus*, 1982/83, Öl auf Leinwand, 183 x 122 cm. Foto: D. James Dineen, Art Collection, Gallery, Art Agency, Art Consultancy Ronald Feldman Fine Arts, New York

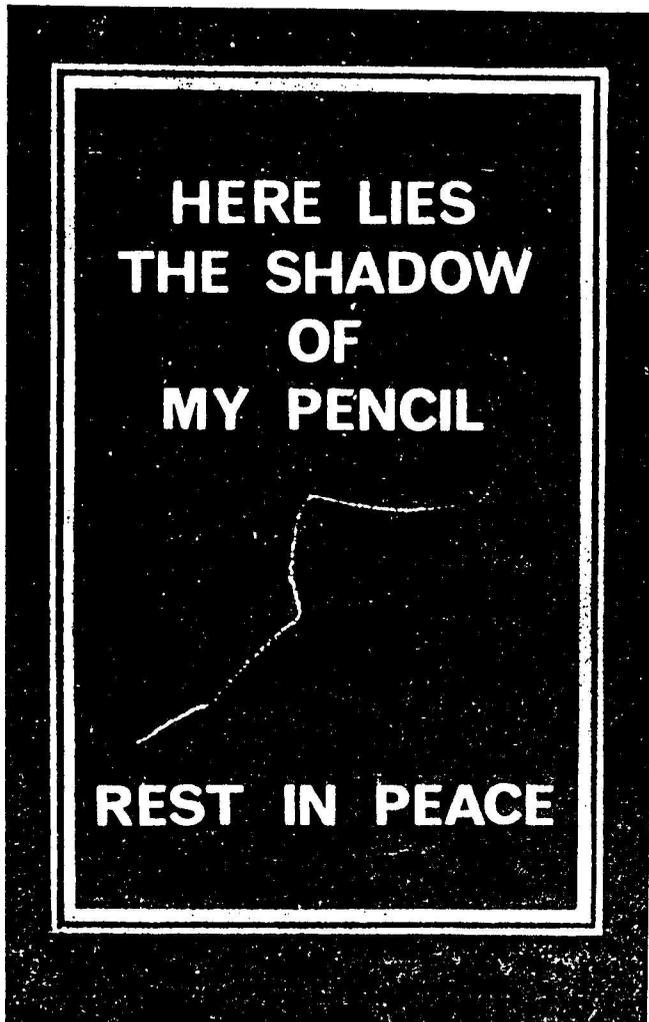
A.-L. Girodet-Trioson, *The Origin of Drawing*

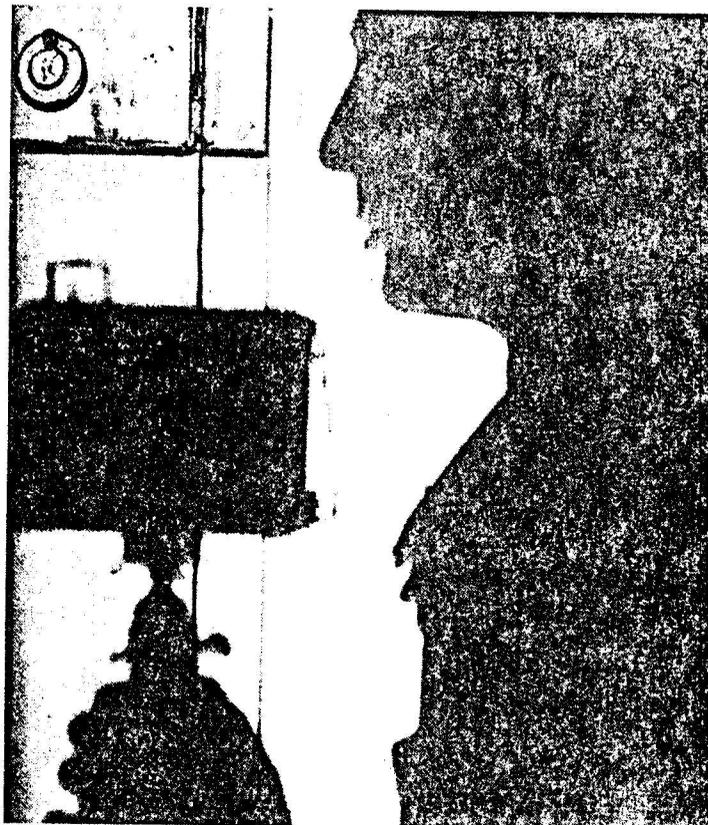
Jacq. Chaudet, *Dibutade Coming to Visit Her Lover's Portrait*

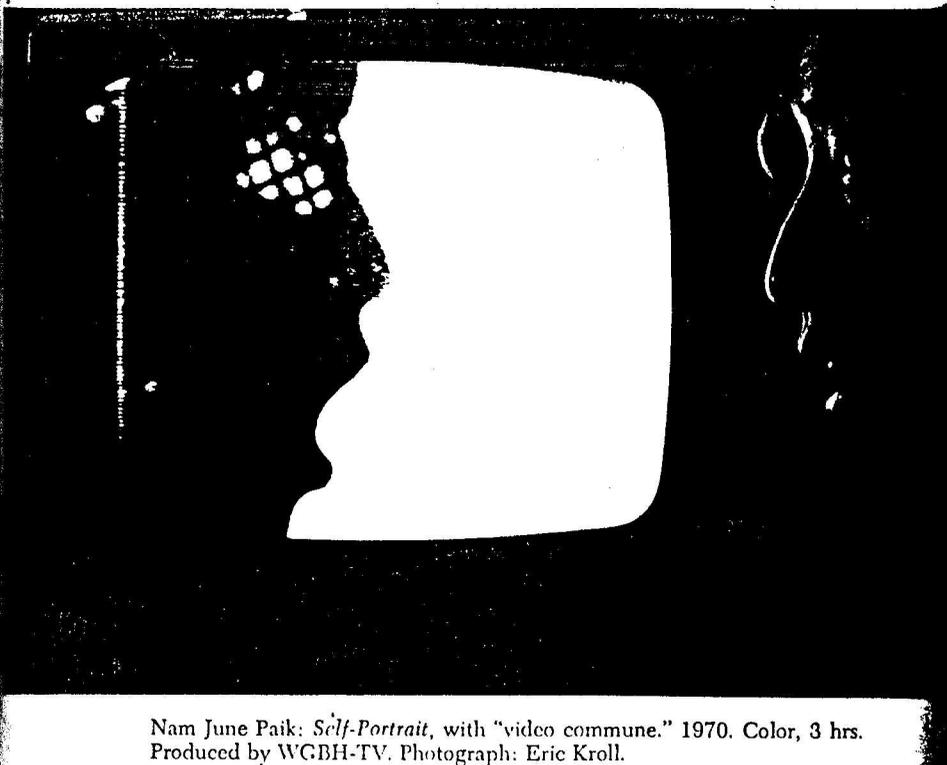
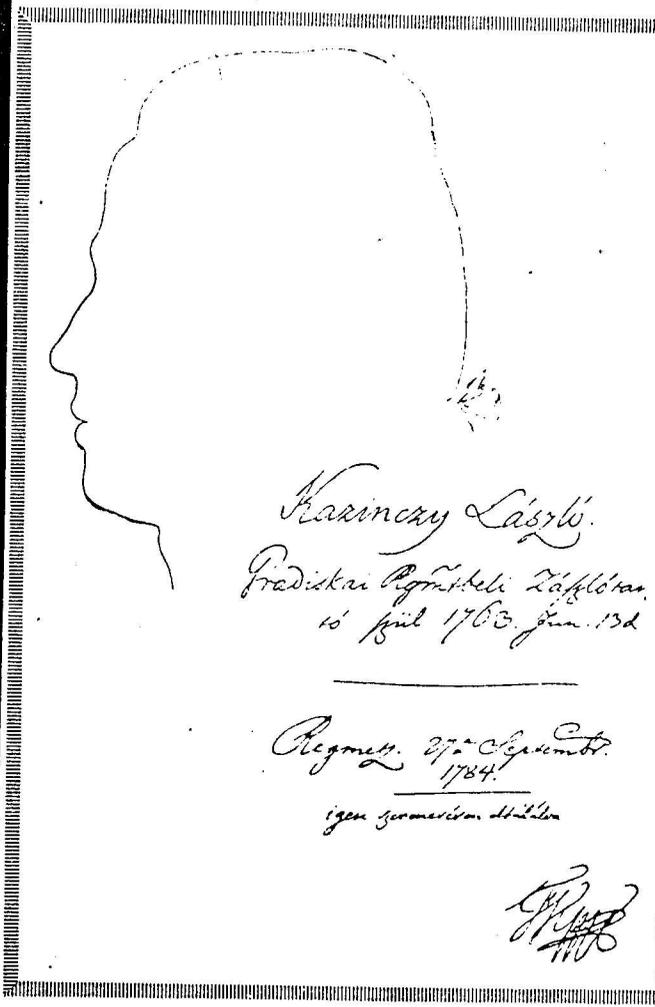
J. Schenau, *The Origin of Painting, or Portraits à la Mode*

GELLÉR B. István
Here lies the shadow of my pencil. Rest in peace, 1975
szerigrafia, 370x235 mm

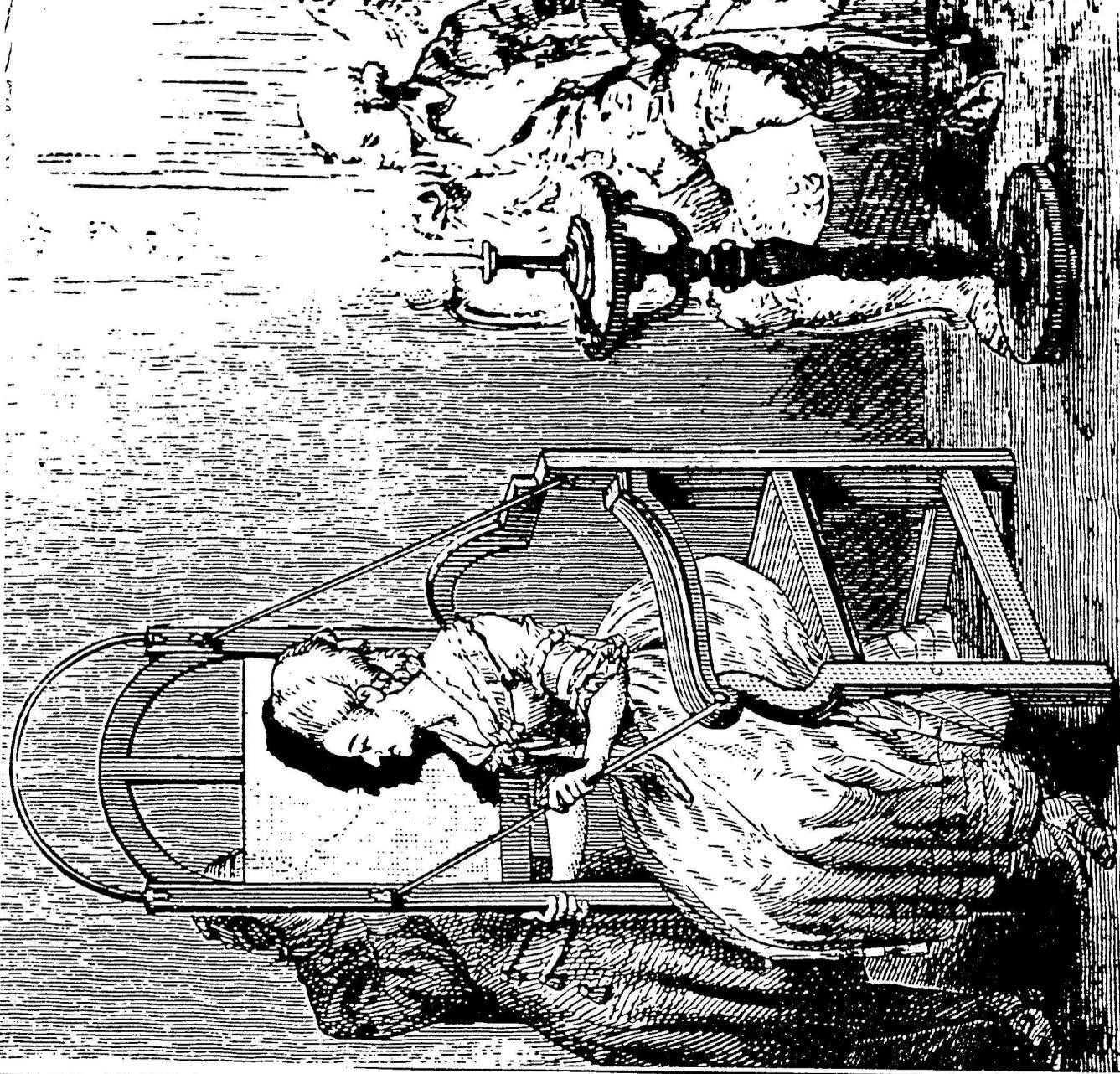

André KERTESZ, *Autoportrait*, 1927.

Méthodes de dessin inspirées de la machine de Lavater.

Nam June Paik: *Self-Portrait*, with "video commune." 1970. Color, 3 hrs. Produced by WGBH-TV. Photograph: Eric Kroll.

B. L. Prévost nach Ch. N. Cochin, Kupferstich.

M. GLADSTONE

M. THIERS

LE TSAR ALEXANDRE III

M. DE BISMARCK

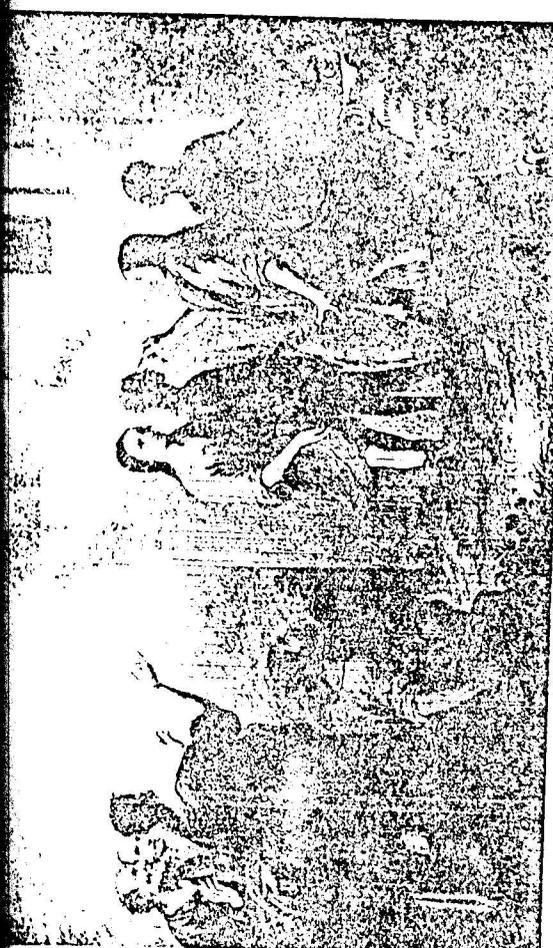

LORD SALISBURY

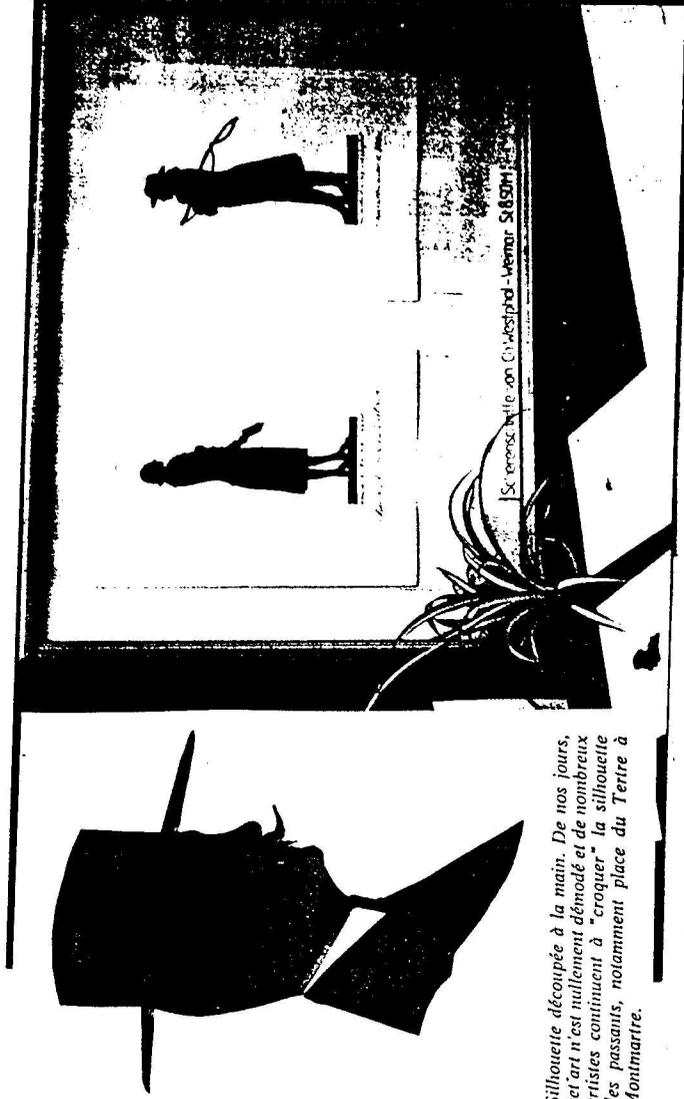
GAMBETTA

M. CRISPIN

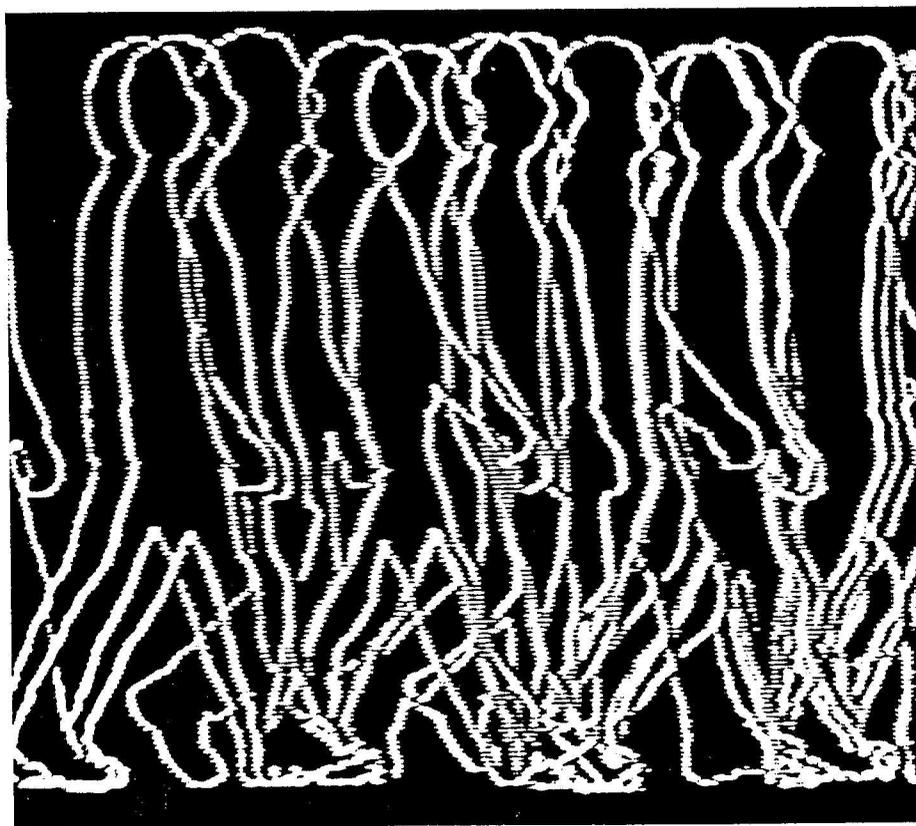
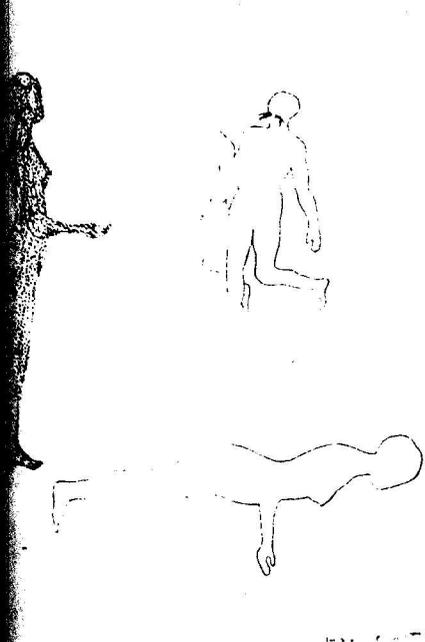
1. B. Murillo, *El Cuadro de las Sombras*. Formerly Sinia (Romania.)

Silhouette découpée à la main. De nos jours, cet art n'est nullement démodé et de nombreux artistes continuent à "croquer" la silhouette des passants, notamment place du Terre à Montmartre.

Peter Campus: *Shadow Projection*. 1974. Installation Castelli-Sonnabend Gallery, New York. Courtesy Castelli-Sonnabend Tapes and Films, New York. Photograph: Christopher Coughlan.

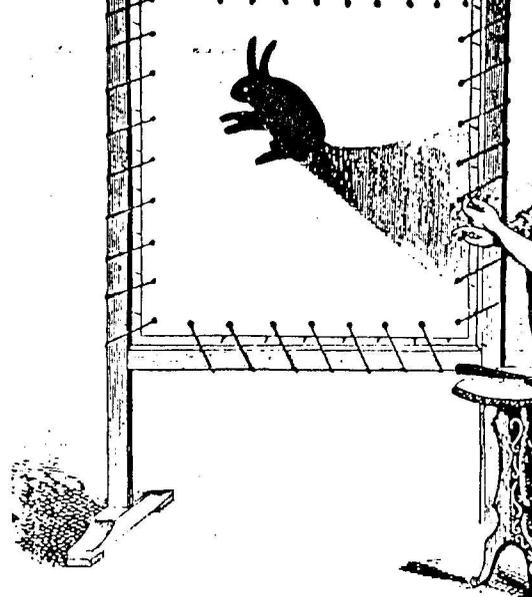

Crossings and Meetings; 23 Min., Farbe, Ton, 1974

Das erste Bild zeigt eine frontal aufgenommene Straße. Ein Mann, der in diese Umgebung eingeblendet wird, durchquert das Bild von links nach rechts, begleitet vom Geräusch seiner Schritte. Dieser Vorgang wiederholt sich einige Male und von Einstellung zu Einstellung wird das Bild durch Verdoppelung, Vervielfältigung, Auflösung von Umrissen und Flächen, Zeitverzögerungen und Wiederholung bestimmter Bewegungsabläufe mehr und mehr elektronisch verfremdet. Gegen Ende des Bandes erscheint eine Frau, die sich in entgegengesetzter Richtung bewegt und bei Begegnung mit den Gestalten des Mannes zu tanzen beginnt.

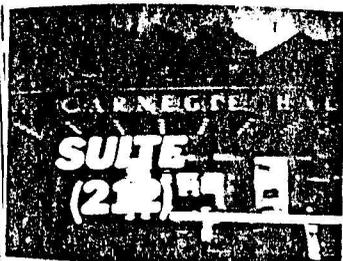

Ombres à la main : le petit lapin.

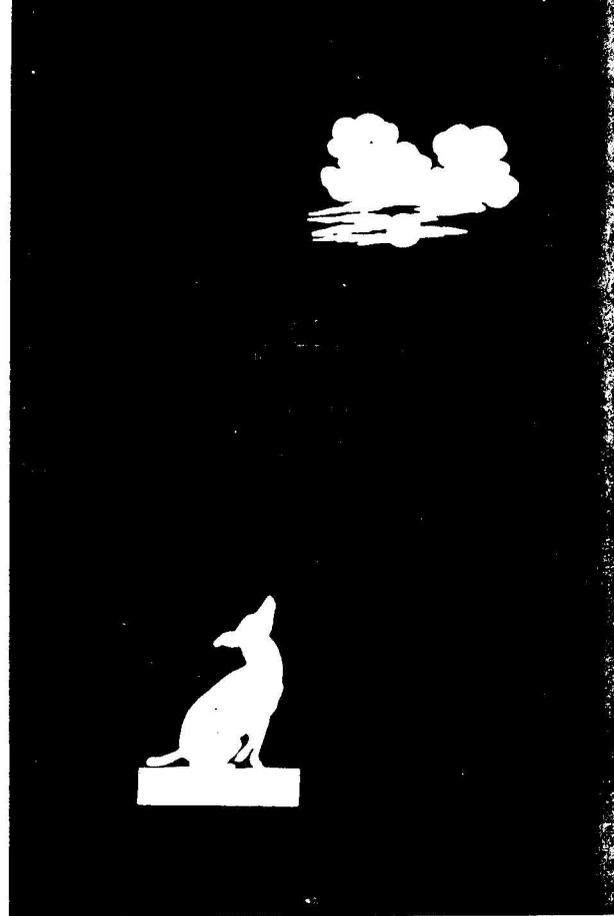

Ombres à la main : le loup.

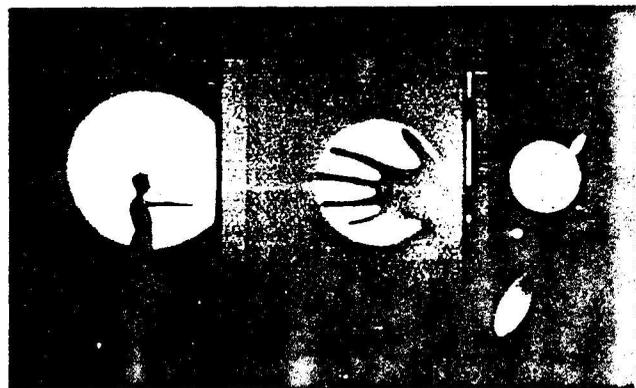
Nam June Paik

Suite (212) Bela Bartok
 1974, Farbe, 4 Min.
 Mit Jud Yalkut, Produktion
 WNET 13, New York

Philipp Otto Runge
Ein Hund, der den Mond anbellt. Scherenschnitt, um 1800

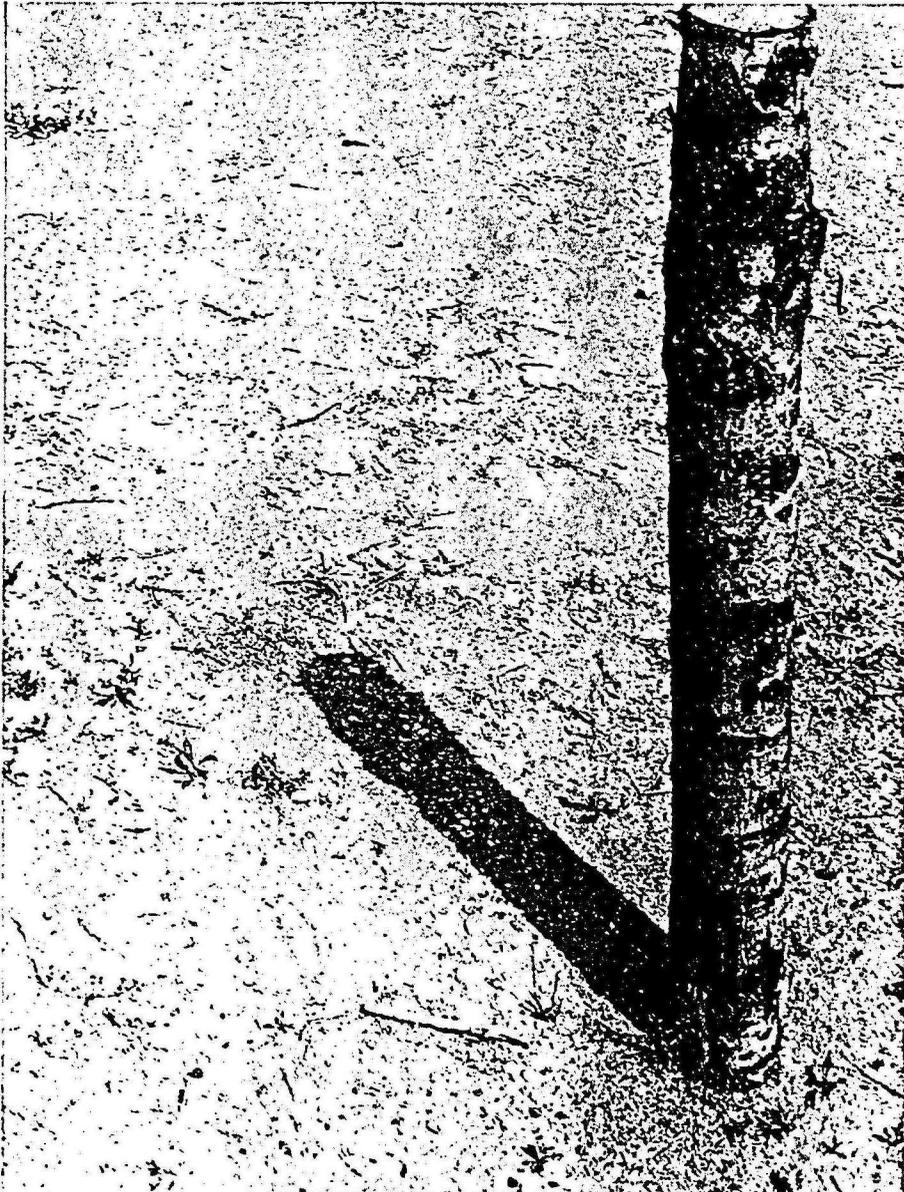
lichtspiel mit projektion und transparenz

foto: fei

N

Ombromanie
5. - La Meunière
et l'Ane du Père Martin

III.

ÁRNYÉK

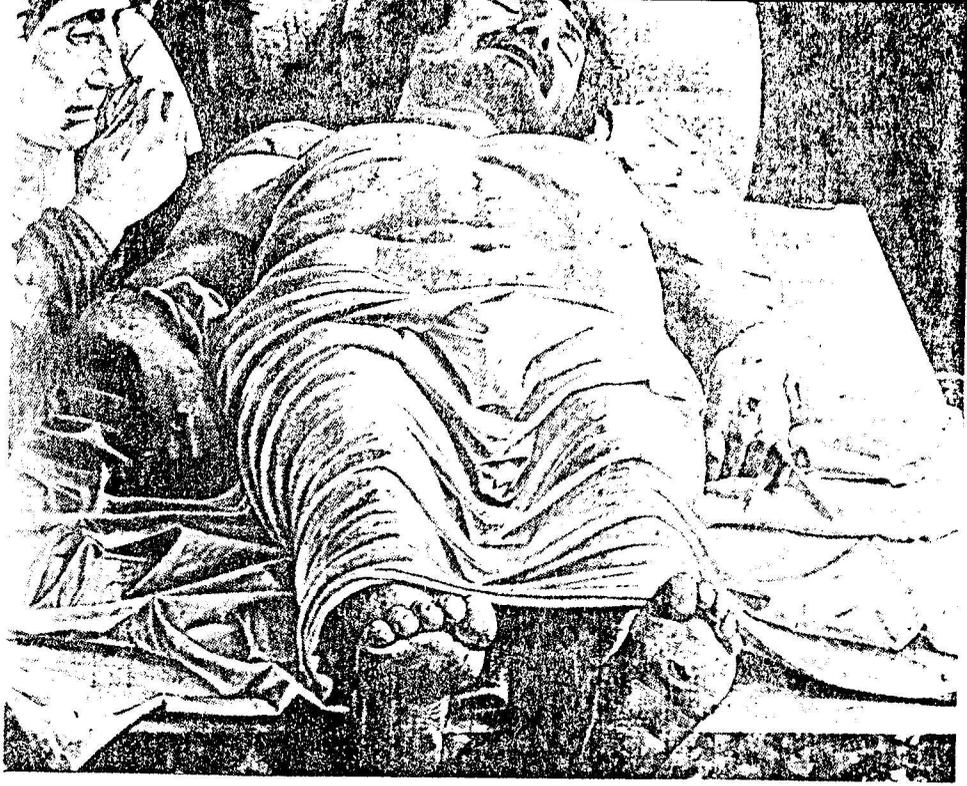

IV.

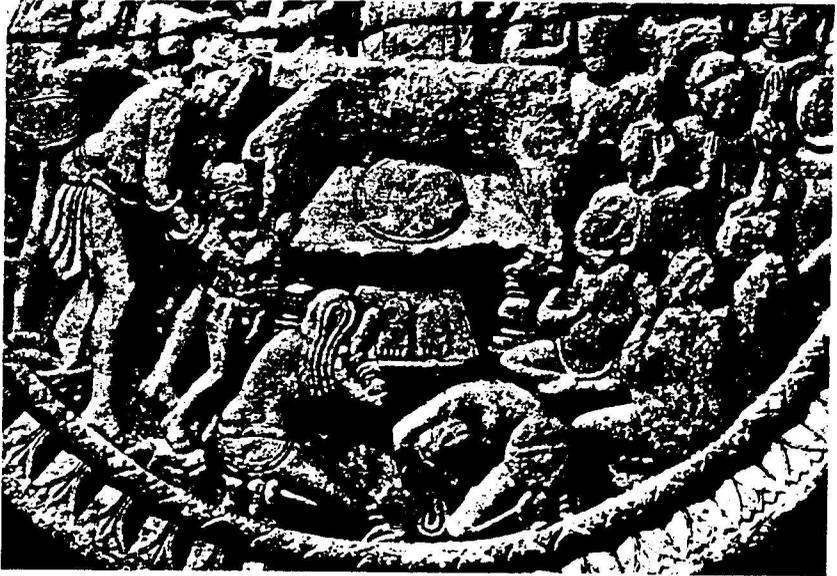
LENYOMAT

Andrea Mantegna: Pieta, 1475. Milánó, B

Ráhalálát bemutatják apjának, Buddhiának.
Buddhiát trónus és pádukák
(lábnymonok) jelképezik
Az amaravati sztúpa kerítésének részlete, 7. sz. Amaravati
Archaeological Museum

37. Hans Sebald Beham: Mors omnia aequat (A halál mindenkit egyenlővé tesz). Rézmet-
szet, 1540 k. Párizs, Bibliothèque Nationale. A könyvtár felvétele

lation of Boccaccio's Noble and Illustrious Women, Bibliothèque Nationale, Paris. One of the earliest representations of an artist in the studio surrounded by the tools of the trade, Irene is polychroming a statue of the Virgin and Child; her brushes, palette, and small prepared paint are laid out on a side table.

Die hl. Veronika mit dem Schweißtuch, kölnisches Gemälde, Anfang 15. Jh., aus St. Severin (wahrscheinlich Tür einer Sakramentsnische), München, Alte Pinakothek

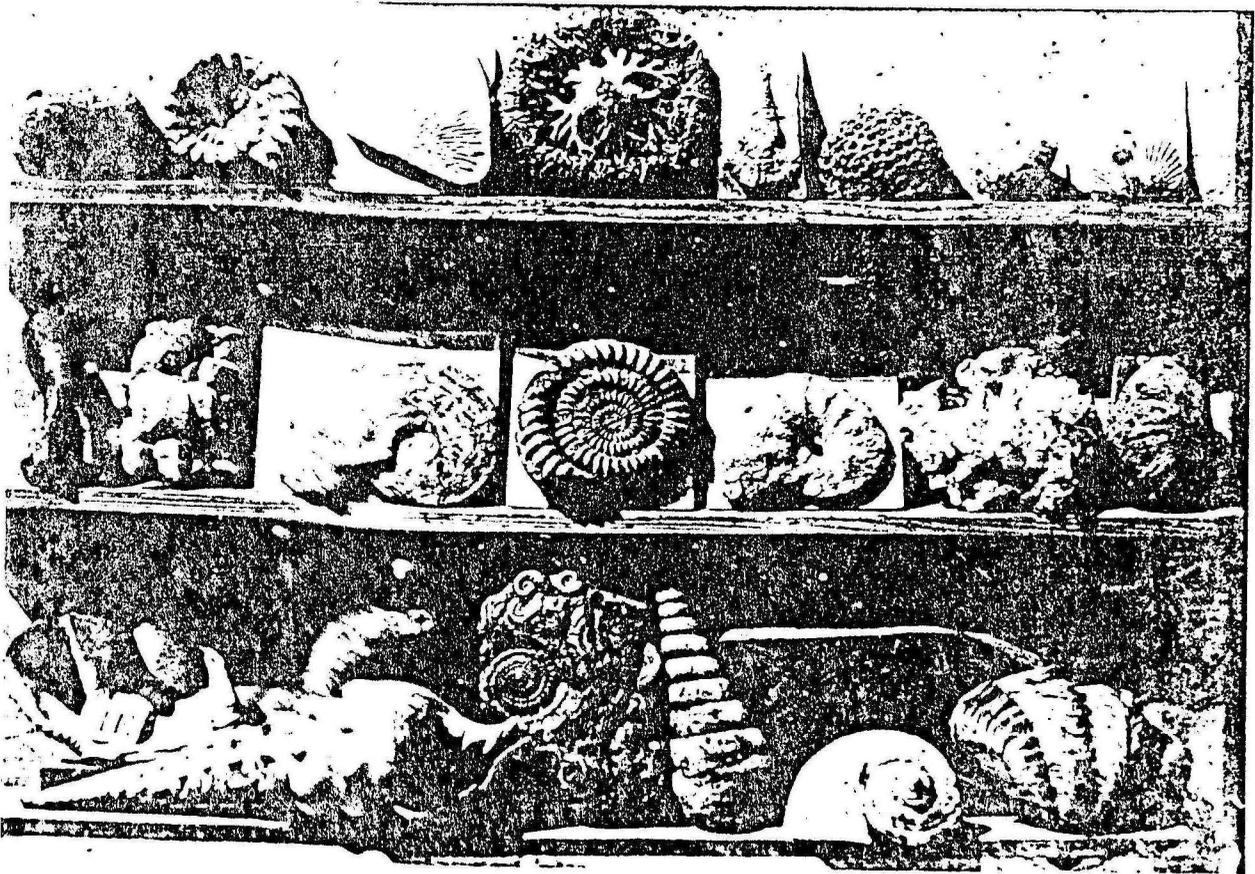
Veronika

Bayard: Selbstporträt, um 1855

Hippolyte Bayard: Self-portrait as a drowned man. 16 October 1840. Positive paper process.

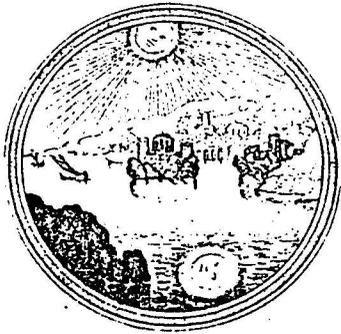

V.

TÜKÖR

Sonne spiegelt sich im Wasser

MONSTRATUR IN UNDIS.

Cest invisible Dieu n'entre dedans nos yeux
 Que par reflection de ses oeuvres visibles,
 C'est par là seulement que sont intelligibles
 Ses mysteres, cachez au plus ingenieux.

Sie spiegelt sich im Wasser

Die Göttlich Majestät nicht gantz erkent mag werden /
 Dann an seinem Geschöpf / im Himmel vnd auff Erden /
 Zusehen in die Sonn vnser Augen nicht tügen /
 Im Wasser wir zum theil den Schatten sehen mügen.

Plat. leg. X 889; Cic. nat. deor. II 2, 4; u. o.

AMMIST M

nd die Frau

35,1 x 24,7 cm

MORTALIA FACTA PERIBVNT

othèque Nationale
 1212

Hec membra aculeis nigra oblectantur videntur.

JAN SAENREDAM (1565–1607)

Allegorie auf die sinnliche und ideale

Der Betrachter spiegelt sich in einer Glaswand, während gleichzeitig eine Projektion seiner eigenen Person, von einer Videokamera aufgenommen, ebenfalls auf der durchsichtigen Glasfläche zu sehen ist

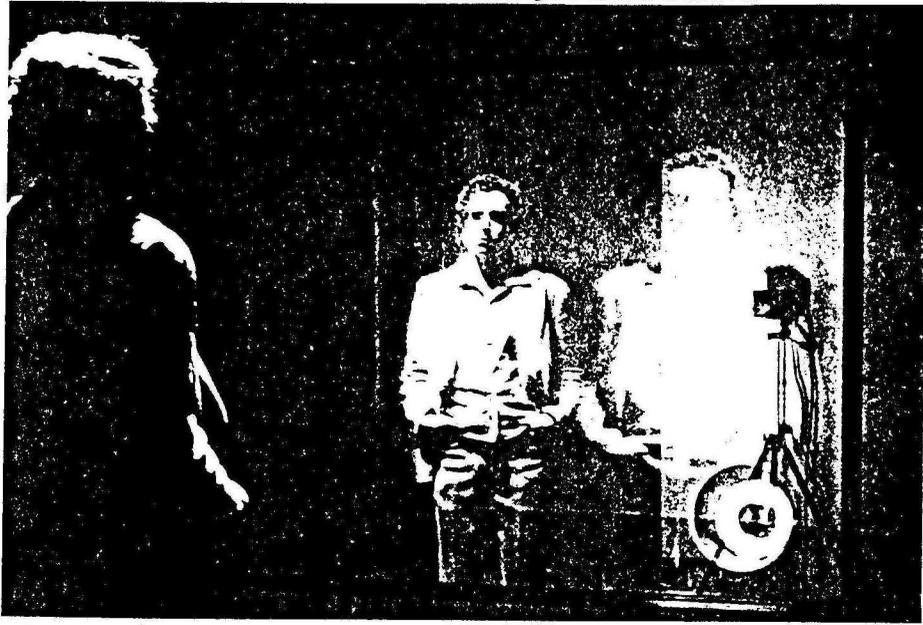
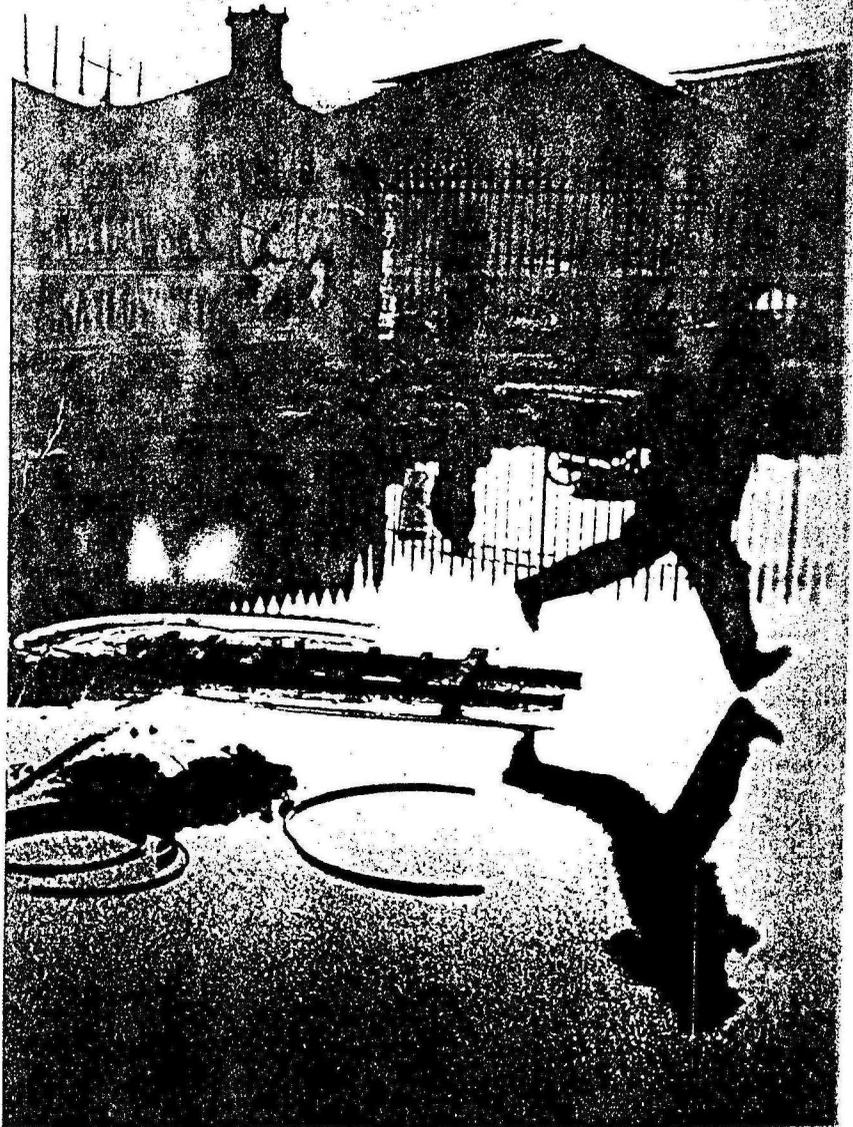
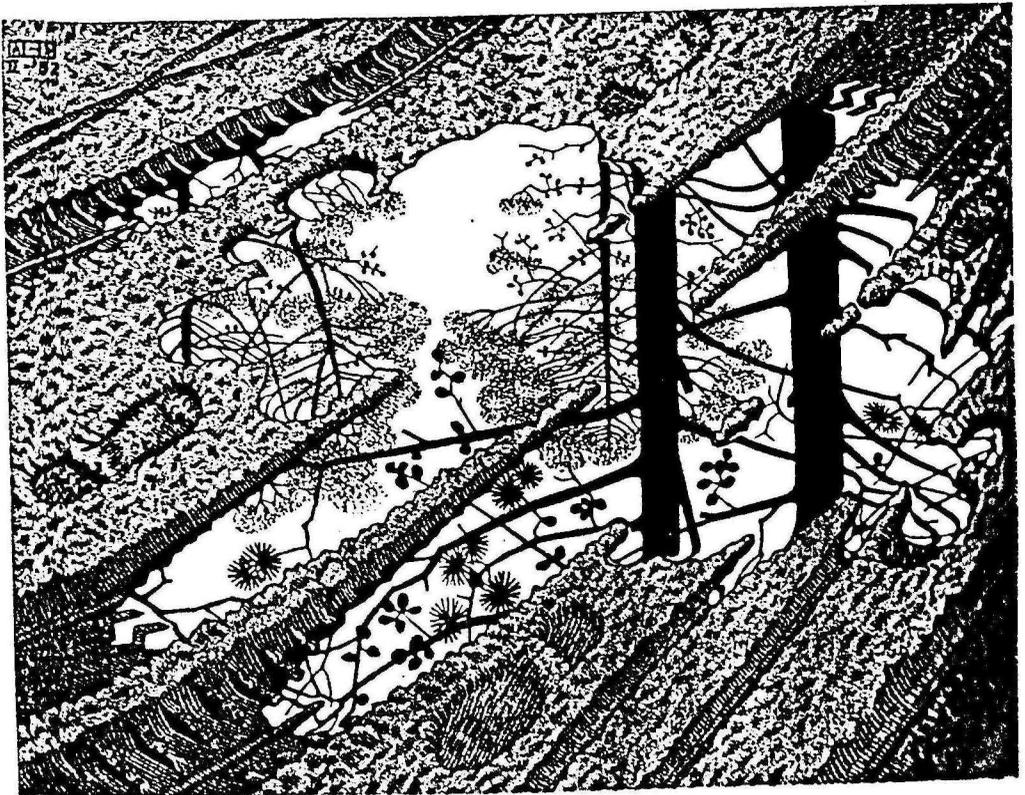

Abb. 70. Unbekannter Meister
Perseus zeigt der Andromeda das Medusenhaupt im Wasserspiegel, Blei,
Wien, Sammlung Benda

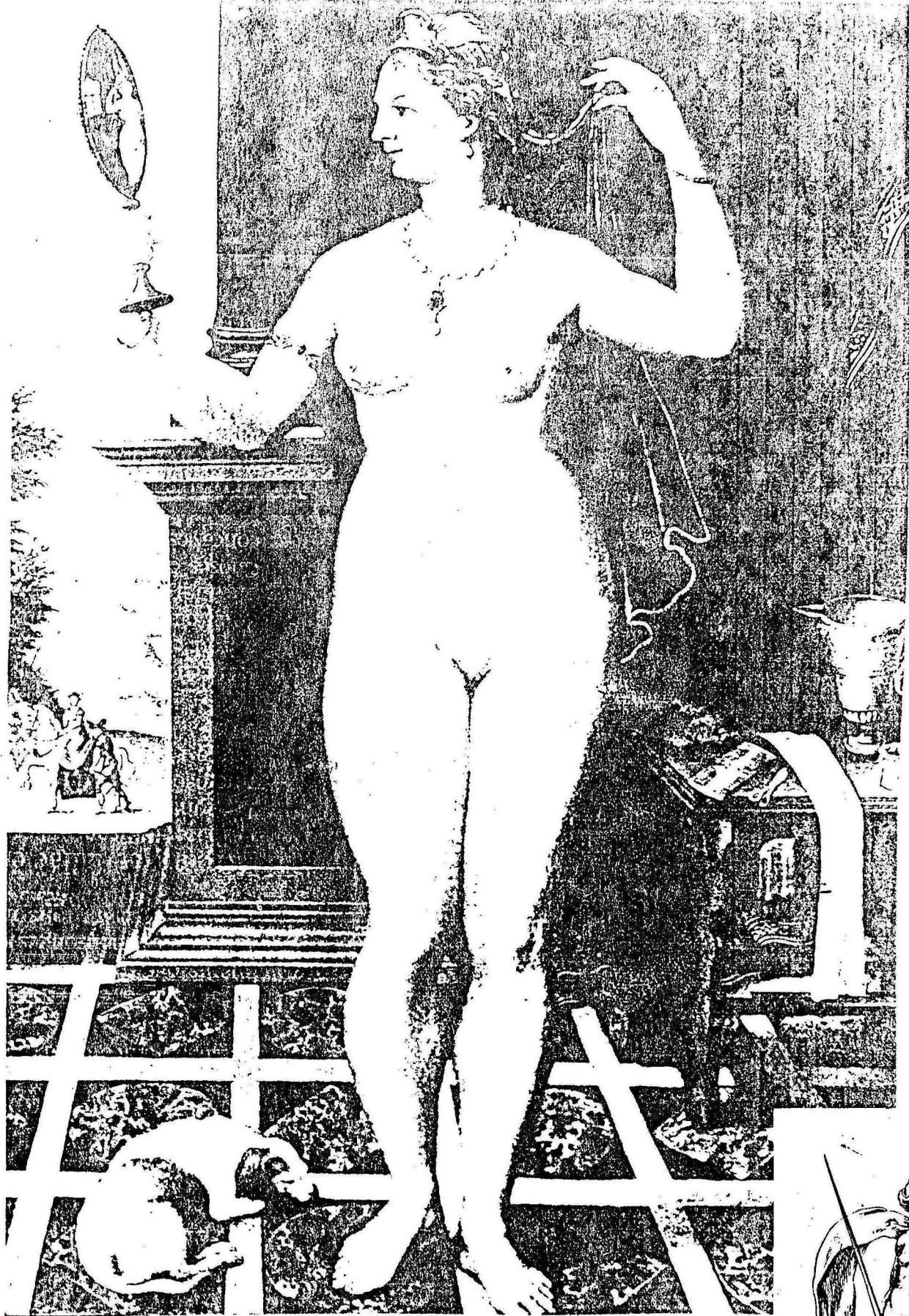
Cartier-Bresson: In Paris 1932

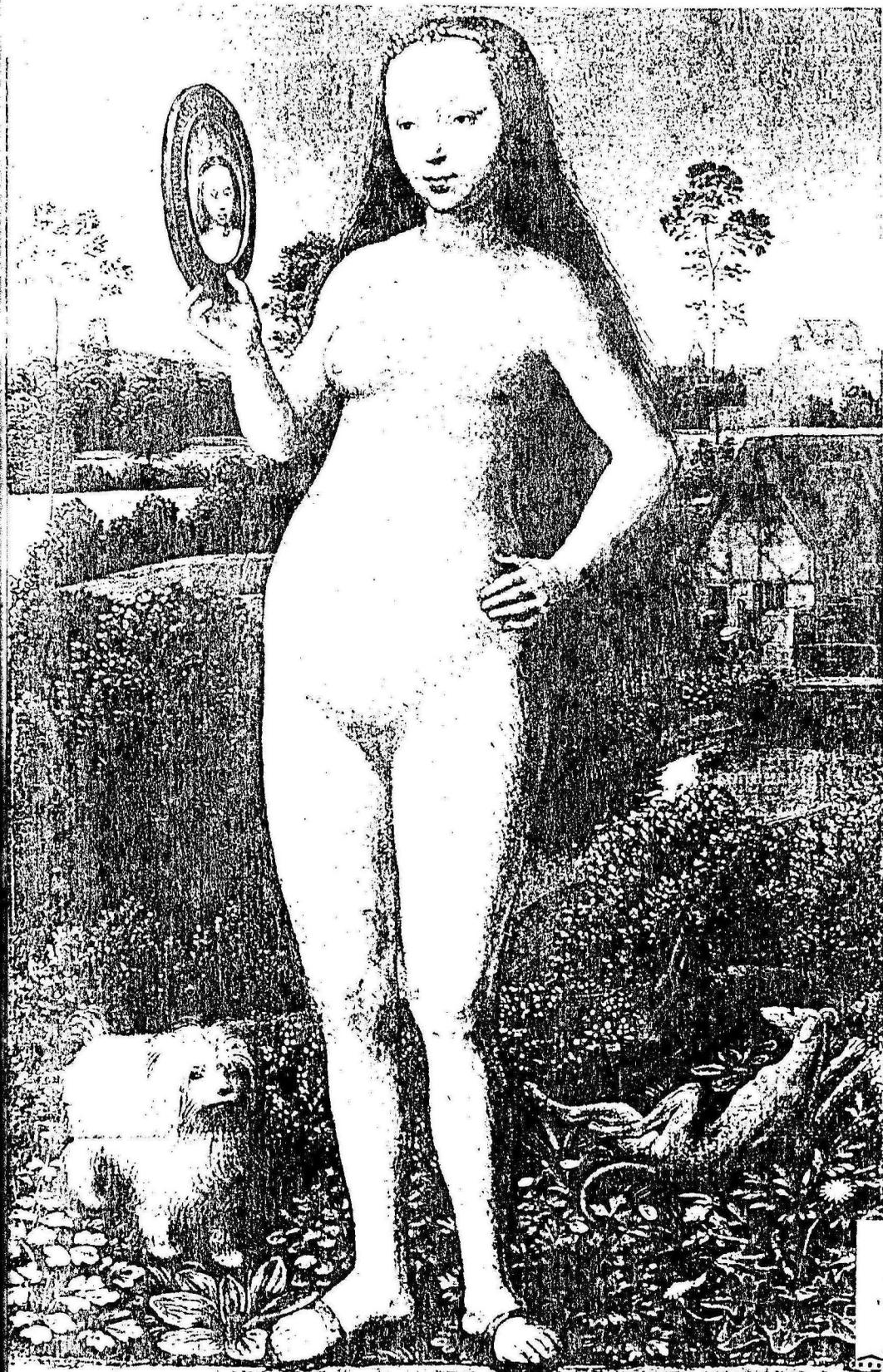

Puddle, by M. C. Escher (woodcut, 1952).

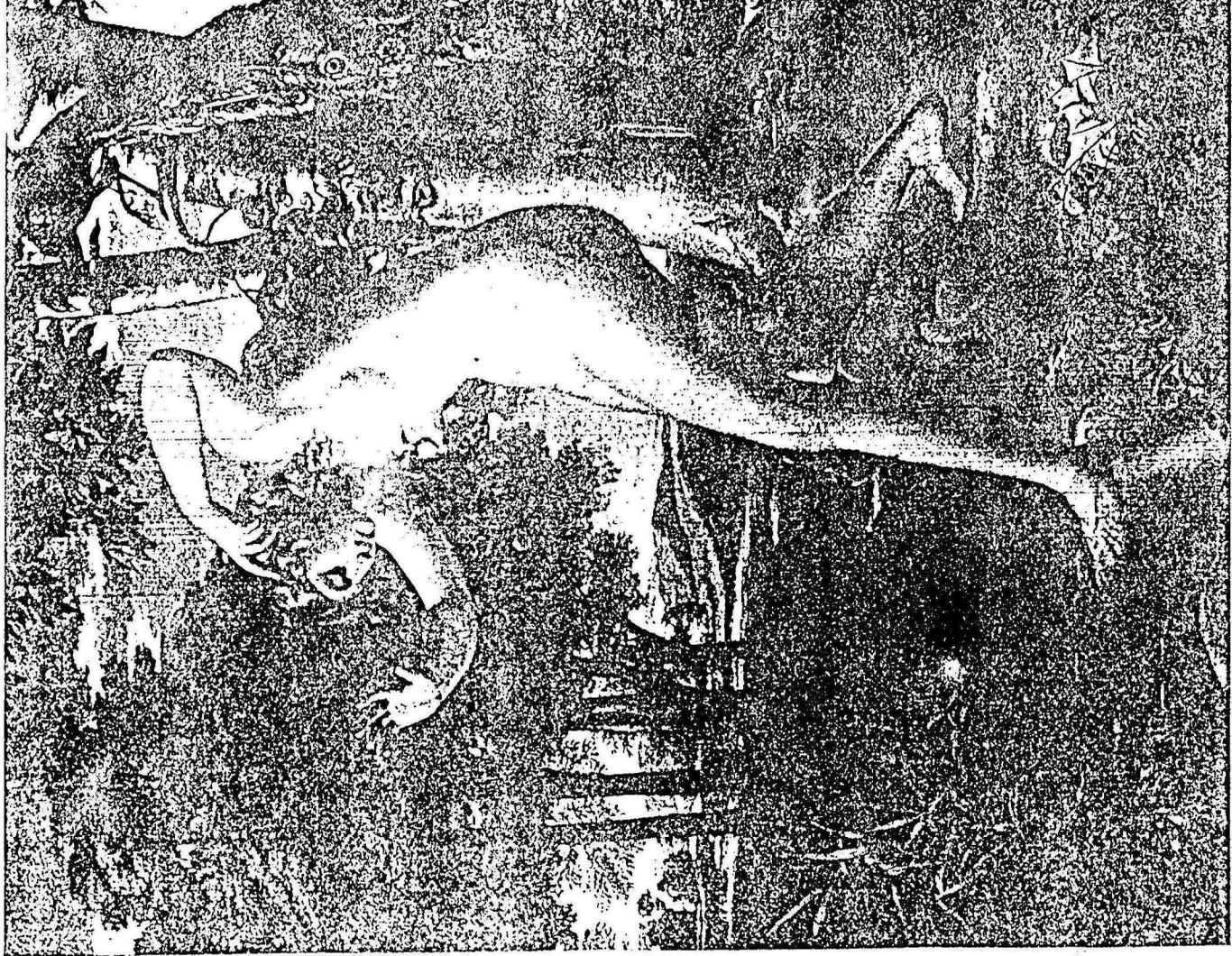
Peter Weibel, Unendliche Anschauung, Wien 1982.

LA VANGIE
MÈRE DE M. MINGE
SERVANT DE BOU
M. SUI
LES JEAN V. A. 1815

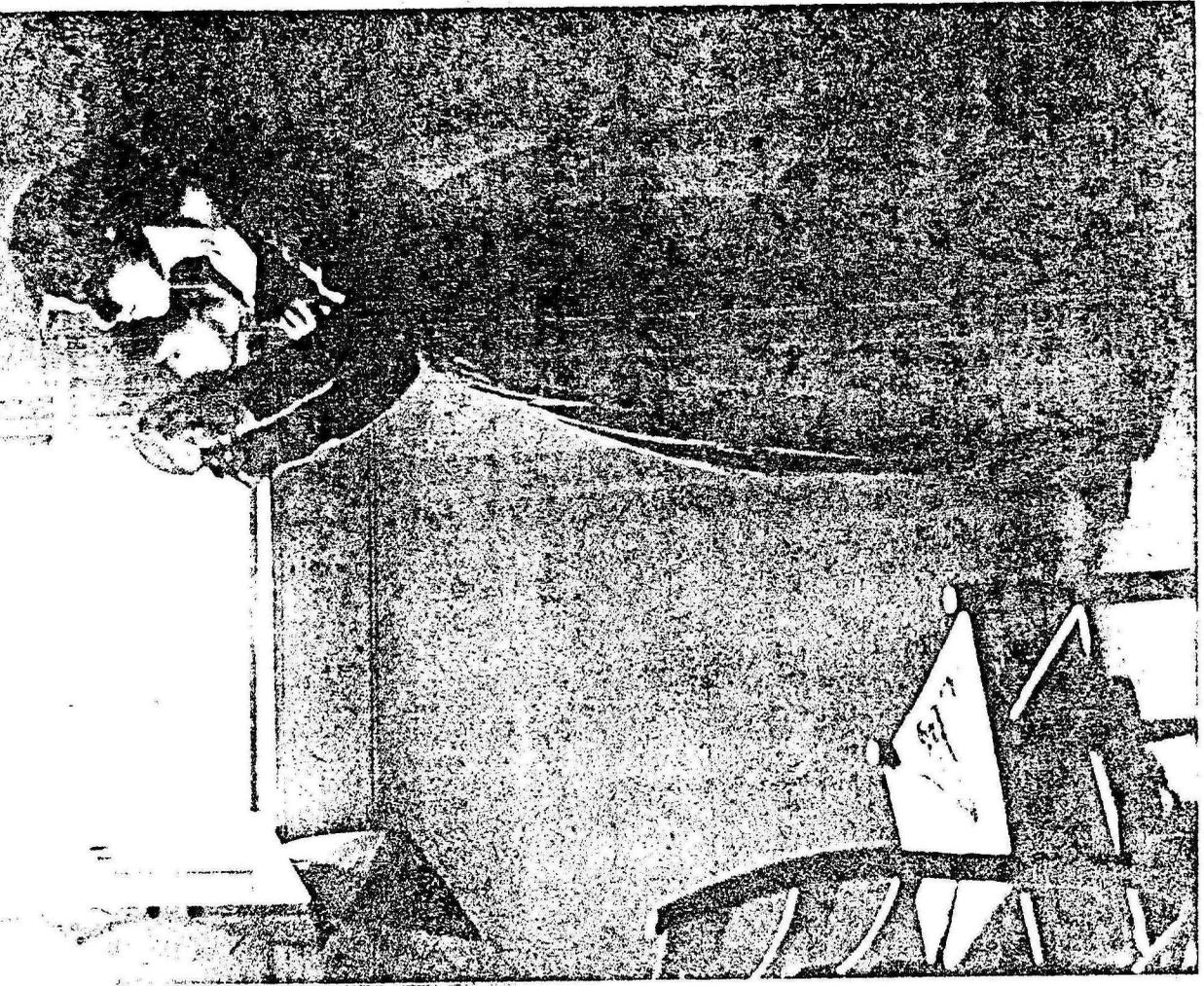

THE EPOCH

Gottlieb Schick, Eva, ihr Spiegelbild erdeckend. (Die Geburt der Eitelkeit)

Öl auf Leinwand; 163 x 113 cm
Wien, Kunsthistorisches Museum,
Gemäldegalerie
Inv. Nr. 1094

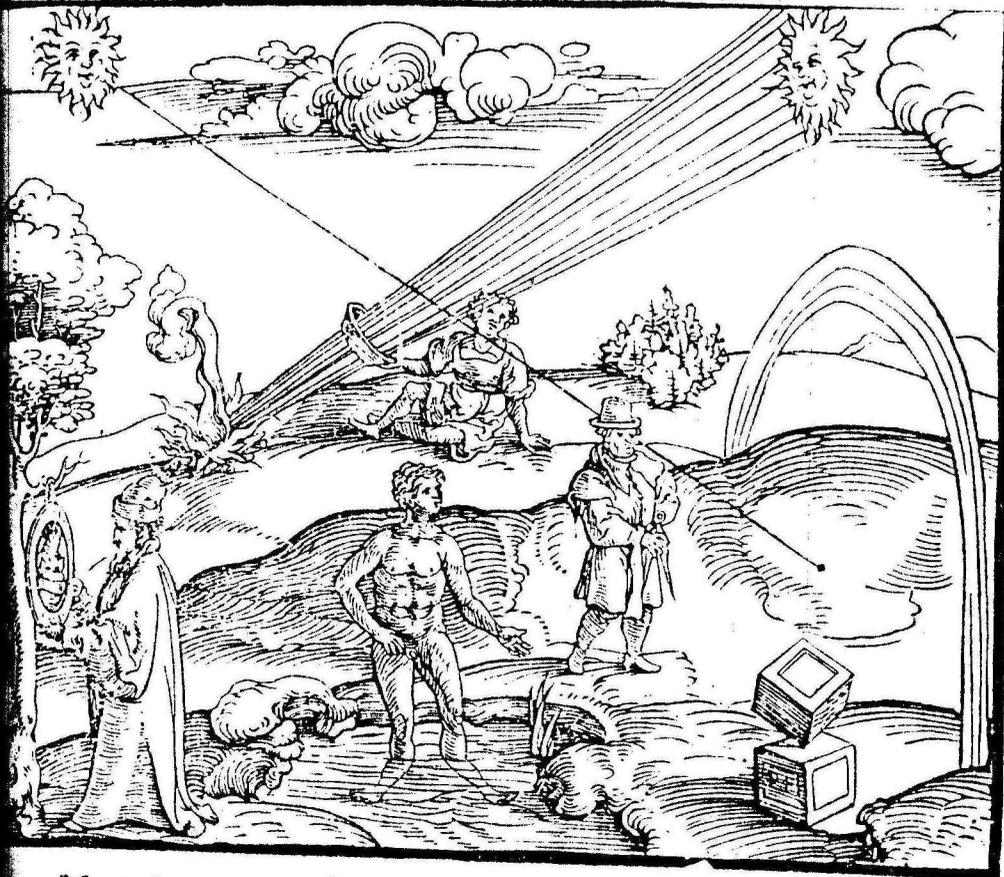

Wrinkled Surface, by M. C. Escher (lino-cut, 1950).

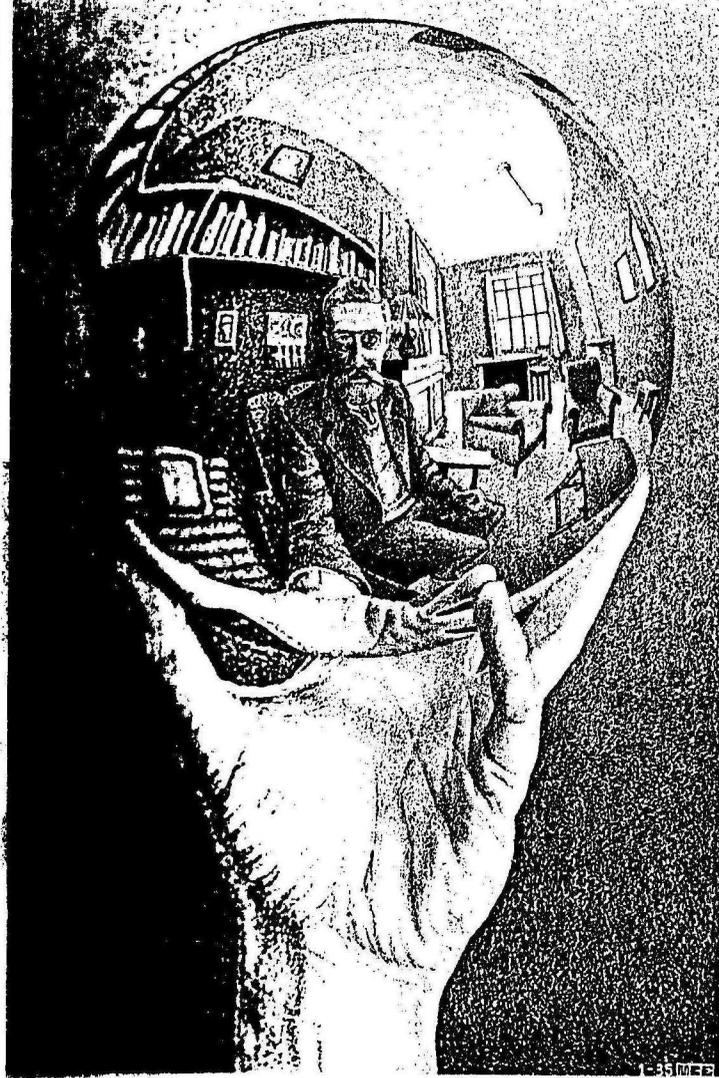
125. Francesco di Giorgio Martini, Adam, der Urmensch, im Paradies.
Pericement der Katharinenkapelle von San Domenico in Siena. Zu S. 29, 132 ff. u. Anm. 55

Norimbergæ apud Ioh Petreium, Anno M D XXXV.

FIG. 13 - MIROIR ANNULAIRE VITELLION. ED. 1535. (À GAUCHE, DÉTAIL).

Self-portrait by M. C. Escher

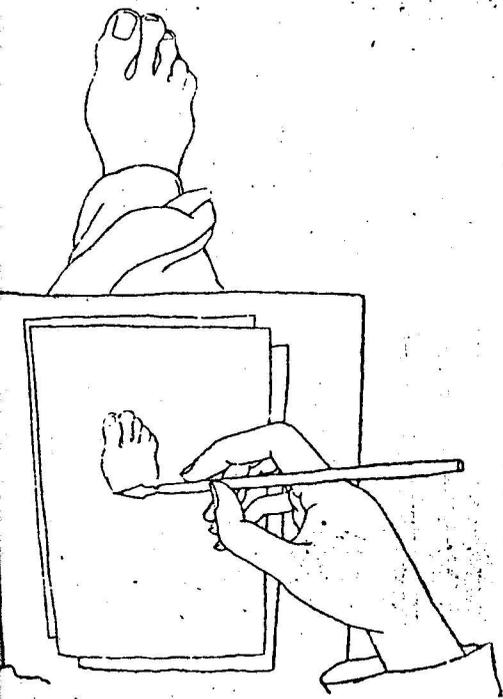

1. ábra.

Ha pl. heverőn fekszem és jobb szememet, bal szemem nagyjában azt a képet látom, amit a mellékelt rajz (1. ábra) ábrázol. Testemnek és környezetemnek látható része abban a keretben jelenik meg, melyet a szemem és bajusz alkotnak.¹

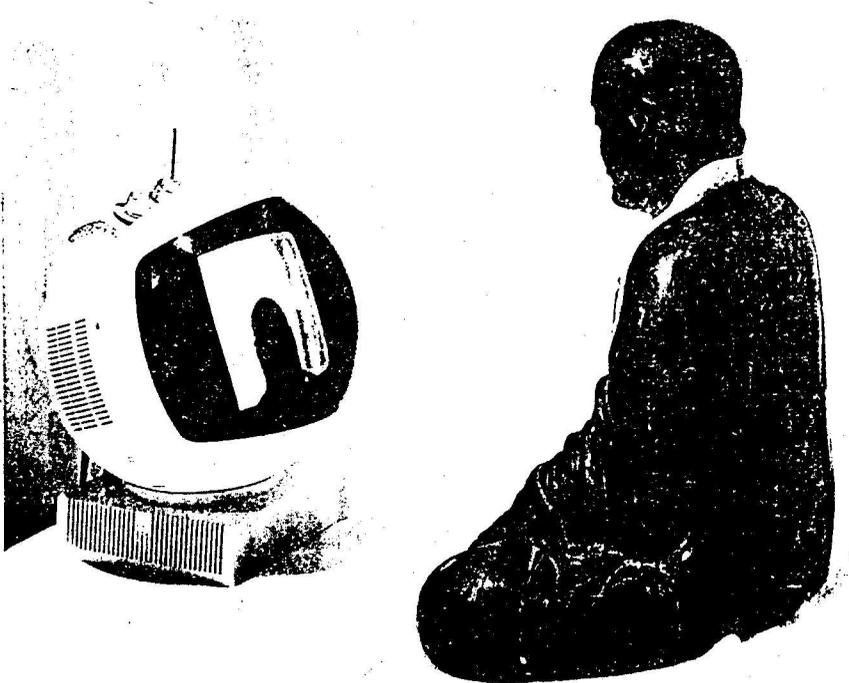
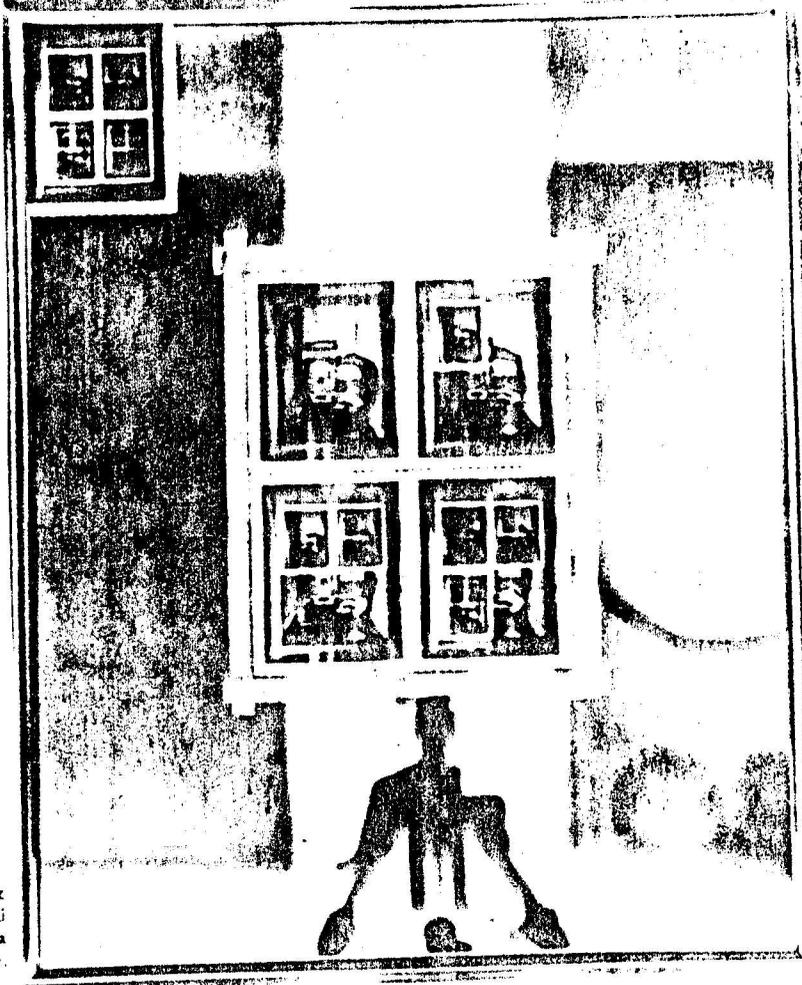
Parmigianino
Self Portrait in a Convex Mirror, 1523-24
Oil on convex wooden support, diam. 24.4 cm
emaldegalerie, Kunsthistorisches Museum, Vienna

Jean Cocteau: *A művészeti*

Michael Snow: *Authorization*. 1968. Az 1970-es velencei biennálén bemutatott mű a mechanikus leképezés két fajtáját — a tükörét és a kamerát — kapcsolja össze.

Video-Buddha; Installation, 1974
Vor einem Monitor sitzt ein steinerner Buddha. Sein Gesicht ist auf dem Bildschirm zu sehen.

Nam June Paik

VI. A TEKINTET ÚTJA

*Quo me de vionam como fillo se parlat a m^o Jacopo de quella
facena et l'ho fatto esser contento di quella oratione et non ho voluto
ciòe inguato alla commissione che ho dalla parte et dico et sa noi mo
a correre denari in un ibo alle stadi della*

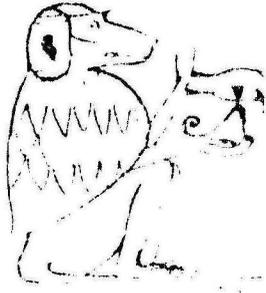
Leonardo da Vinci

Drawing of an Eye and Anamorphic Head of a Child, 16th century

Pen and sepia on paper, 26.8 × 39.7 cm

in Codice Atlantico, Fol. 98

Biblioteca Ambrosiana, Milan

21. Thoth-majom az udzat-szemmel.
Budge i. m. 14.

Hand mit Auge über einem Lorbeerkrän:

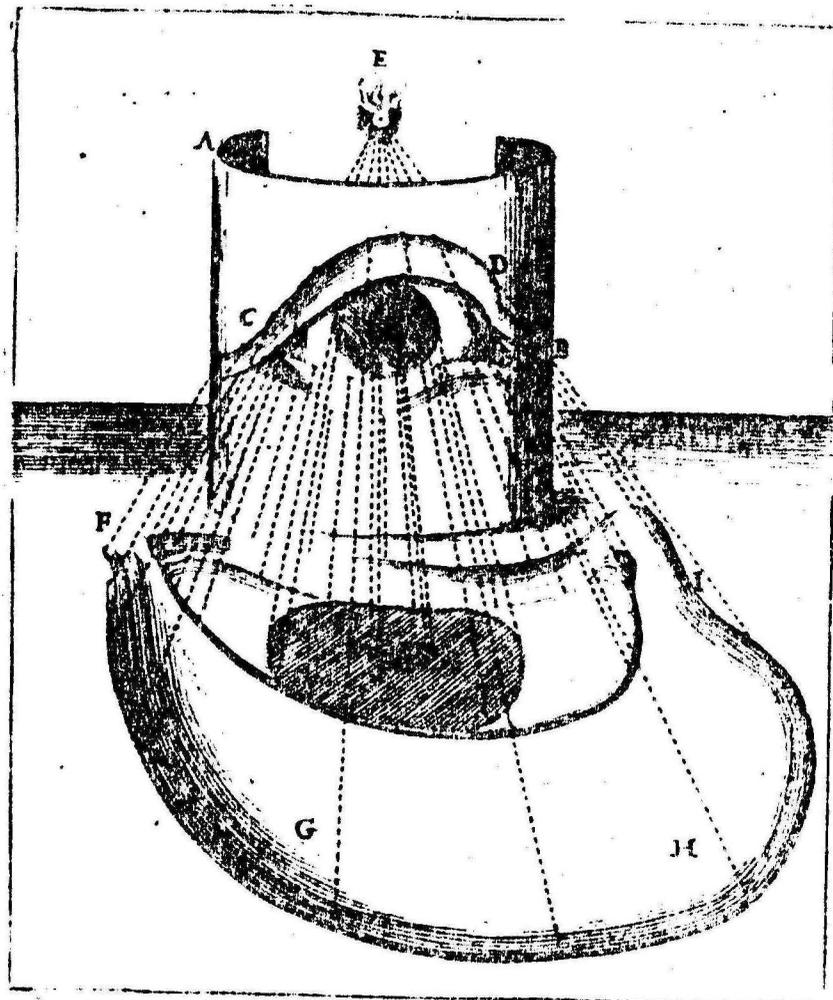

Veel scheyen niet op 't zoetst, noch weten van gheen gaen,
Tot dat de zoch haes op gaet loopen met de kraen.

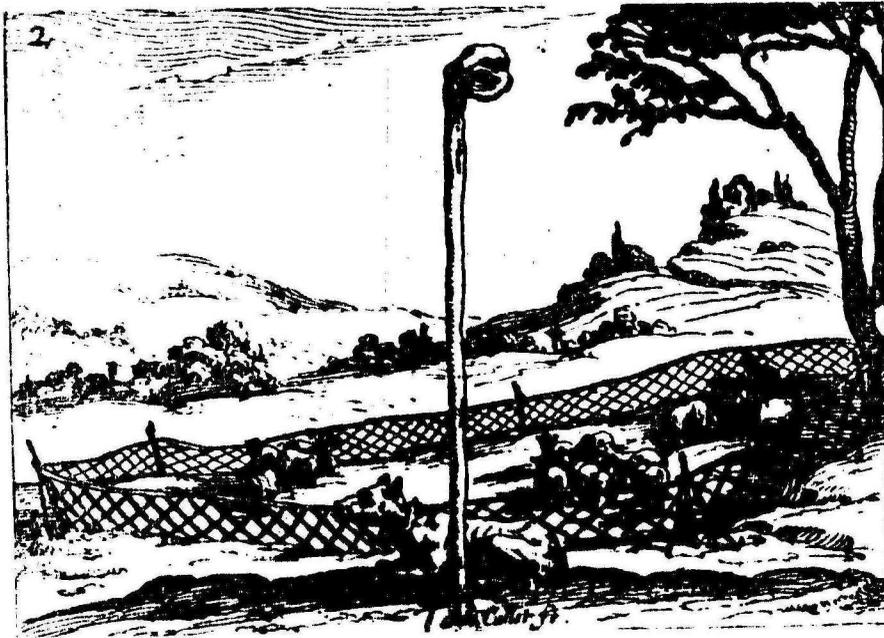
Der Entschlossene geht vorher

*Viele scheiden nicht auf dem Höhepunkt des Festes und wissen nicht
wegzugehen, ehe das Getränk beim Hahnenschrei ausgeht.*

Woodcut by Mario Bettini
The Eye of Cardinal Colonna
Anamorphosis for cylindrical mirror
in *Apianum*, Bologna, 1642
Biblioteca Nazionale Marciana, Venice *

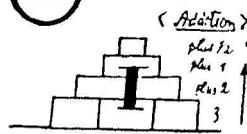

Jacques Callot
The Vigilant Eye
in *Lux Claustris*, Paris, 1628
Etching
Cabinet des Estampes
Bibliothèque Nationale, Paris *

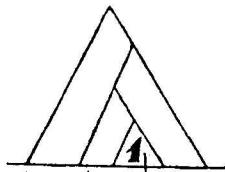
I. 13

13

Alkotás

A mű
„követ köre
rakva”
születik
(összeadás)

vagy
a tömbből:
„darabról
darabra”
(kivonás)

Ez a két
folyamat, az
építés meg a
kifaragás
az időben
játszódik le.

29. ábra

Befogadás

Már az alkotás aktusának kezdetén, mindjárt a kezdeményező alkotói mozdulat után, megindul az első ellenmozdulat, a

kezdeményező befogadás mozdulata. Vagyis: az alkotó ellenőrzi, hogy jó-e az, amit addig létrehozott.

A mű mint emberi cselekvés (genézis) az alkotás és a befogadás szempontjából egyaránt: **mozgás**.

Alkotás szempontjából a létrehozó manuális korlátozottságán múlik (két keze van csak).

Befogadás szempontjából az érzékelő szem korlátozottságán múlik. Szemünk korlátozott volta azt jelenti, hogy egy felületet, bármi kicsi is, képtelen egyetlen pillanat alatt élesen látni. A szemnek legelésznie kell a felületen véggestelen-végig, egyik részről a másikra haladva valamennyit meg kell tanulnia, egyiket a másik után továbbbitania kell, emlékezetébe vésnie az agynak, amely összegyűjti és elraktározza a benyomásokat.

A szem bejárja a számára a műben megépített utakat.

4 オツバイに關が、まるで、カビルマンの世界。

22. Kairói taxi „gonosz-szem”-mel.

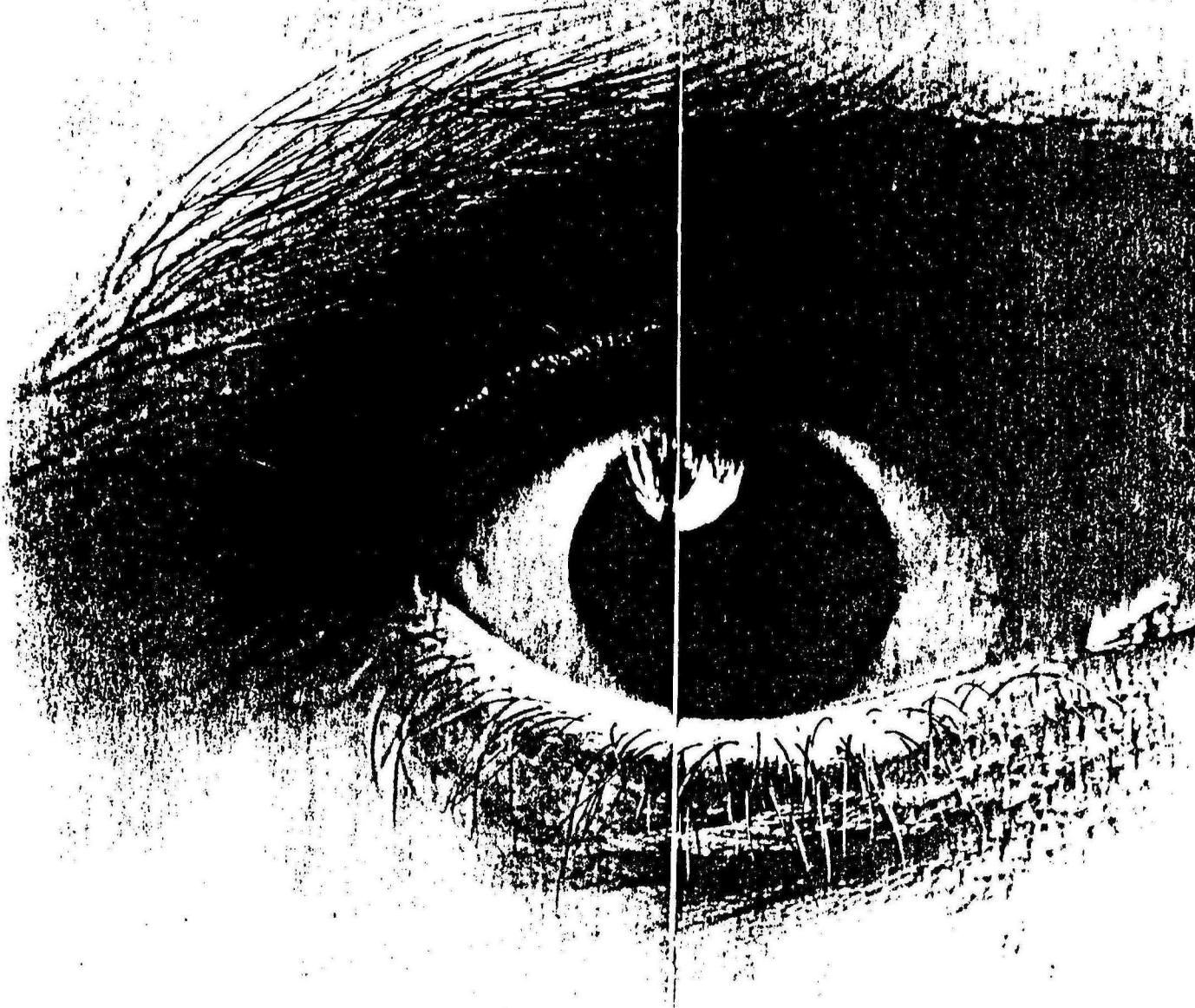
A nő melléből fakadó tej az életerőt, a mercuriust jelenti, melynek nyomába bőség jár. (J. Casus munkájából.)

146 HIERONYMUS BOSCH *The Owl in the Hollow Tree, the Listening Wood and the Seeing Field*

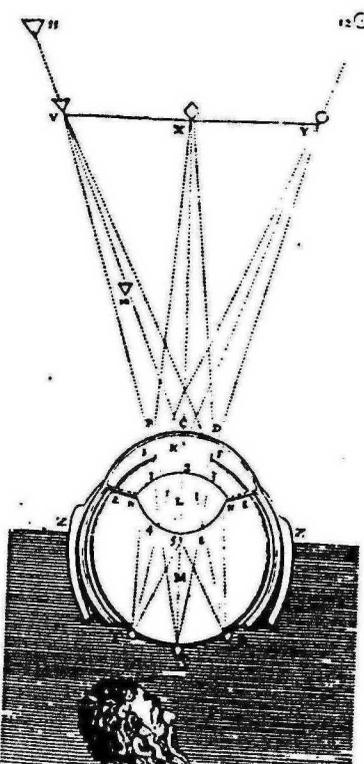
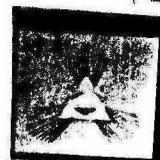
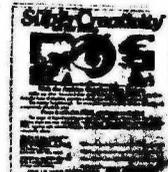
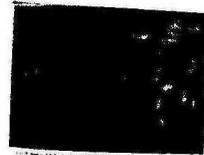
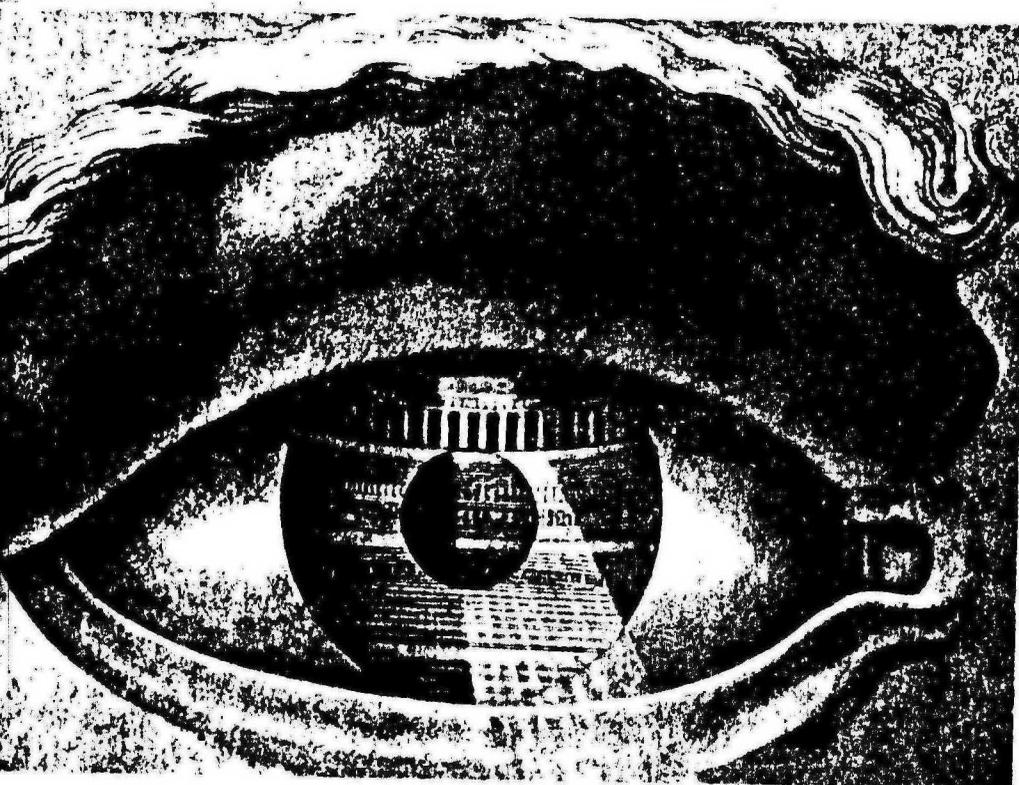
est un prolongement de l'œil...

20. Udzsat-szem.

(Szépművészeti Múzeum.) Varga – Wessetzky i. m.
13. tábla, 2. kép.

Practiciens ont les mainz pleines
de noyvetz de, quand en bon fin
Oreilles n'ent: car sont si micheul

Hand mit Auge und Kraut Polci

ΝΗΦΕ ΚΑΙ ΜΕΜΝΗΣ' ΑΙΩ
ΑΡΘΡΑ ΤΑΥΤΑ ΤΩΝ ΦΙΛ
SOBRIE VIVENDUM
ET NON TEMERE CREDENDUM

Ne credis ne (Epicharmus!) ait non
delti marci, humanae membraque
picee esputa in nobis credens id quod
Pulegium, antiquae sobrietatis ohe
Quo turbam ostento sedauerit Herac
Nubserit et ramida seditione graue

Beß nüchter glaub nit schnell
Das sind deß Gmüts Kraut und Polci
Mann sol nüchter leben und nit in
Nit all zu gach zu glaut en sey
Halt dich darzu nüchter dabey
Das sind deß Menschlichen Gmüts
Wie Epicharmus¹⁾ sagt und 1/2
Schaw in der Hand die Augen st
Nichts daz was sehen glaut en t
Schaw an die Polci wolgestalt
Ein Kreutlin der nüchterkeit ob
Welchs der Herachus zeigt
Darin en grossen handlin puch
Vnd sollt die erregt betten schwa
Ein schwer auftruhl anfangen

Hand mit Auge, ergreift zogend eine andere

FIDE ET DIFFIDE.

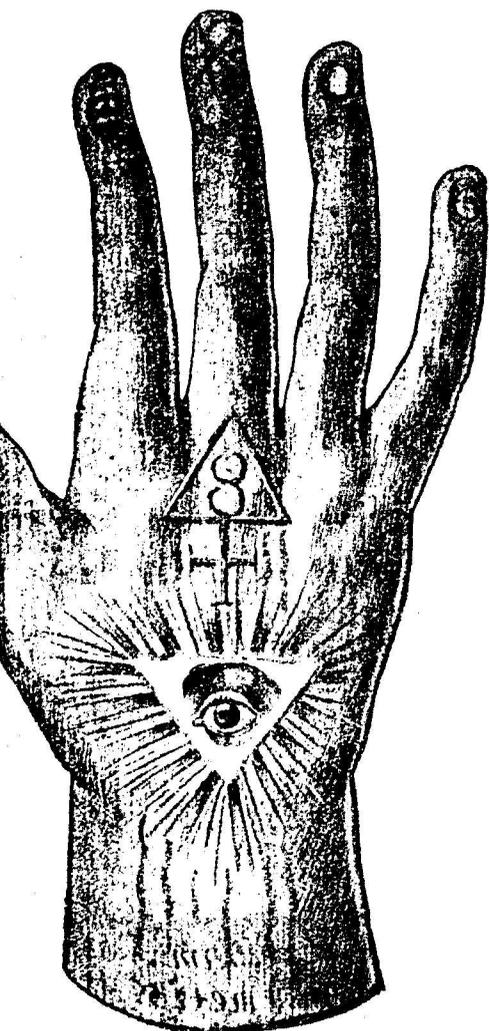
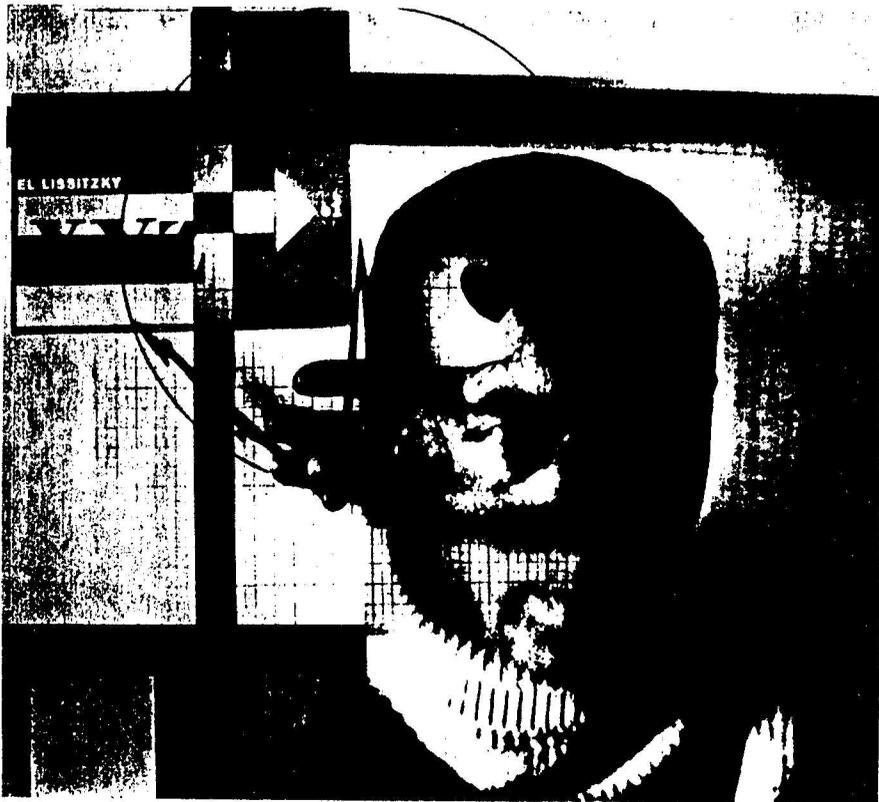

... Estè el Principe muy advertido en los negocios que trata, en las confederaciones que asienta, en las pazes que ajusta, y en los demas tratados tocantas al gobierno, y quando para su confirmacion diere la mano, sea mano con ojos (como representa esta empresa) que primero mire bien lo que haze. ...

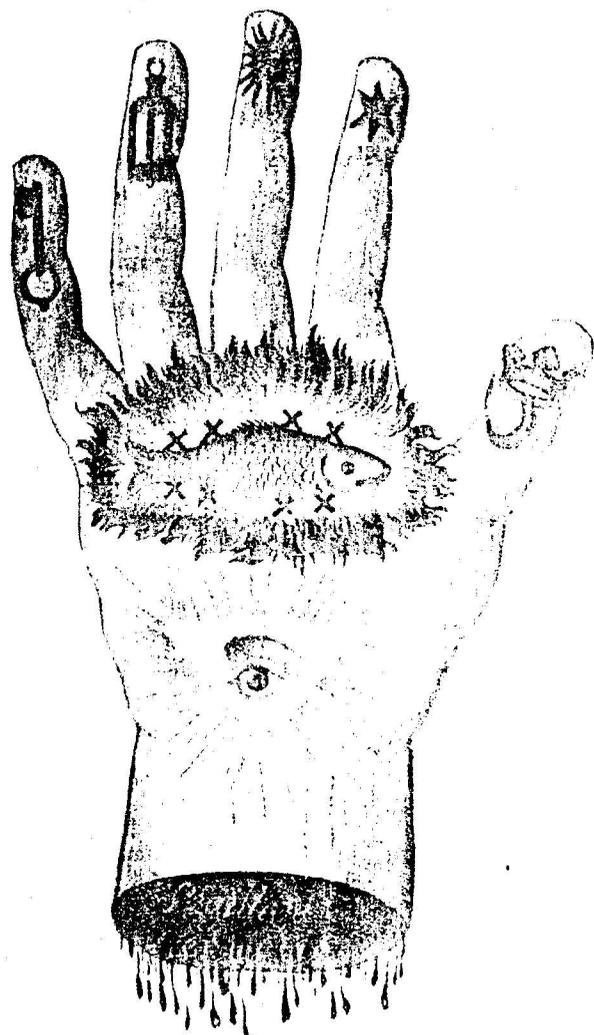
Verrine in c. miltum!

... der bürst [sey] vorsichtig in handlung der geschäften / in verständnißen; in schliessen eines friedens / und andern vorgehaben allen / welche zur regierung gehören / und wo solche versprechungen müßen mit dem handtschlag bekräftiget werden / da sollen die hände augen haben / wie dieser gegenwertige Simons is außweisen / damit sie zuver recht sehen /

¹⁾ erste Verfaßer der Griechischen Komödien an. Bei d. zugehörigen witzeln, ist ein Zusammenhang mit d. Epicharmus, Juchel (1715) S. 242, f. 200, 201, 202.

szimbolumok. A hüvelykujj szalétromot, a mutatóujj vitriolt, a
 ujjat, a gyűrűsujj timsót, a kisujj sőt jelent. A kéz-lón van a
 fur, mindkettő principium. (A Nemzeti Múzeum kézirat-árából.)

Az előbbi folytatása. A megfogalmazott hold jelent, hogy a szalétrom csak kizár
 a csillag, hogy vitriol nélkül a nagy mellek nem lehet. Az amonitium az ill
 mint a napsugár, a lúna jelent, hogy a mellek csak a holdat, a tengeret
 benne; az egésznek pedig kulcsa van. A mesélés, hogy a hold a szalétrom

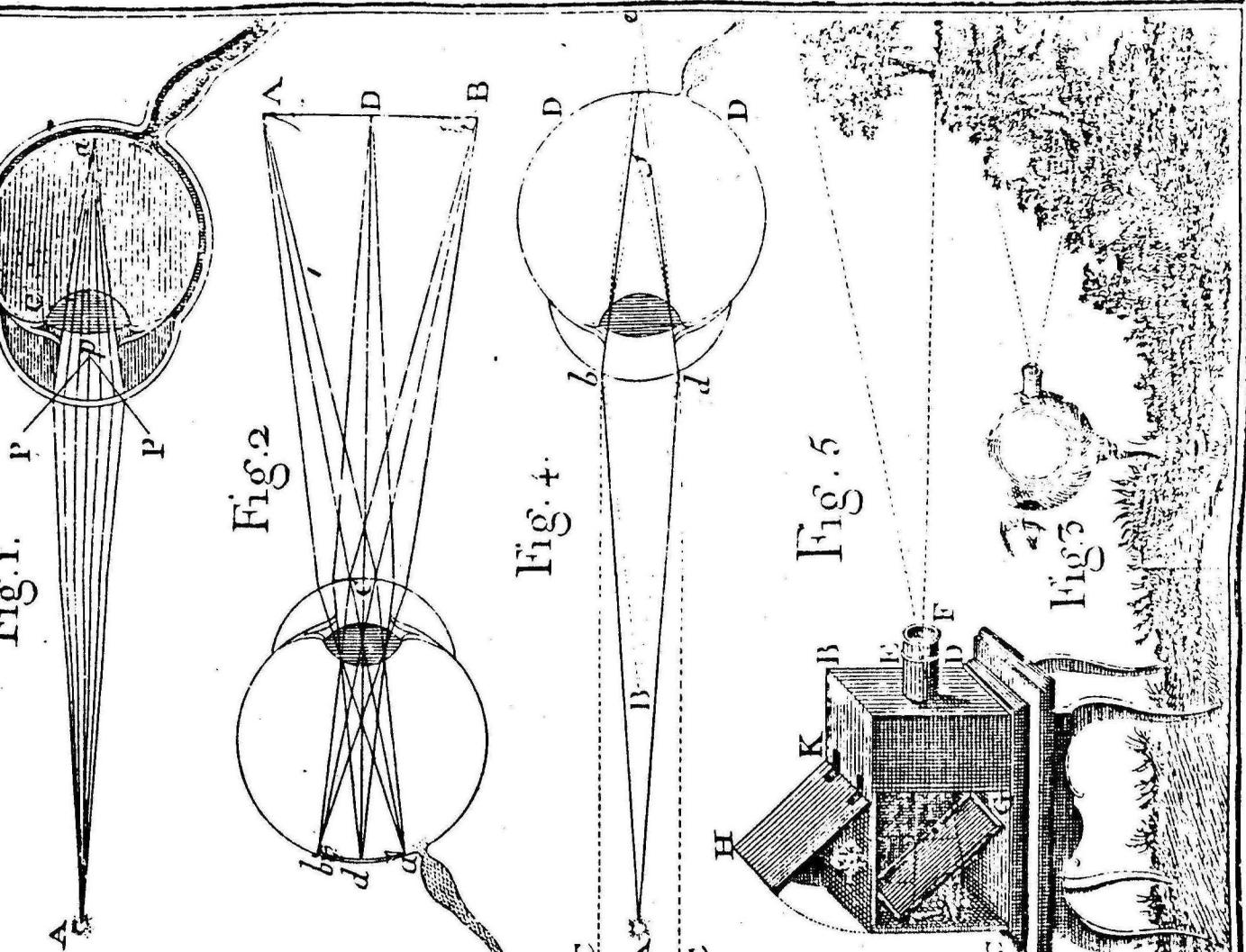

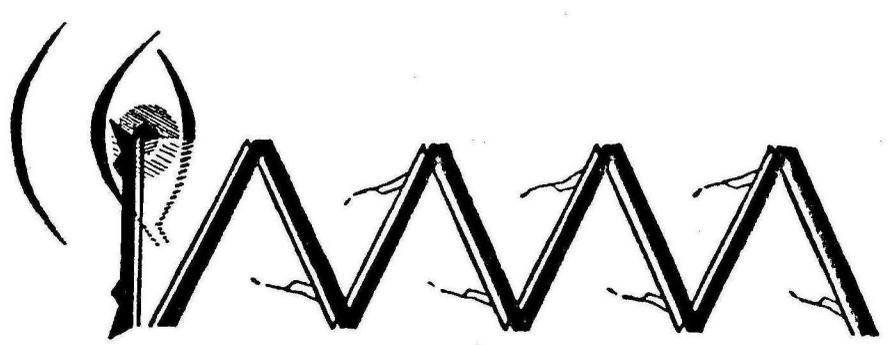
FIG. 1.

Fig. 2

Fig. 3.

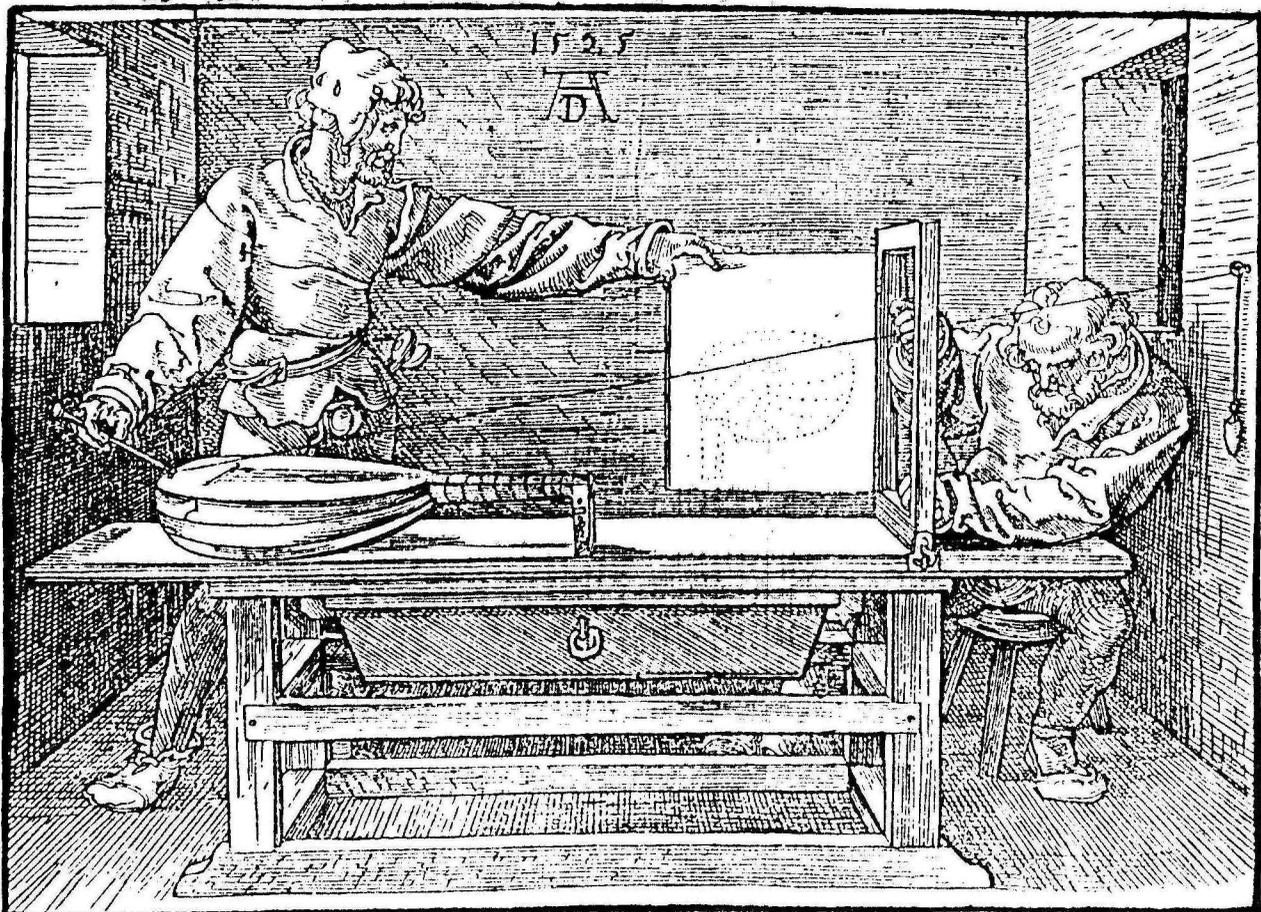
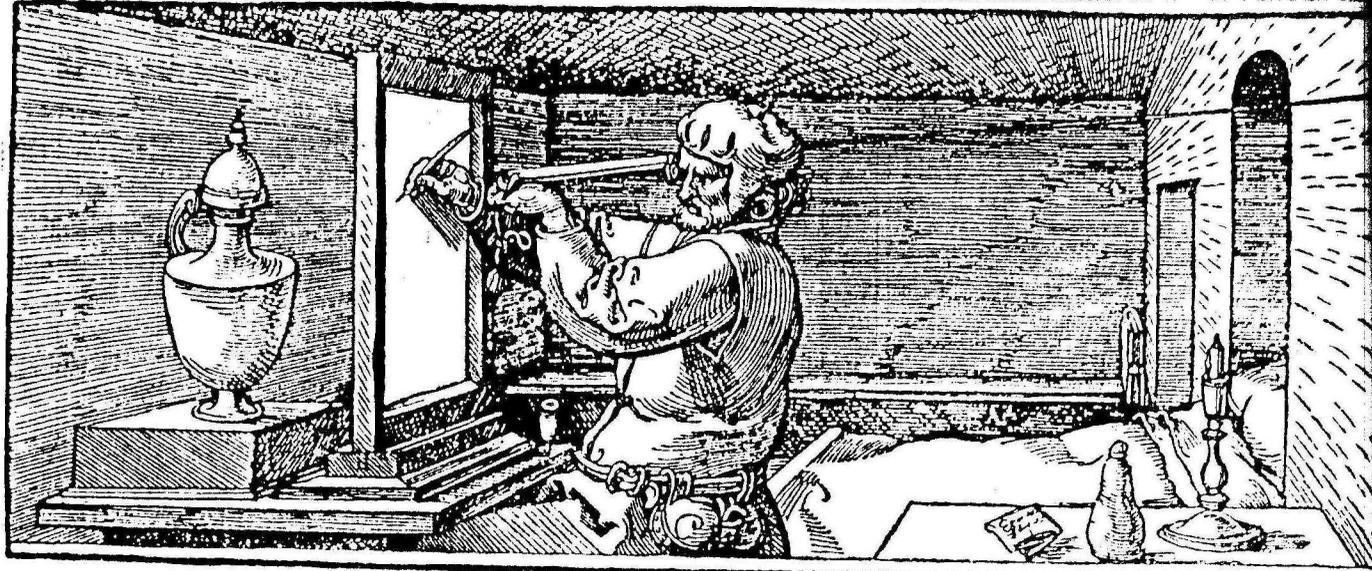
Fig. 5

Fig. 5

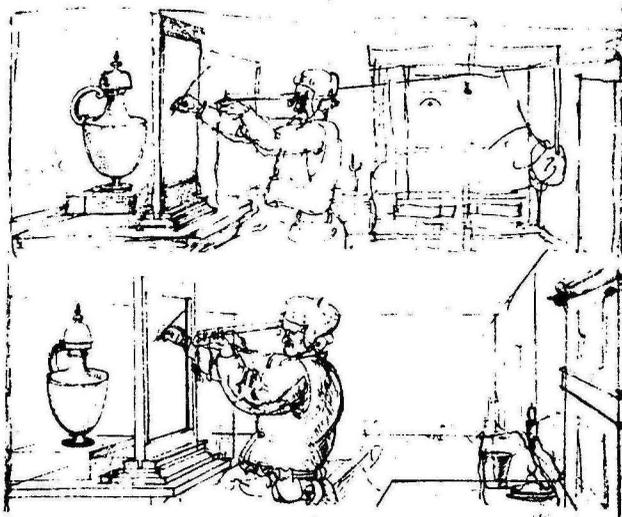
O O F O V L O N
 DIE KUNST DES LICHTSPIELS
 TOTENREDE GEHALTEN VOR DER
 EINMISCHUNG DES LICHTBILDERS
 M A T H A S C R W N E R

VERLAG DIE KYPPEL & KARL SPIERTZ / AACHEN.

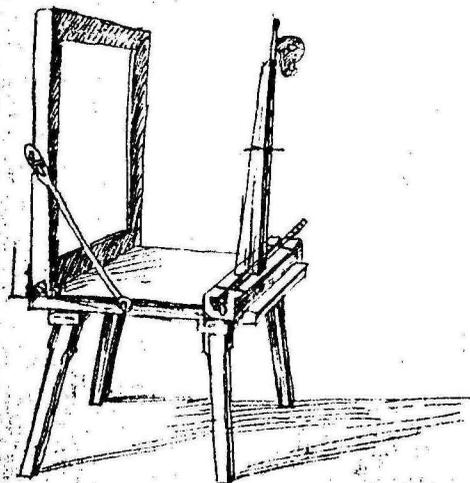

20
 Kupferstich: T. F. ...
 Hamburger Kunsthalle, Kupferstichkabinett
 Inv. Nr. 12509
 Menzel, Jamnitzer

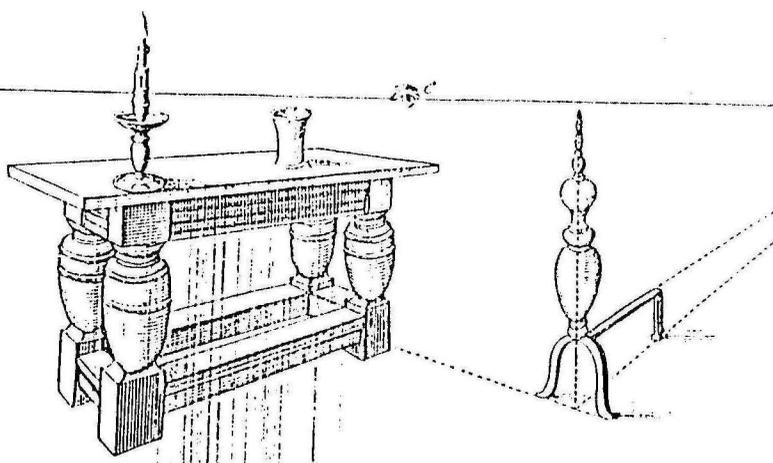
Mann, eine Kanne durchzeichnend, Dresdener Skizzenbuch S. 178

1517
 17

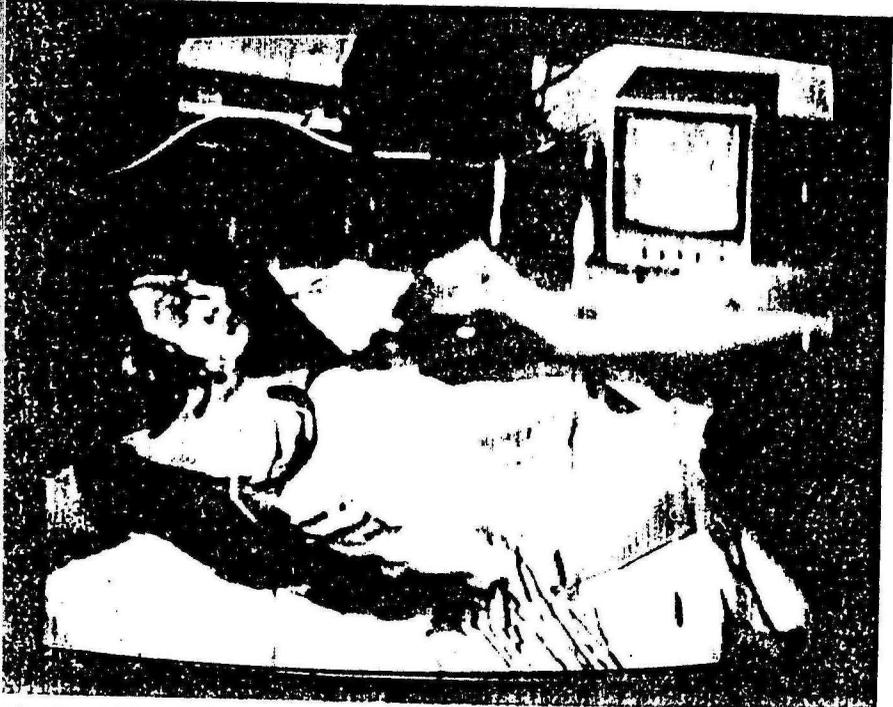
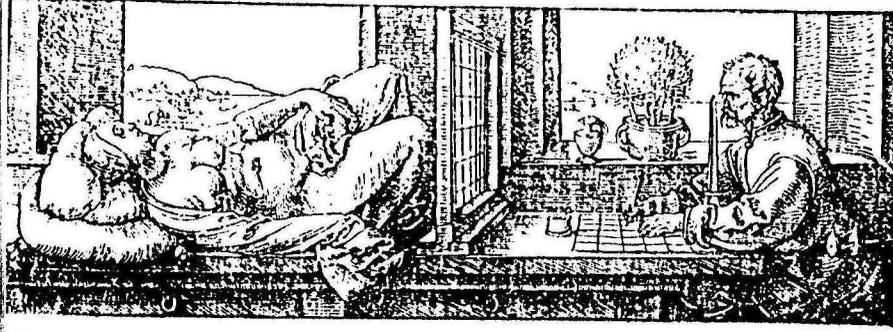
Zeicheninstrument, 1514, Dresdener Skizzenbuch S. 177b

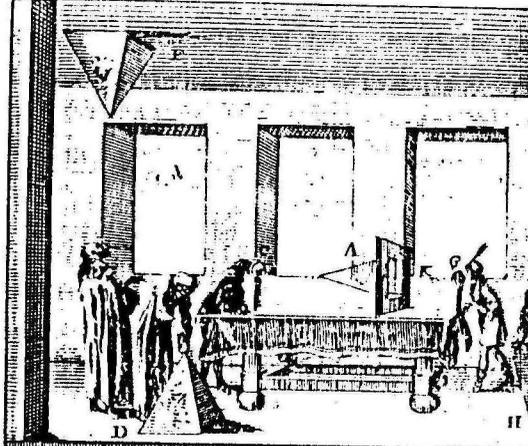
33.

15. Perspective model, showing height of viewing-point in relation to the surface of a table
 (from Hondius, *Institutio artis perspektivae*, The Hague, 1692, first publ. 1647)
 (Courtesy Bibliothèque Nationale, Paris)

Portillon de Dürer; 20 Min., Farbe, Ton, 1976

Das Band ist eine Übertragung des Dürer-Holzschnittes *Der Zeichner des liegenden Weibes*, in dem eine der Gitternetzkonstruktionen, die Dürer zur Übertragung eines dreidimensionalen Objektes oder Raumes in die zweidimensionalität des Gemäldes oder der Zeichnung konstruierte, abgebildet ist. Dürers Gitternetzkonstruktion bewirkt hat, „daß Dürer sein rechtes Auge schloß, daß monokulare Kameras verkauft werden und die lineare perspektive mit all ihren Verfälschungen der ‚Wirklichkeit‘ entstand.“ (J. O.) wird von Ollth auf Video übertragen, wobei er auf einen Spiegel zeichnet, in dem sich sowohl sein Modell, wie auch die Technik und er selbst spiegeln. Er kontrolliert sich dabei anhand des Monitorbildes.

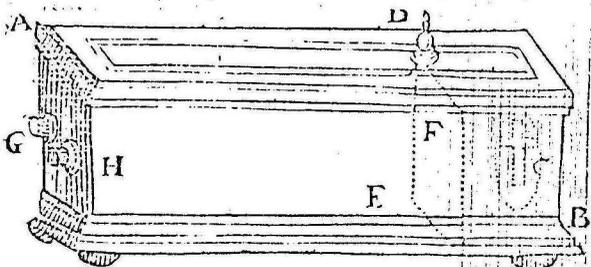

90 Père DuBreuil: *La Perspective pratique*, III. Teil, Paris 122. Hier werden – in der Form von Kupferstichen – zwei verschiedene Typen von Anamorphosen verwirklicht, bei denen die Kegel sowohl von innen wie außen bemalt sein können (unten); das gleiche gilt für die pyramidalen Typen (oben)

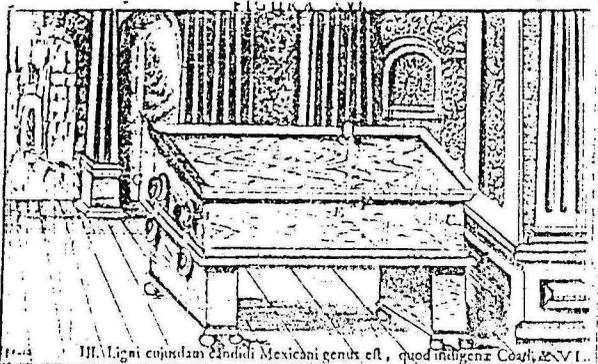

A nap melegének nagy jelentőségét ábrázoló kép. (Medicinisch-chymisch u. alchemistisches Oraculum című könyvből.)

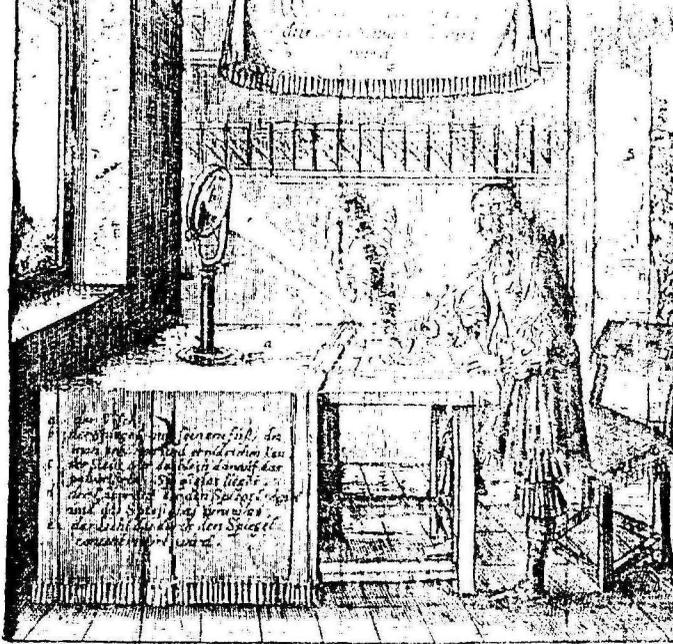
FUNDAMENTUM I. PHYSICUM SEU NATURALE.

12. Viewing camera obscura of the XVII century, showing developed cubiculum with two objectives in analogy to human vision (from Zahn, *Oculus artificialis teleiopicus sive telescopium*, 1685 ed.) (Courtesy Bibliothèque Nationale, Paris)

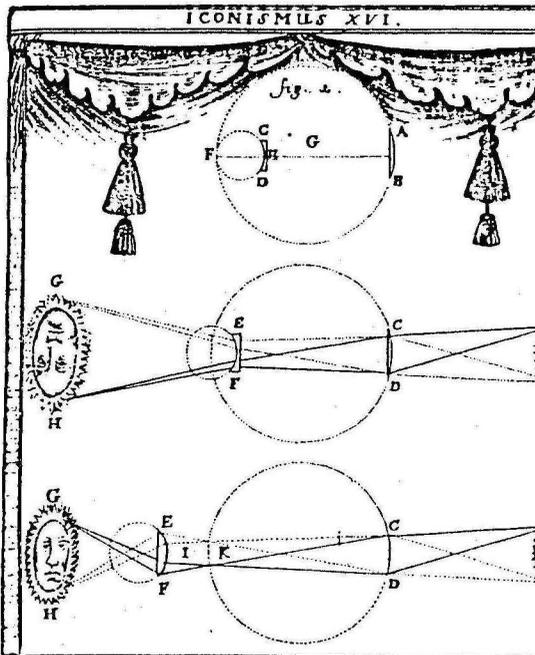

13. Viewing camera obscura of the XVII century, showing primitive cubiculum with two objectives (from Kircher, *Arts magna lucis et umbrae*, 1646 ed.) (Courtesy Bibliothèque Nationale, Paris)

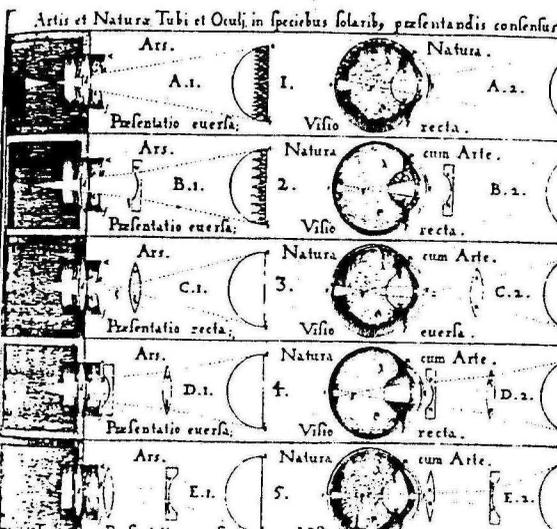

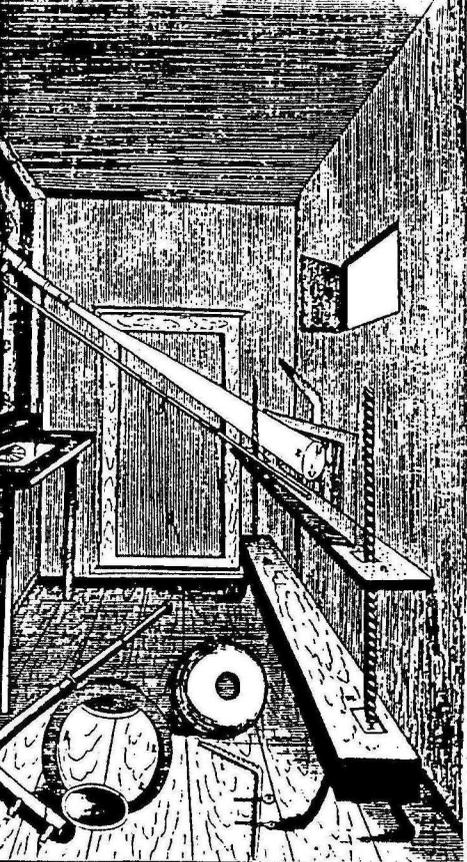
Az antimonit mint esodás gyógyszer a nap melegével oxidáltat (LEBERTURE munkáiból. A szeszü gyűjteményéből.)

Ray diagrams from Zahn's *Oculus Artificialis* (1685), demonstrating the use of a concave lens to make a large image and a convex lens to erect the inverted image.

22. Ray diagrams demonstrating the similarities between the eye and the camera obscura. Each diagram shows the effect of adding concave and convex lenses to the normal image-forming lens. (From Scheiner 1630.)

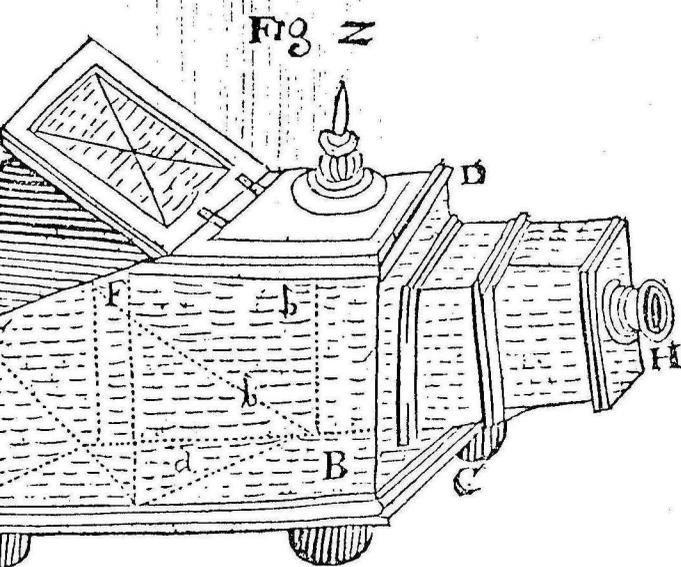

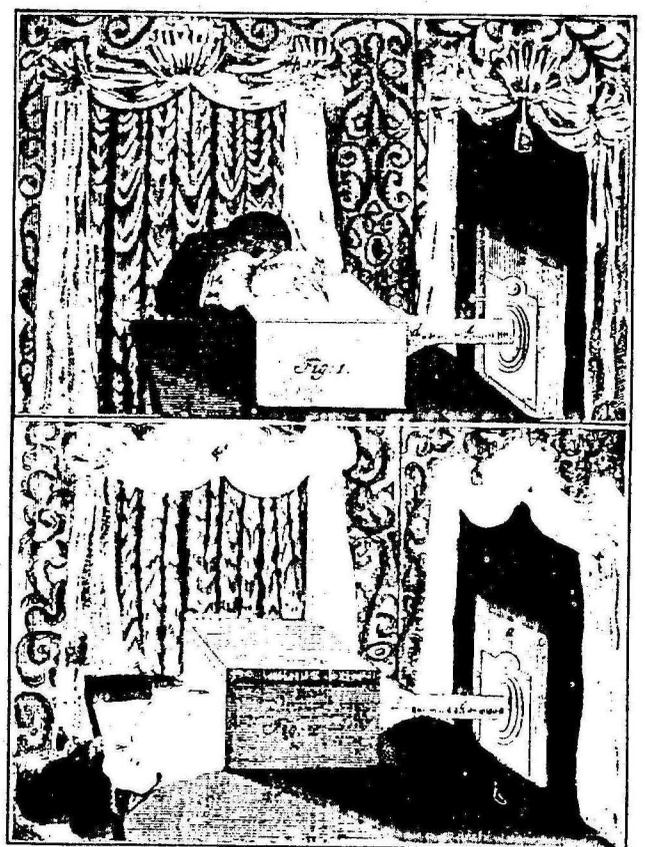
of a camera obscura for solar observations, from Zahn. The telescope was mounted in a scioptric ball with a rod firmly attached to the easel. The rod enabled the observer to adjust the telescope with the apparent movement of the sun and so maintain a constant position of the projected image. The scioptric ball, the clamp and the rod are shown as individual items on the floor. The height of the screen was adjusted by the screw pillars, and the distance of the screen relative to the telescope axis was adjusted presumably by the angle bracket, but exactly how it was fixed and held is not

38. 'The Magic Lantern' by Charles-Amédée-Philippe van Loo (1719-95), now at the National Gallery of Art, Washington. It is almost certain that the boy is holding a camera obscura, which the artist was more likely to have in his studio than a magic lantern. Gersheim referred to this picture as a 'mid-eighteenth-century box camera obscura'.

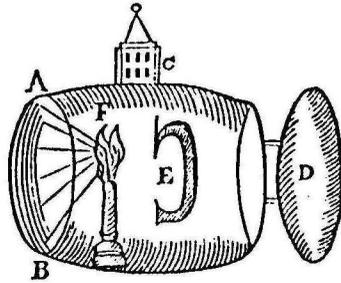
camera of the XVII century, developed type (from Zahn, *Oculus artificialis*, 1701 ed.) (Courtesy Library of Congress, Washington, D.C.)

Problema III.

Lucernam artificiosam construere, quæ in remota distantia scripta legenda exhibeat.

Fiat lucerna, ea, qua hic factum esse vides figura cylindracea; in cuius basi AB speculum concavum, quod parabolam quantum fieri potest, affectet, erigatur.

Lucerna Casopetrina.

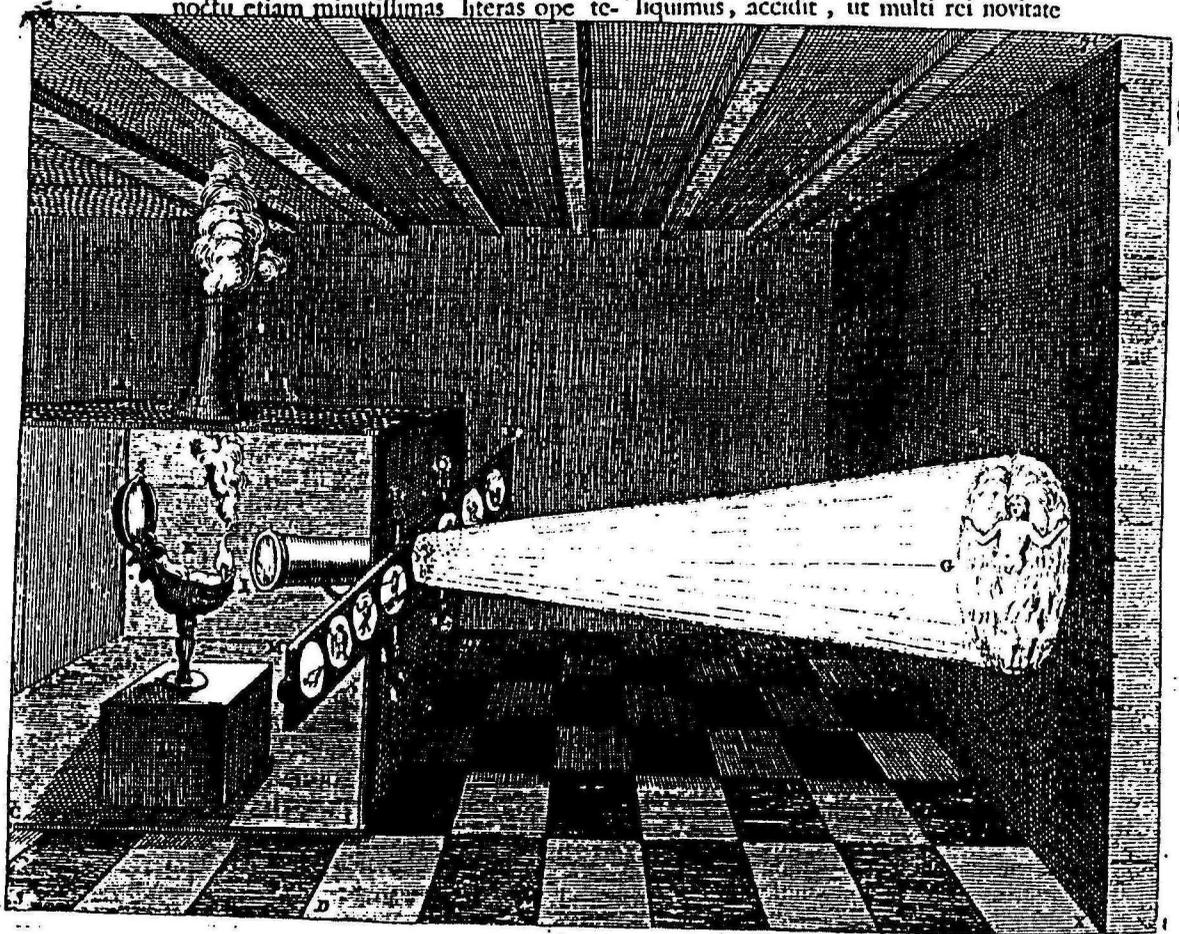
Intra hujus speculi focus applicetur F flamma candelæ, habebisque quæsitum. Nam tam inusitato splendore fulgebit, ut noctu etiam minutissimas literas ope te-

lescopii inspectas nullo negotio exhibeat. Remotè verò flammam intuentes, ingentem ignem esse existimabunt; augebunt lumen, si latera cylindri interiora ex fulgido stanno in ellipsin elaborata fuerint. Sed inventum figura apposita satis declarabit. E manubrium, D fenestram, C infumibulum designat.

Problema IV.

De Lucerna Magica seu Thaumaturge constructione.

Quamvis in arte Magna Lucis & umbræ folio 767. hujusmodi Lucernæ mentionem fecerimus & fol. 793. modum per solem simulacrorum in obscurum locum transmittendorum, una cum coloribus ad ea depingenda requisitis tradiderimus: Quia tamen in citatis locis, inventionem hanc prorsus singularem ab alijs majoribus inventionibus adornandam reliquimus, accidit, ut multi rei novitate

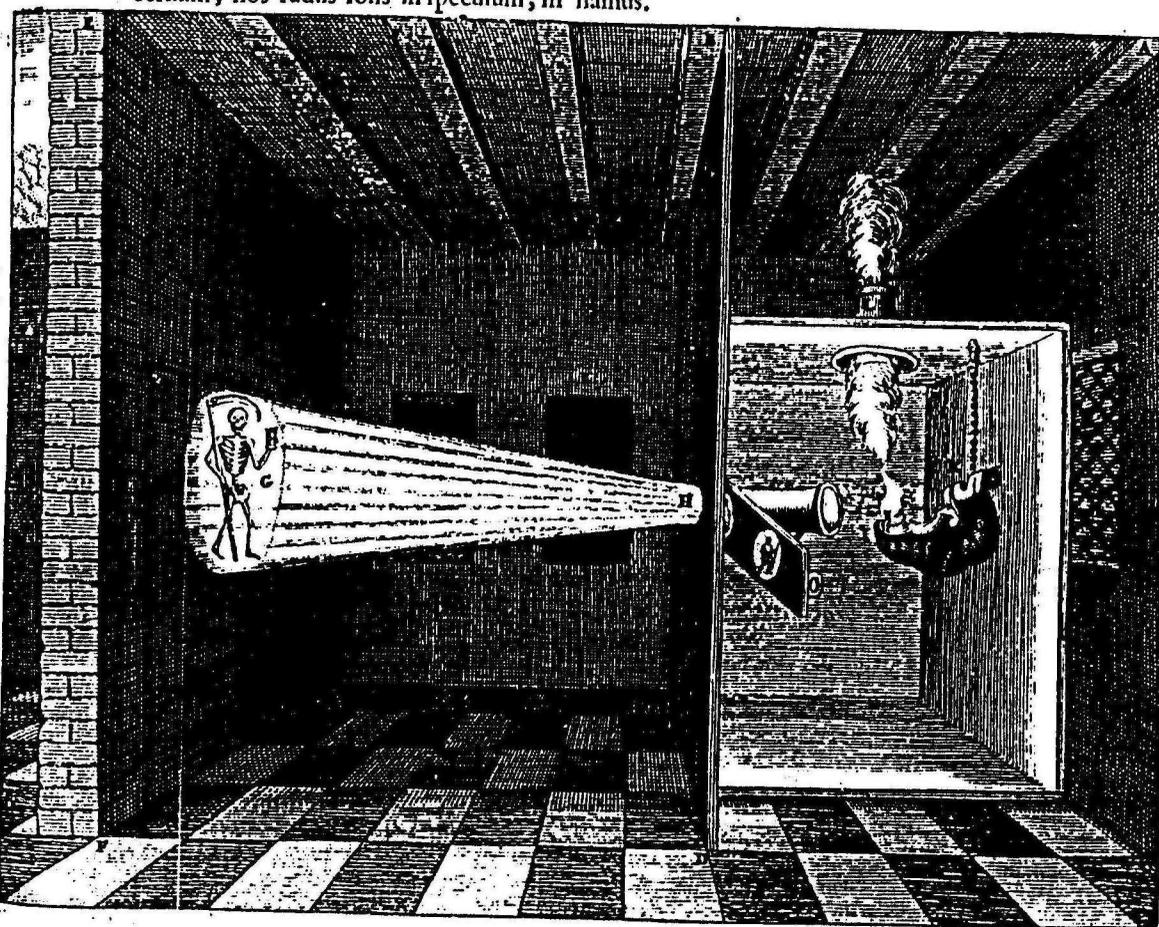
alleæi ad eam excolendam animum adjecterint, Quos inter primus fuit Thomas Walgenstenius Danus, haud infimæ notæ Mathematicus, qui recolens meas in-

scribendis iis inventiones I. lucernam fol. 767. à nobis descriptam, in meliorem formam reduxit, quam & postea magno suo lucro diversis in Italia priuscipibus vendidit;

didit, ut proinde jam Romæ res pœne vulgaris sit. Non est autem alia inter illam & a nobis descriptam Lucernam differentia, quàm quod complurium imaginum species in obscuro cubiculo dictus Walgenstenius ostendat satis nitidè & politè, nec non cum summa spectantium admiratione. Nos in Collegio nostro in obscuro cubiculo, 4. novissima summo intuentium stupore exhibere solemus. Est autem res visu dignissima, cum ejus ope, vel integras scenas satyricas, Tragicas theatrales & similia ordine ad vivum exhibere liceat.

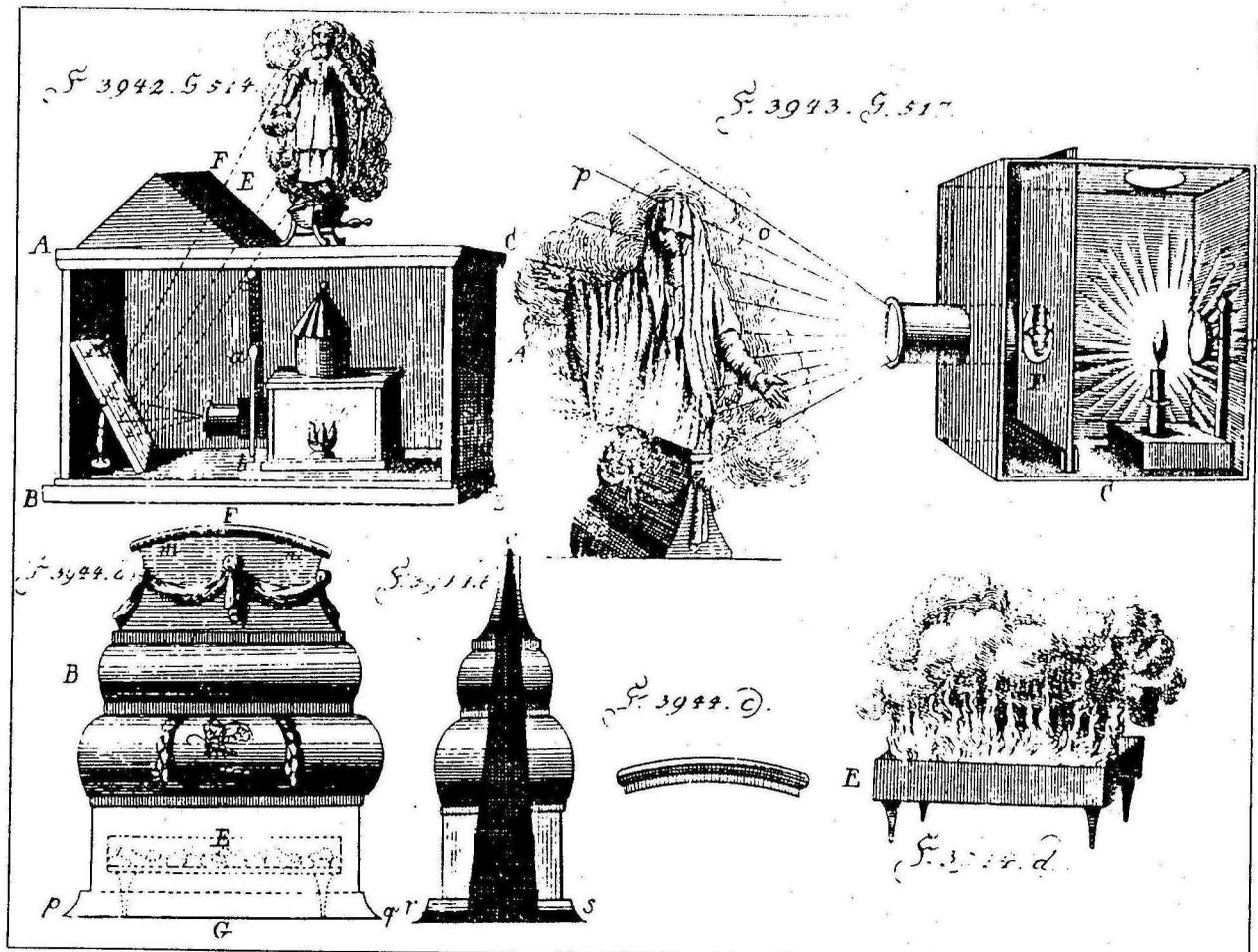
Artificium verò Catoptricum, quod nos fol. 793. Artis Magnæ Lucis & umbræ docuimus, non differt ab hac nova Lucerna, nisi quod illa per mobilem Lucernam, nos radiis solis in speculum, in

quo simulacra rerum descripta sunt, reflectentibus in immobili interioris alicujus domus aut cubiculi pariete, coloribus ad vivum exhibemus omnia ea, quæ per Lucernam mobilem monstrari solent; quamvis etiam eodem in loco modum sine solis radiis, per speculum concavum aut lentem diaphanam res repræsentandi doceamus. Quæ omnia hic fusus prosecutus sum, ut Lectori, unde hæc nova arcana Lucernæ (quàm non immeritò Magicam & Thaumaturgam, à mirifica rerum quarumcunque tandem in obscurato cubiculo aut intempestæ noctis silentio repræsentatione appellandam duximus) originem suam traxerint. Quibus præmissis nil jam restat, nisi ut fabricam ejus paucis exponamus.

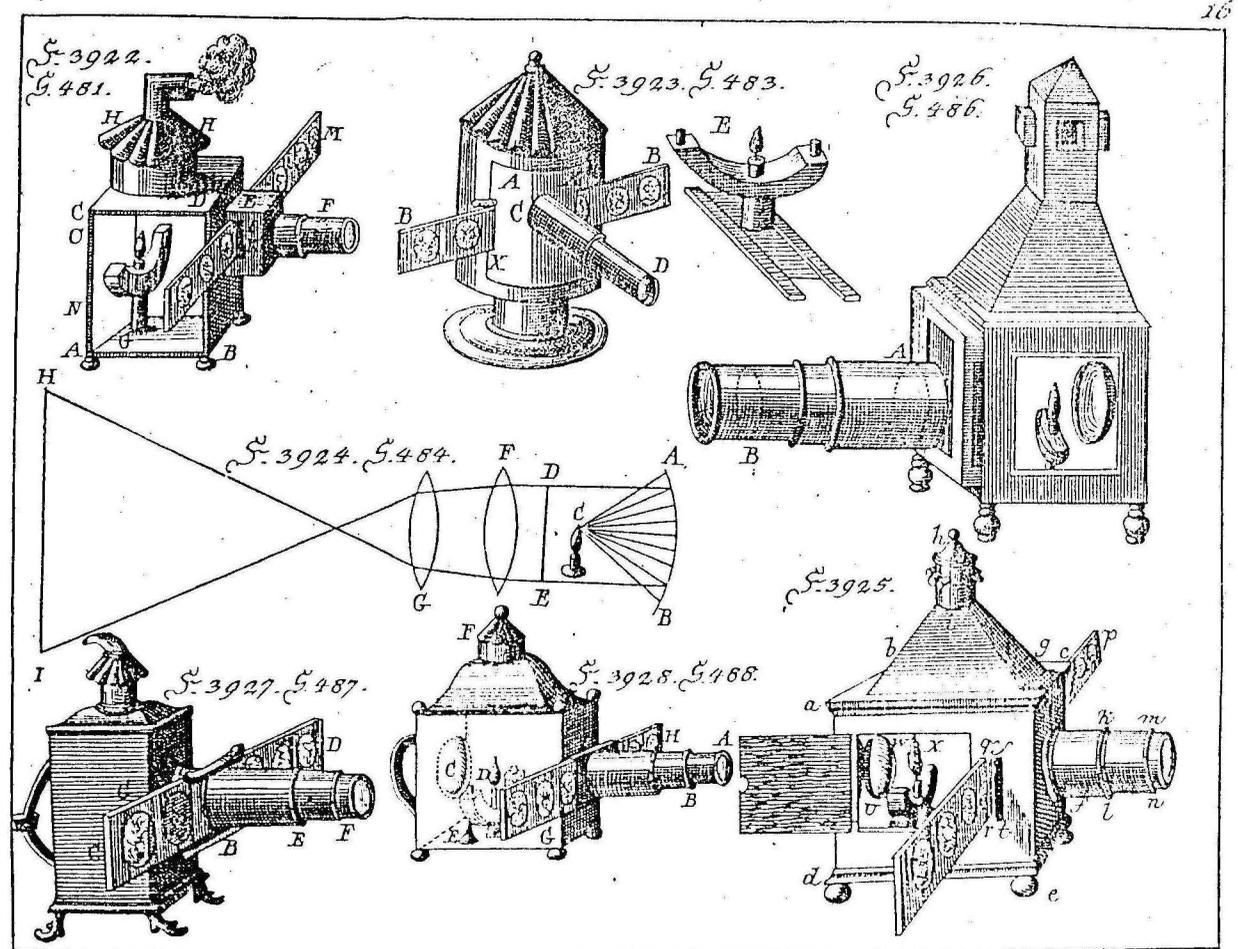

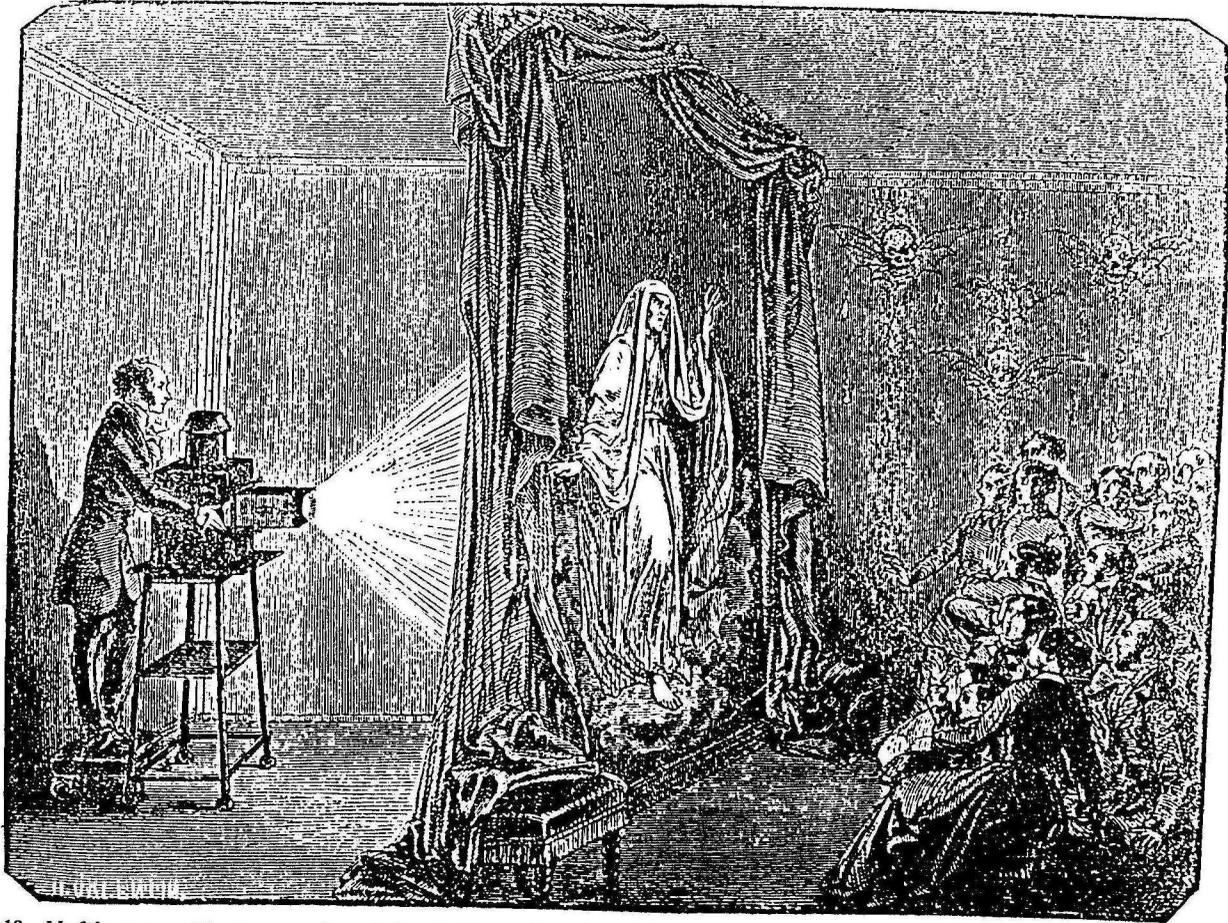
Fiat ex ligno receptaculum A. B. C. D. deinde in L caminus, ut Lucerna per illum fumum suum emittere possit, Lucerna verò K in medio ponatur vel affixa filo ferreo vel supra fulcrum M è regione foraminis H, intra quod tubus palmaris committatur, in tubi verò principio I. lenticulare vitrum melioris notæ inseratur in foramine verò, seu in fine tubi H vitrum

planum probè elaboratum ponatur, in quo coloribus aqueis & diaphanis quidquid volueris pingatur; hoc pacto intra cubiculum VTSX in muro candido lumen lucernæ vitrum lenticulare transiens imaginem in H vitro plano depictam (quæ inverlo situ in vitro ponitur) rectam & in muro grandiore exhibebit, omnibus coloribus ad vivum expressam. Nota ta-

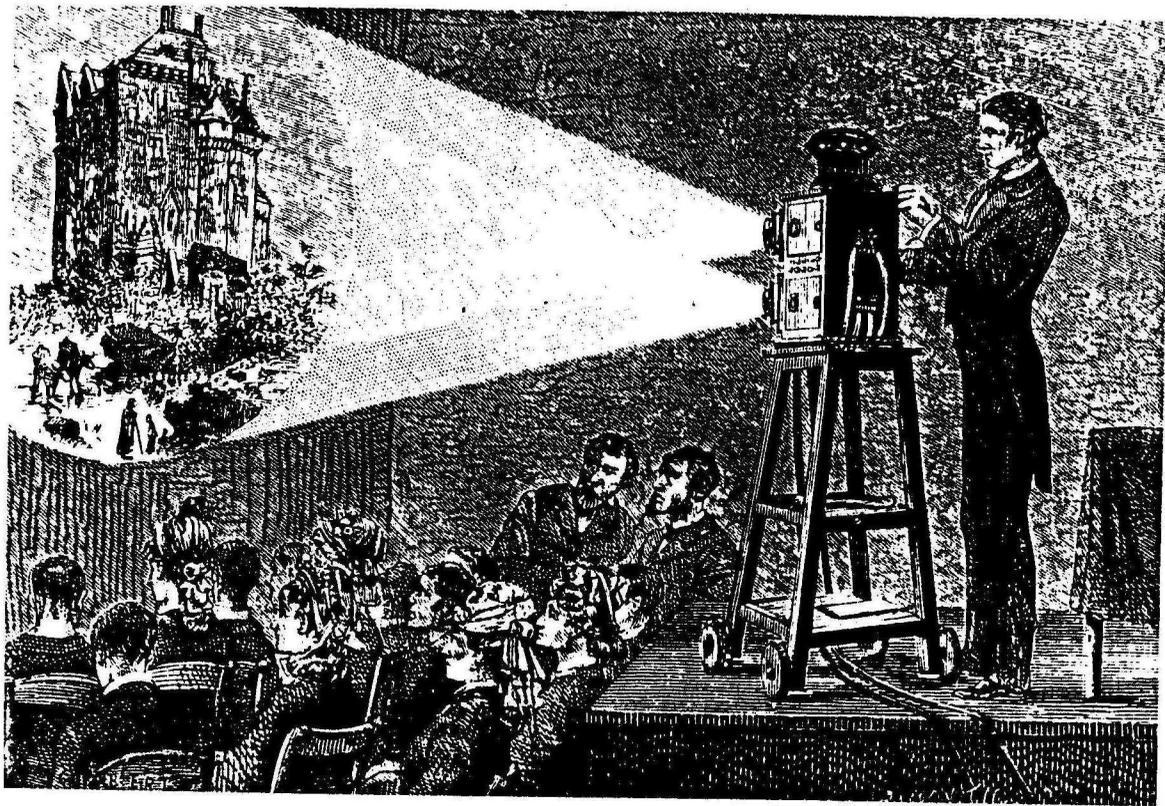

II Vorrichtungen zur Herbeiführung von Geistererscheinungen durch Lichtbildprojektion auf Rauchwolken; aus: Krünitz (Ann. 20), Bd. 65/1794

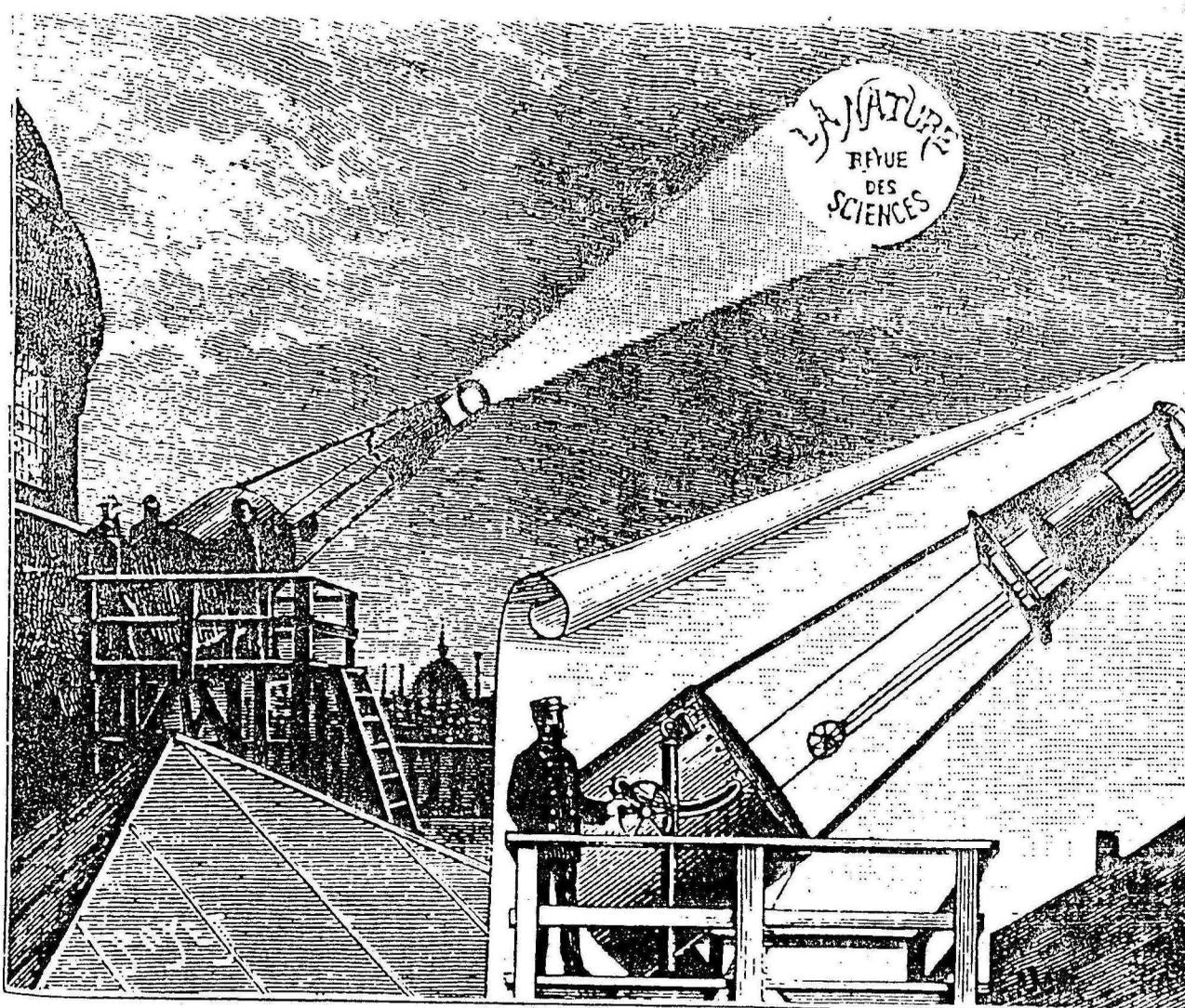

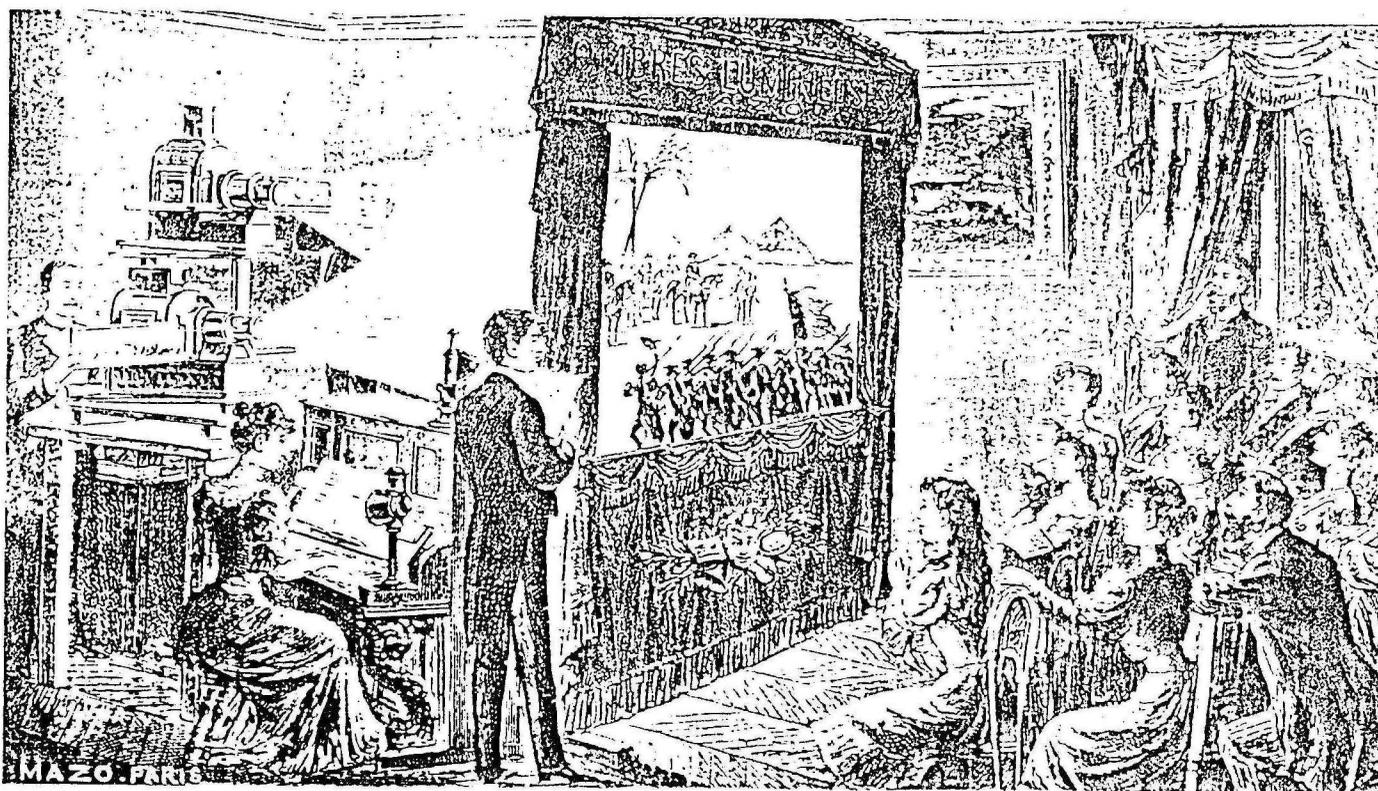
18 *Vorführung von Phantasmagorien mit dem Projektor hinter einer dekorativ abgeschirmten Projektionsfläche; aus: »Le Magazin Pittoresque«, 1845*

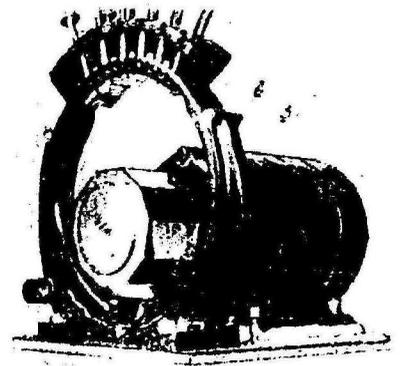
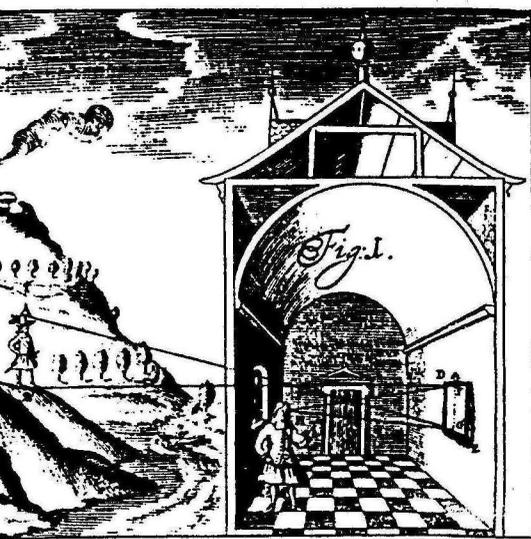
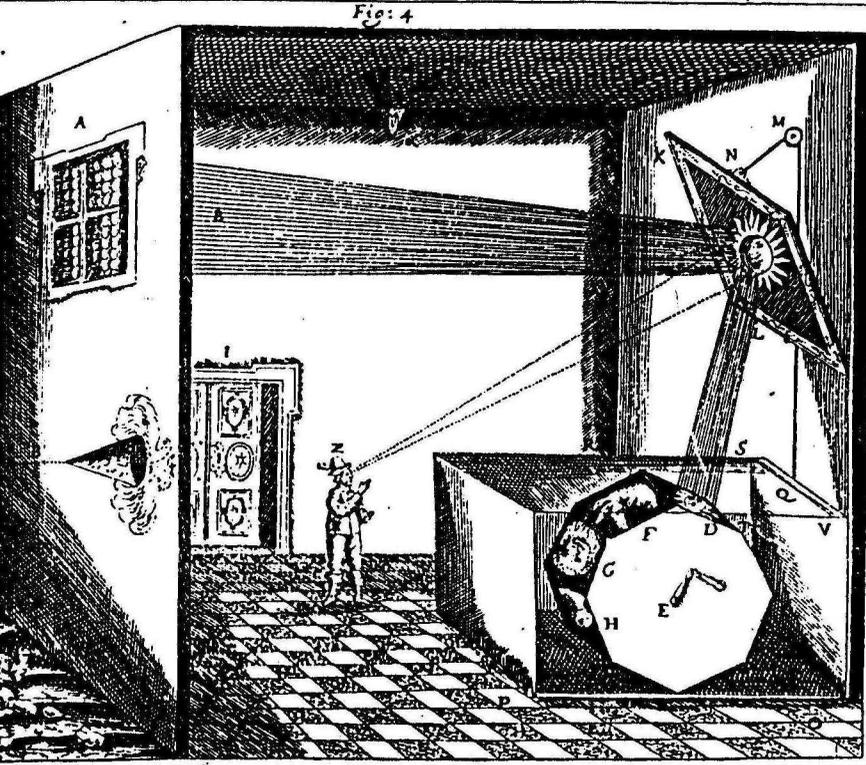
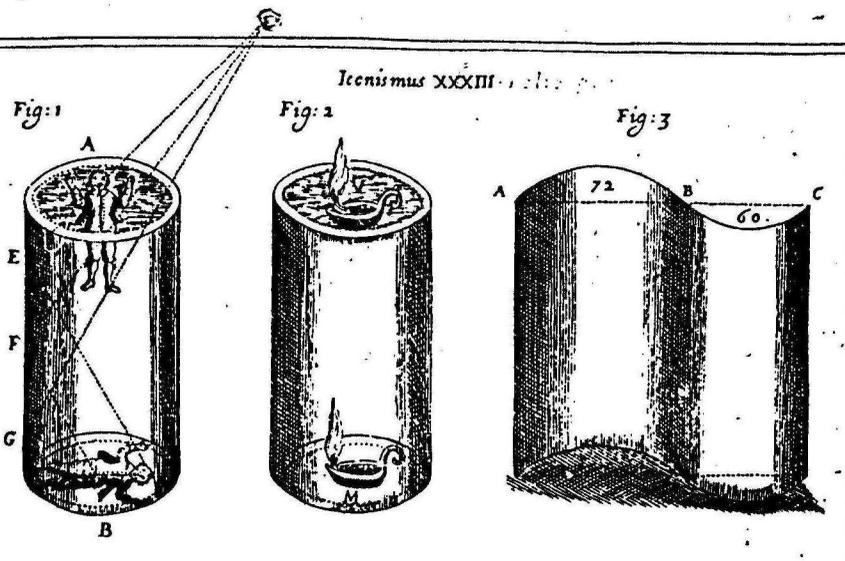
Lanterne de projection à deux objectifs à lumière oxydrique utilisée pour les conférences illustrées. Un des objectifs projette le décor, l'autre des textes, des graphiques ou des personnages en surimpression.

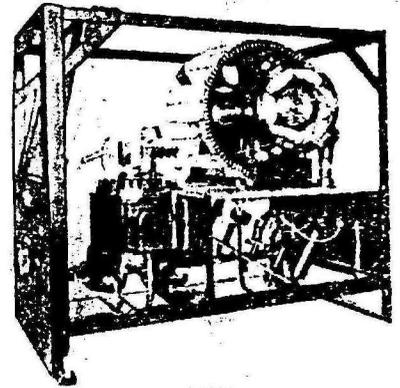
Felhőkre vetítés Párizsban (1894)

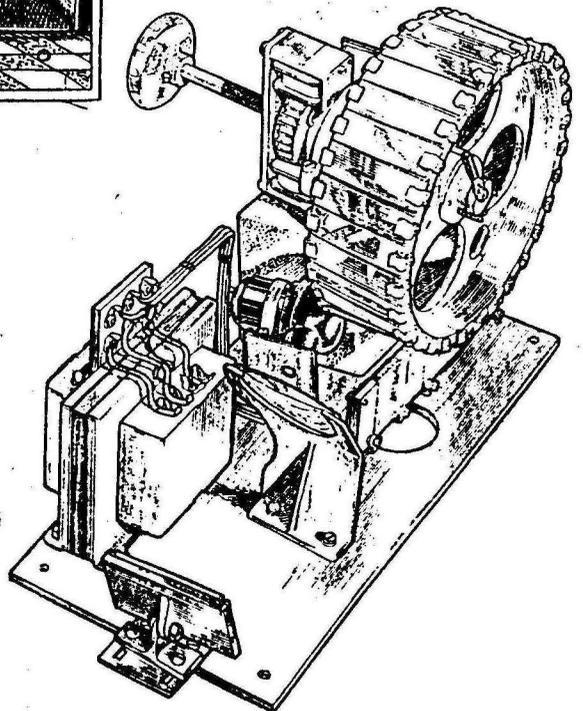
A Victorian magic lantern show accompanied by piano music and an elocutionist

12. ábra. A Mihály—Traub-féle nagyteljesítményű képbonító és összerakó tükrökereék

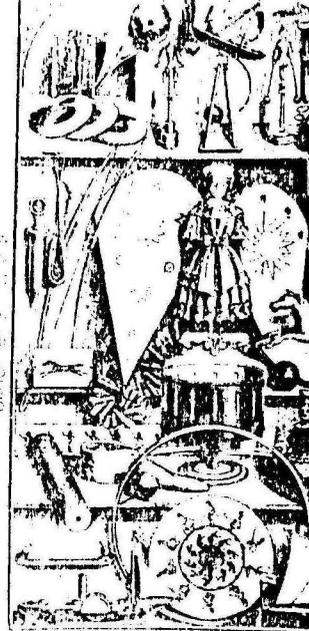
13. ábra. Két forgótükrös, nagyteljesítményű mechanikus televízió vevő Mihály laboratóriumából

16. ábra.

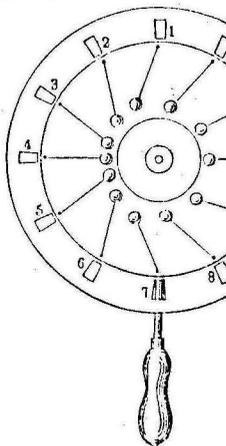
Forgótükrös távolbalátó vevőberendezés Baird-féle kivitelű

1. A camera obscura from *Magia universalis* by Gaspar Schott (1657).

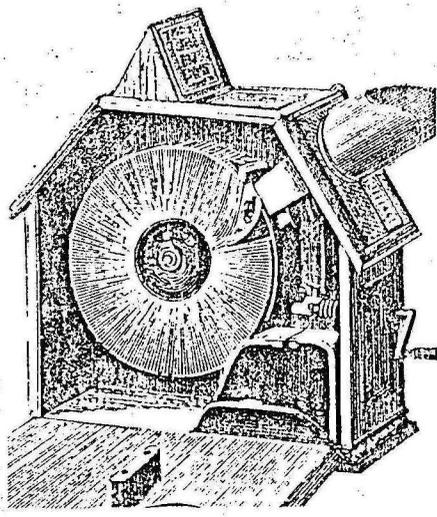
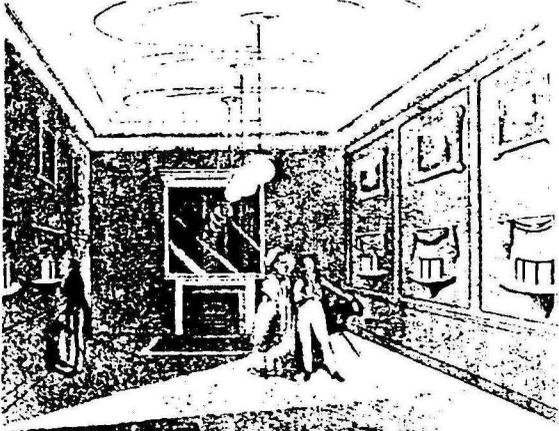

Bűvös korong, alapszik a látóidőgnok

játságán, mely-
nél fogva min-
den fényörzöt
bunno a külső
inger megszün-
te után is bizo-
nyos időig to-
vább tart. Ha
emélfogva a
szem recchár-
tyájára elég
gyors egymás-
utánba külön-
böző fényingo-
rok hatnak, ak-
kor ezek folya-
tóságos fényör-
zettő folynak
össze. Igen egy-
szörűen mutat-
ja ezt a tűne-
ményt a dr. Pa-
ris által (1827) fel-
talált taumatrop,
mely a bűvös
korong elődjének
tekinthető. Ez
papírlemez, melynek két oldalára va-

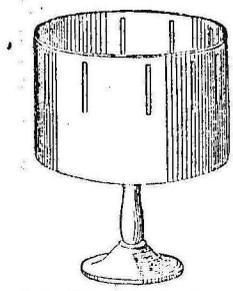

1. Abra. Bűvös korong

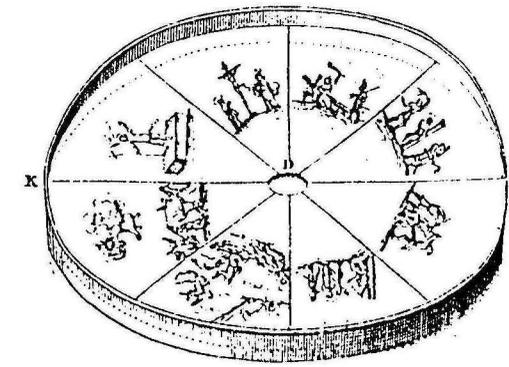
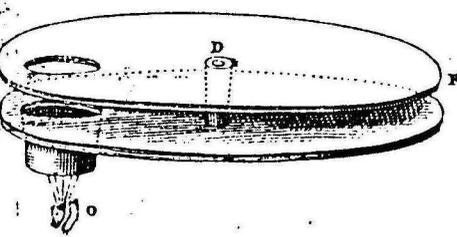
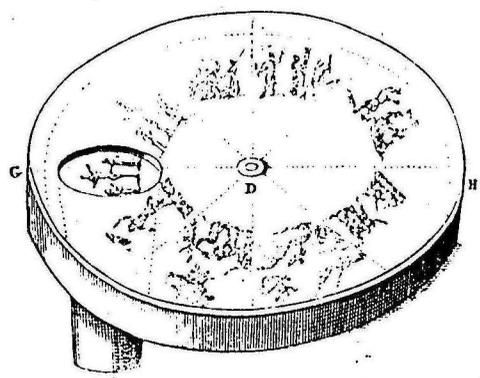
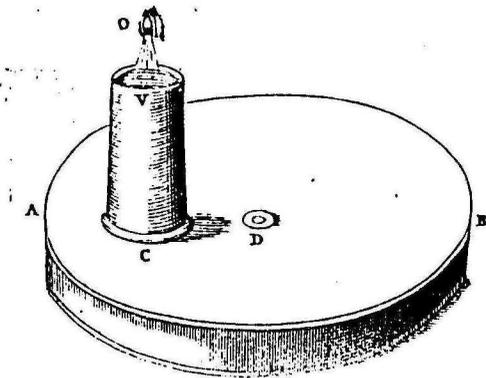
37. Das Cosmorama, 1821 (n. Altick, The Shows of London). Mutoscope 'flip-book' viewer, 1897

köt összetartozó tárgy van rajzolva, p
oldalon kalitka, a másikon madár. H
felező tengelye körül gyorsan forog, a
rületének két áttoltenos pontjához or
nog segítségével könnyen eszközölhet
két kép egybeolvad, a madarat pl. a kalit-
juk. A Plateau-féle fonakisztozkóp és n
féle stroboskopikus korong B. elnevez
iemeratos; szerkeze az következő (1. az
Egy körülbelül 1-5 deciméternyi átmér
korongra körben egyenlő köztükben va
mozgásnak egymásra következő fázisú
fűlrajzolja, a korong peremén pedig mi
rajz felett egy-egy nyílás van. Ha a
tengelyre erősfűjük s a képes oldalával

2. Abra. Diadaleum.

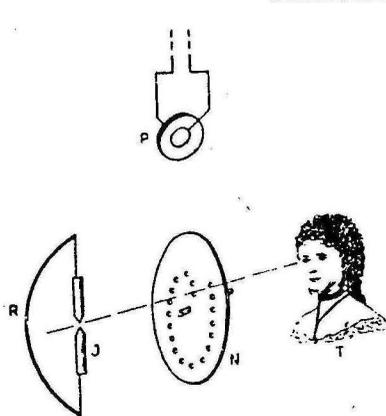
góni, kerék forogni, onbor járni, ugr
stb. A B.-től csak alakban különbözik
leum (zoetrop, 1. a 2. ábrán); a rajzo
golyo körül forgó üres hongornok bo
téro vannak alkalmazva, és a néző
hengerbe vágott részen át szemléli
léknek előnye az, hogy a tükrözük
váltak és hogy a tűneményt egyszerre t
is észlelheti. Mind a készülékeknek

3. ábra.

Kép továbbítása növekedő képsorszámokkal (I, II, III, IV).

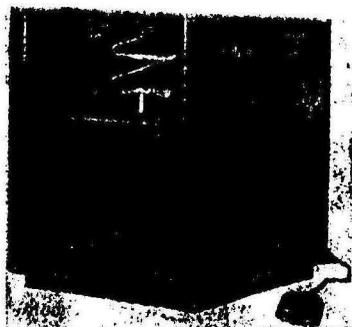
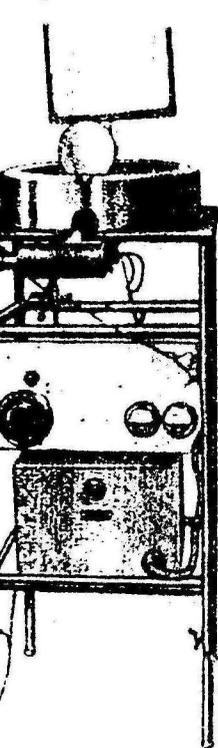
2. ábra.

Nipkow-tárcsás képlemez bontás.

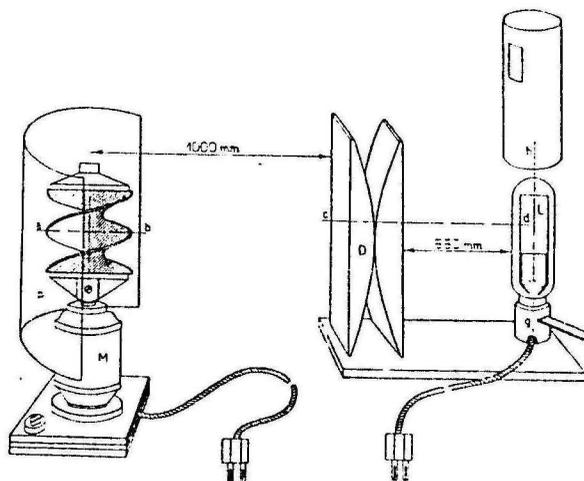
R parabolikus tükör; T továbbítandó arc;
I izzólámpa; P fotoobjektív;
N Nipkow-tárcsa;

17. ábra. Okolicsányi Ferenc tükörsaváros képösszerakó és bontó eleme

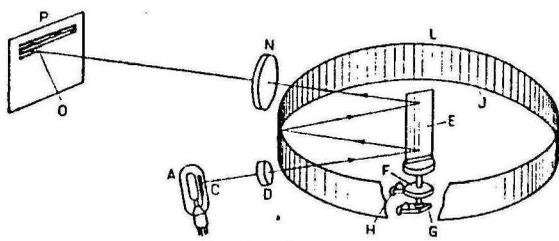
18. ábra. Okolicsányi-féle televíziós vevő 84 soros adás vételére, 10 000 képpont átvitelével

22. ábra.

Okolicsányi Ferenc tükörsaváros vevőkészüléke.

M motor; D hengerlencse;
H tükörsavár; L neonlámpa.

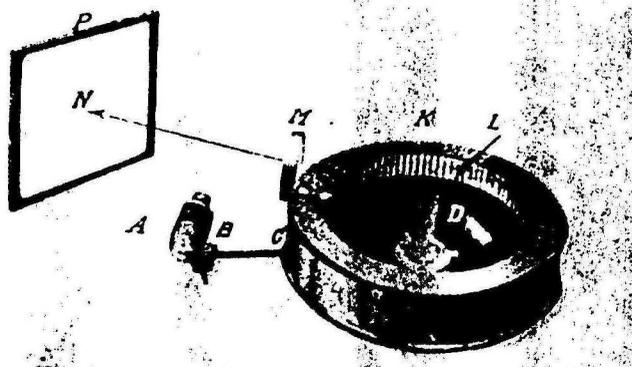

21. ábra.

Mihály Dénes vevőrendszere.

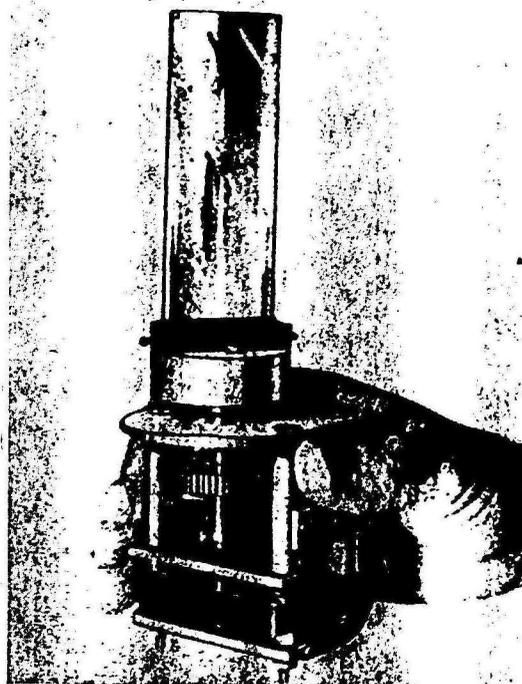
J tükörkoszorú; A neonlámpa;
E forgótükör-lemez; P ernyő.
N, D lencsék;

A nyugvó-tükörkoszorús vevő "készülék" (1933)

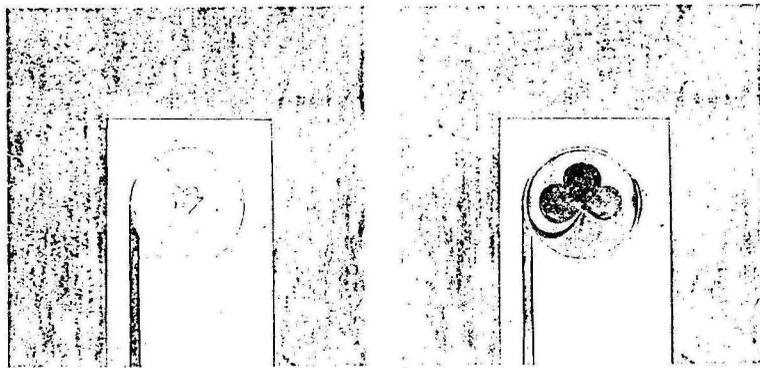

9. ábra.

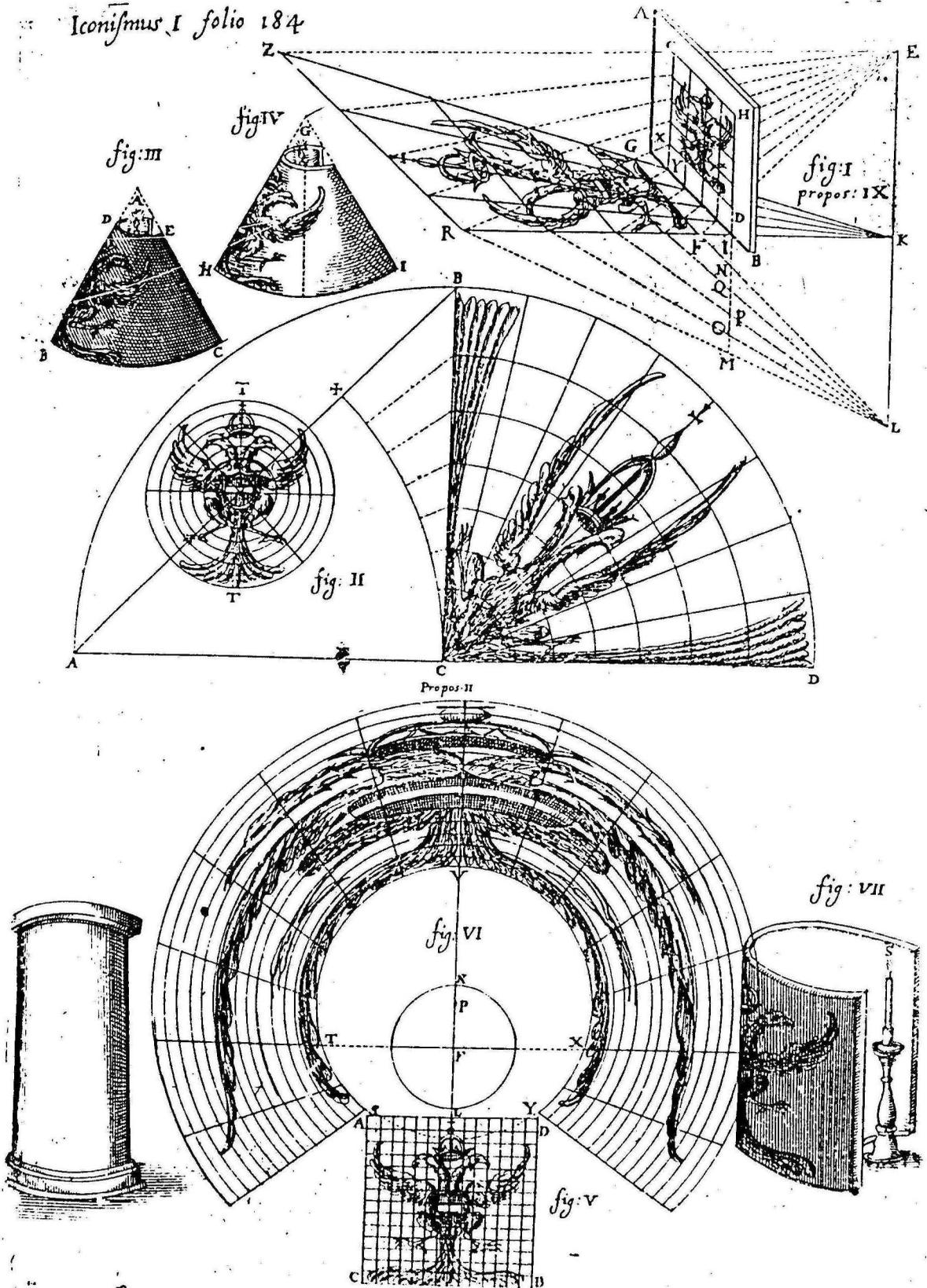
Az 1933-ban forgalomba hozott nyugvó-tükörkoszorús vevő képösszerakó része

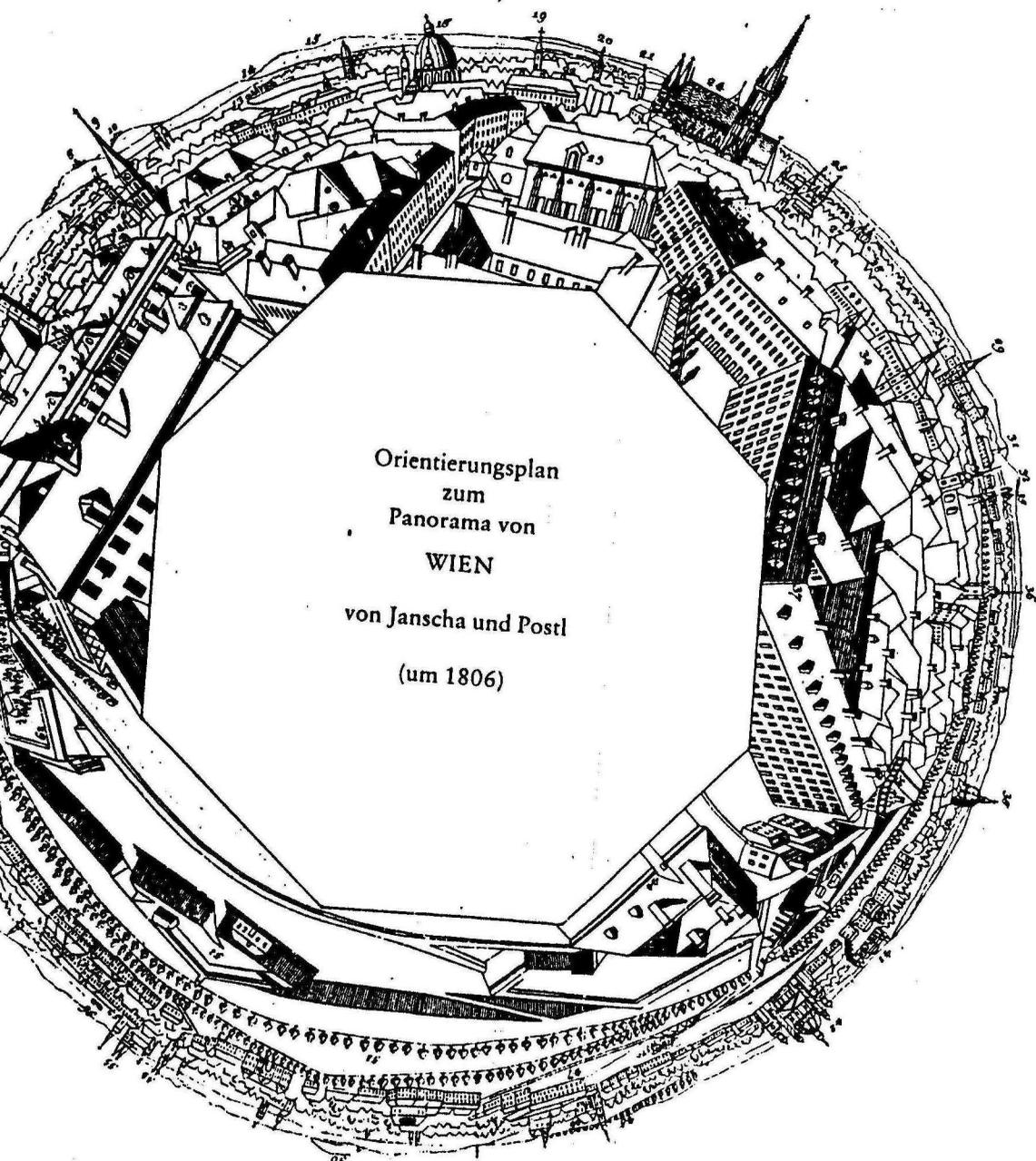
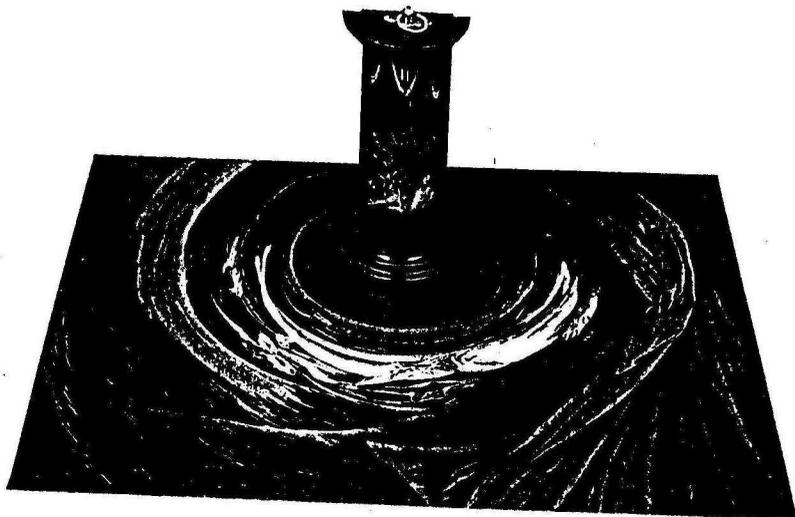

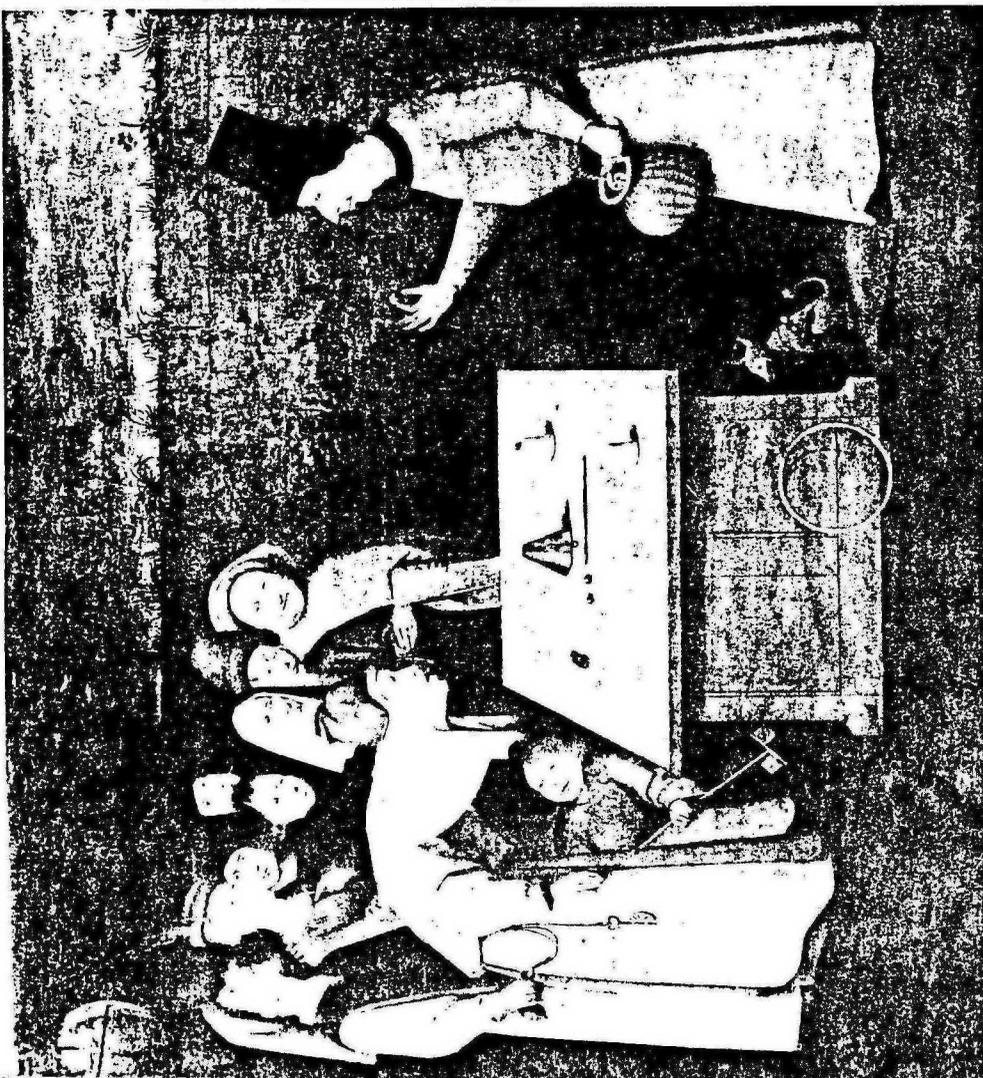
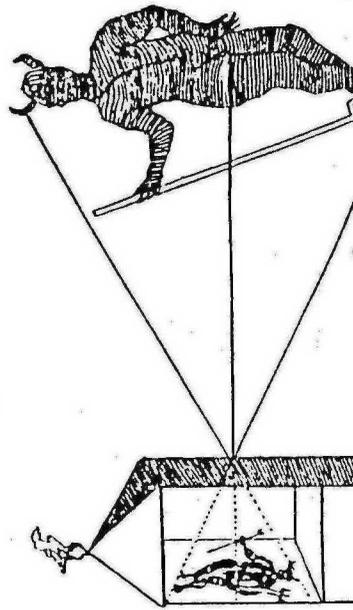
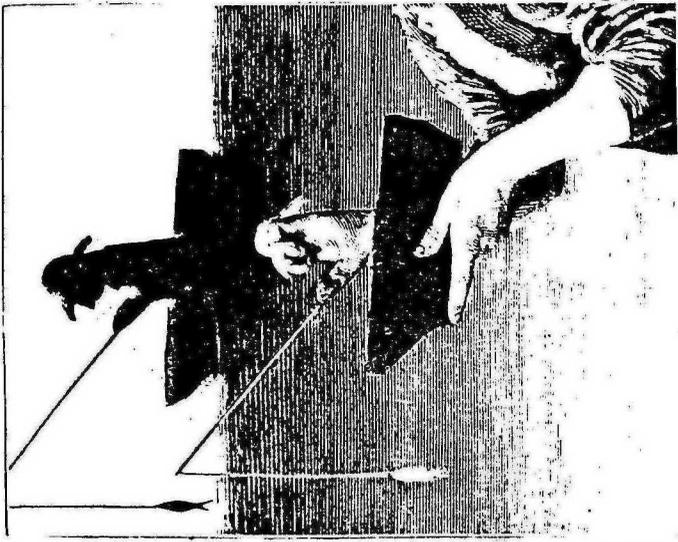
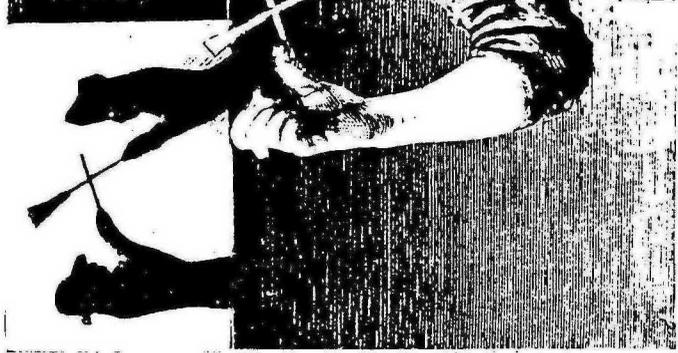
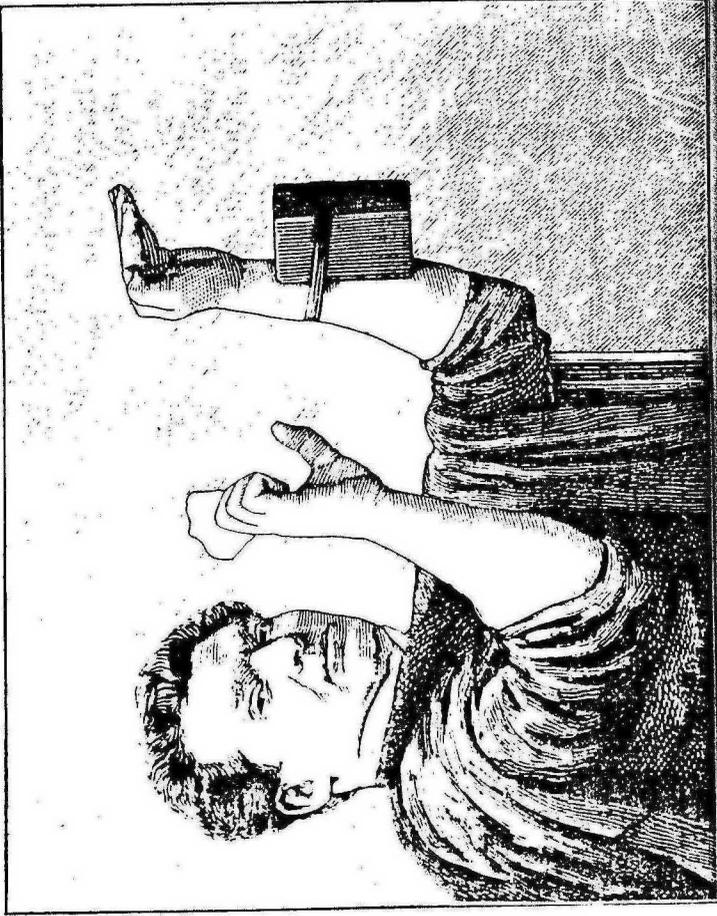
10. ábra. A képösszerakó kisméretű forgótükre

Iconismus I folio 184

... after HIERONYMUS BOSCH

... horror

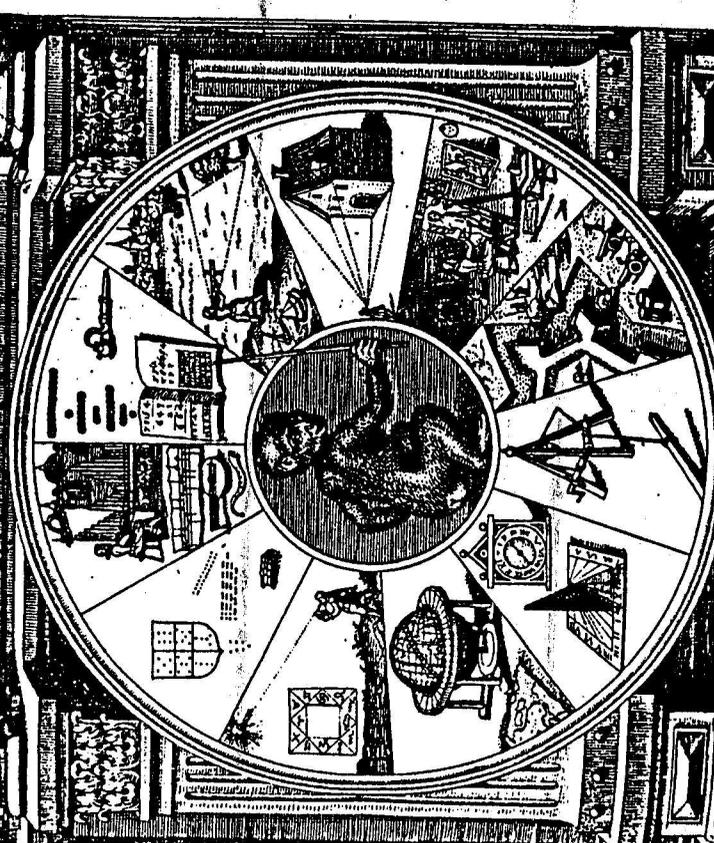
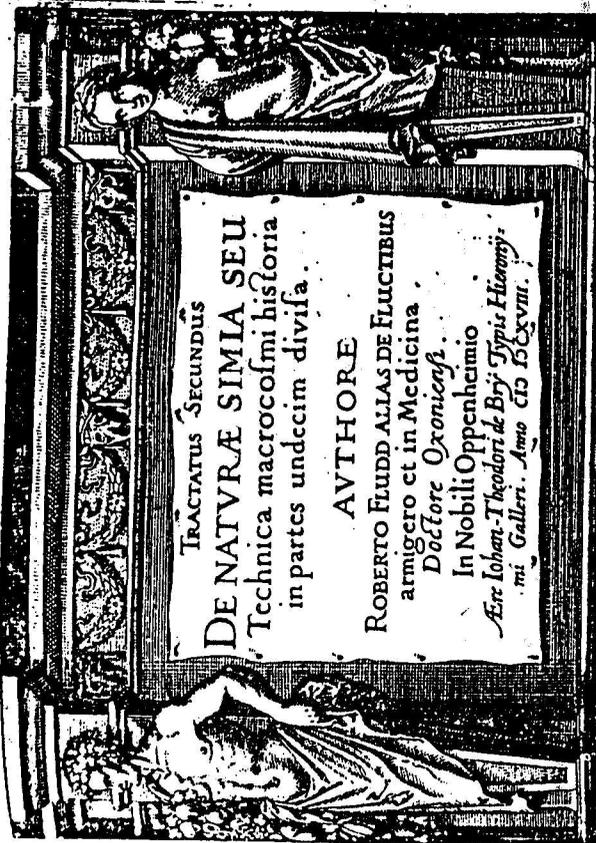
Le Beau Style!

Le Bon Genre, N. 31.

4. Le bon genre : gravure satirique du début du XIXe siècle.

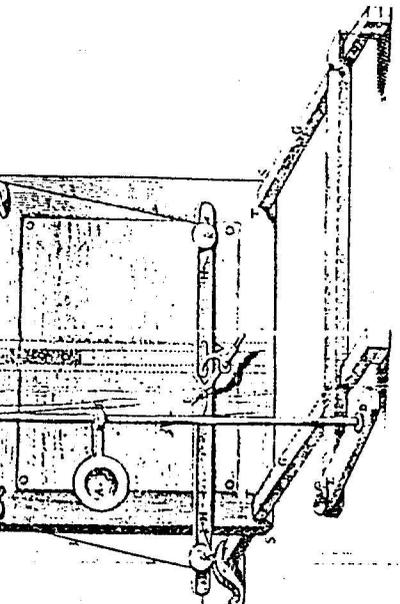
95 *The Ape of Nature*
 The title-page of the second treatise of the *History of the Macrocosm* represents the Arts by which Man imitates and continues Nature's work on Earth (see plate 3). The Ape squats in the centre, pointing like a schoolmaster to an arithmetic book, and reminding us that all the arts are based on number. The other arts, proceeding clockwise, are geometry (applied in surveying), perspective, painting, military science, engineering, time-keeping, cosmography, astrology, geomancy and music. With the exception of music, which follows arithmetic, this is the order in which the subjects are expounded in the treatise.

The image of the ape had borne many different connotations before Fludd used it in the title of his book *De Naturae Simia* (see Bibliography, under Janson). He was probably aware that it was a symbol of Thoth, the legendary inventor of writing and other useful arts. The associations Thoth-Hermes-

Mercurius point to a deeper purpose in this book: the arts of man are indeed guides to his soul, capable of transforming and preparing it for higher contemplations.
 UCH, l, b, t.p.

O what play were wise at

Christopher Wren, Machine à dessiner, Engraving from "Philosophical Transaction", IV, March 1669, London 1670, Providence, R. I., John Hay Library. Zeichenmaschine. Stück aus Philosophical Transactions, IV, March 1669, London 1670.

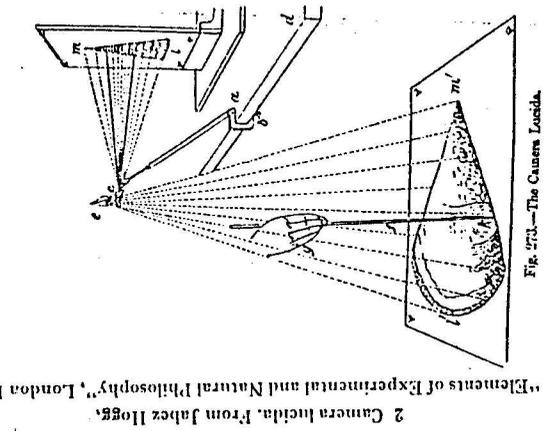
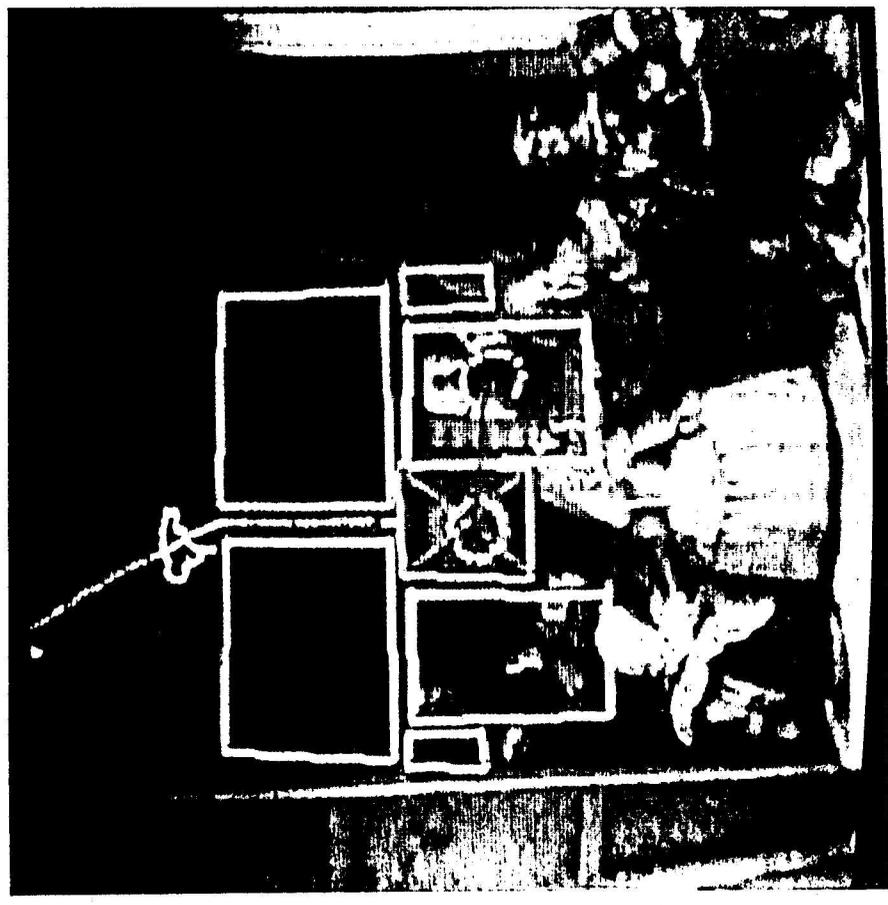

Fig. 473.—The Camera Lucida.

2 Camera lucida, From Jabez Hogg, "Elements of Experimental and Natural Philosophy", London

The Looking Glass; 28 Min., Farbe, Ton, 1981

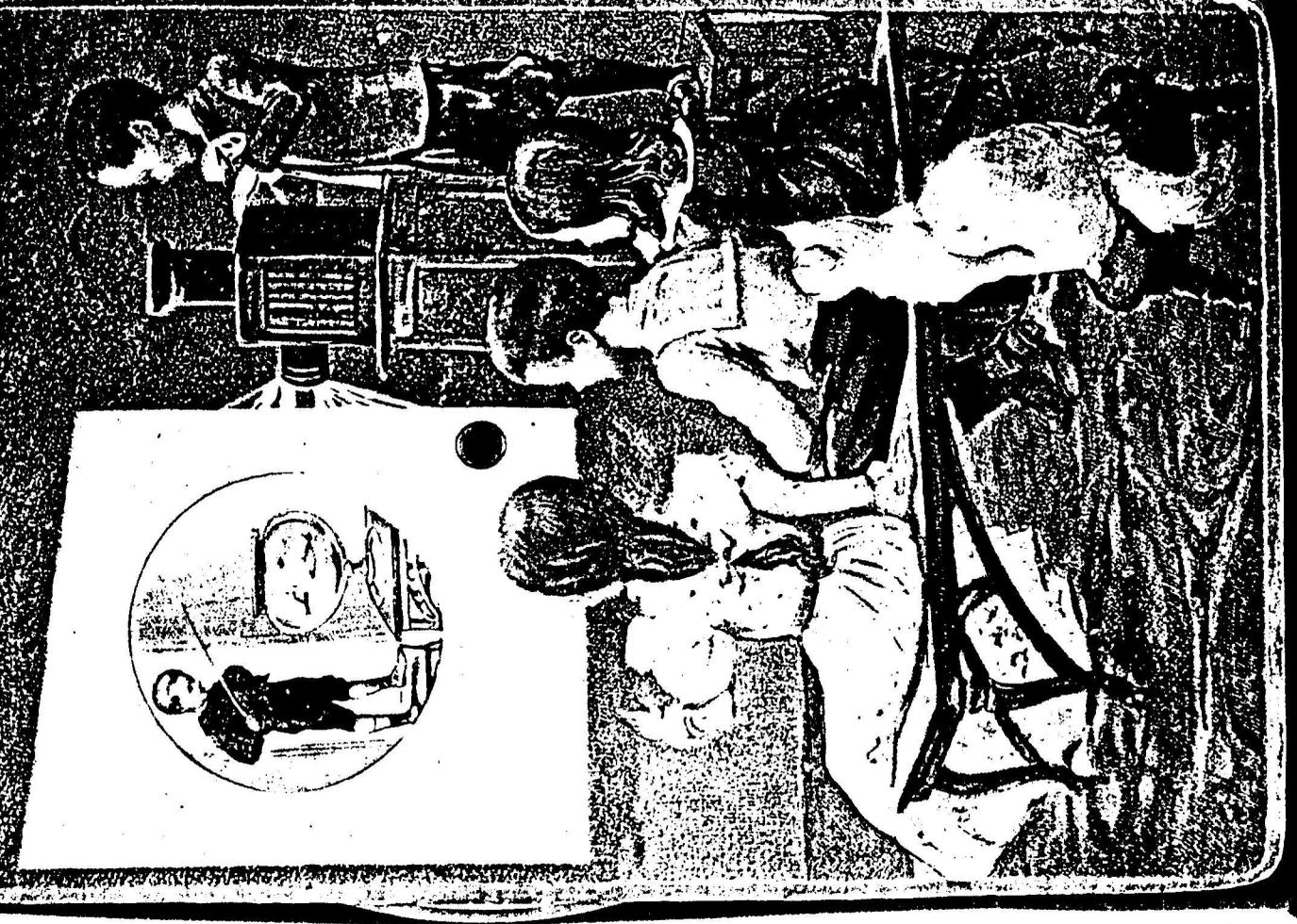
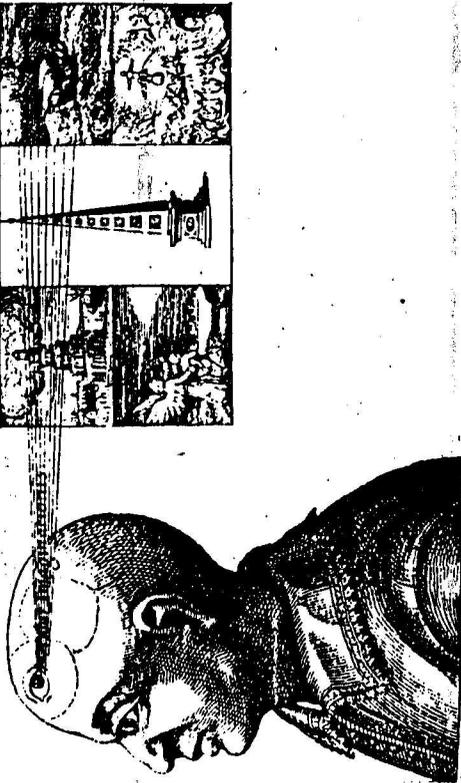
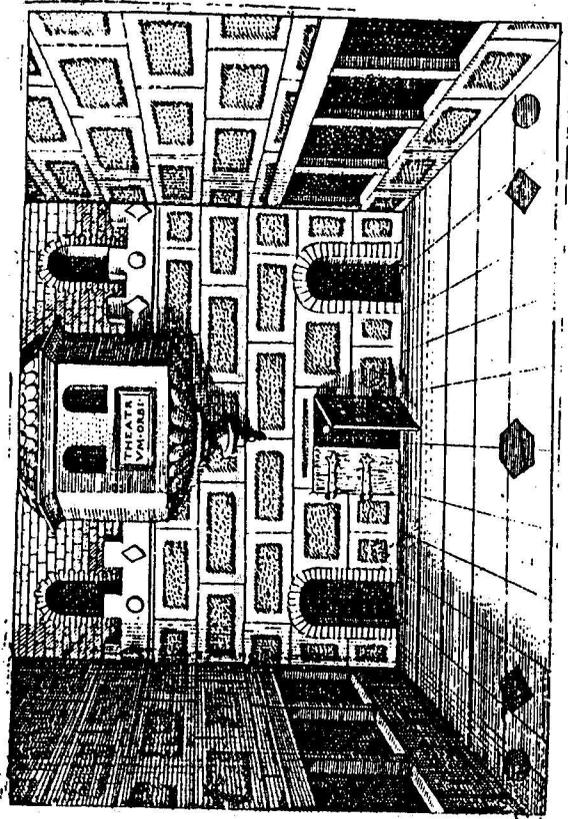

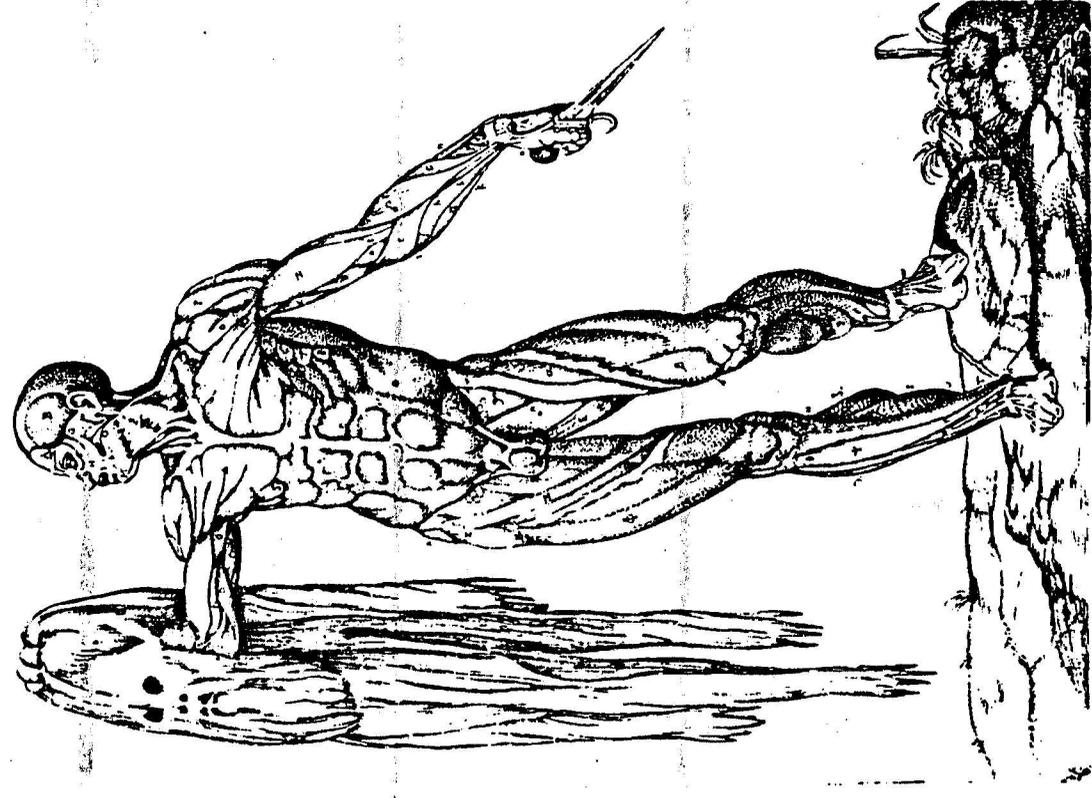
Image publicitaire du Bon-Marché : cinq vues imprimées sur un disque dissimulé derrière la carte représentent cinq projections différentes de la lanterne.

113 *The Art of Memory*
 The memory can be enormously enhanced by transmuting concepts into visual and spatial images: herein lies the secret of the *Ars Memorativa* of Antiquity, the Middle Ages and the Renaissance. Unlike Frances Yates, who wrote the standard historical study of the subject, I have practised this art and found it dramatically successful. Here the three ventricles are shown again, but the things to be memorized are brought from the obscurity of the back of the head and exposed to the eye of imagination. The images are the Tower of Babel, Tobias and the Angel, an obelisk, a storm at sea and the Last Judgement. I have found no satisfactory explanation for these particular scenes.
 UCH II, a. 2, p. 47

114 *The Theatre of the World*
 One begins the art of memory by forming an ordered collection of 'memory places' in the mind's eye, in which one can then put images of the things to be remembered. A theatre is recommended as a suitable locale, containing as it does many available places such as the doors, windows, columns, and the spaces between them. This plate achieved fame when Richard Bernheimer and Frances Yates suggested that it might be an actual drawing of Shakespeare's Globe Theatre.
 UCH II, a. 2, p. 55

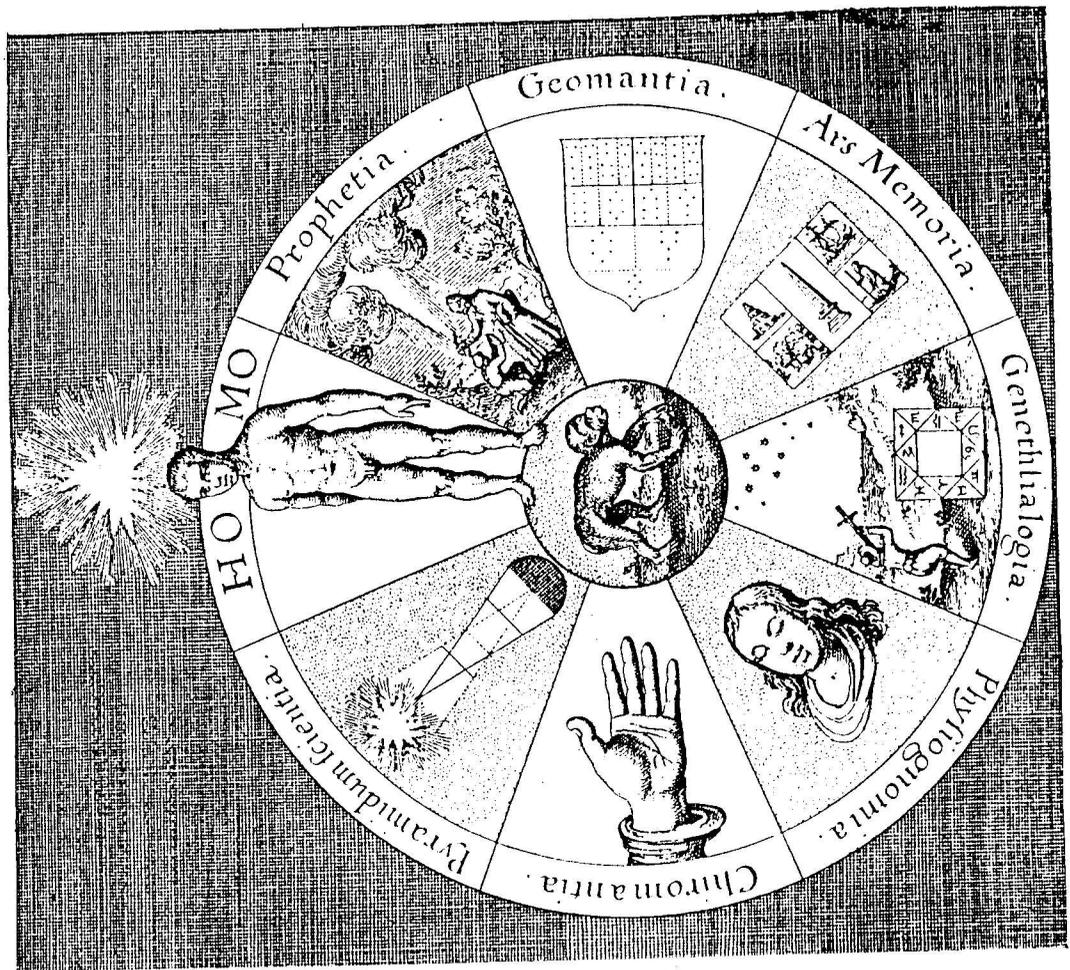

38. Nicolas Béatrizzi: Szent Bertalan vértanúsága. 1560. Párizs, Bibliothèque Nationale. A könyvtár felbétéle

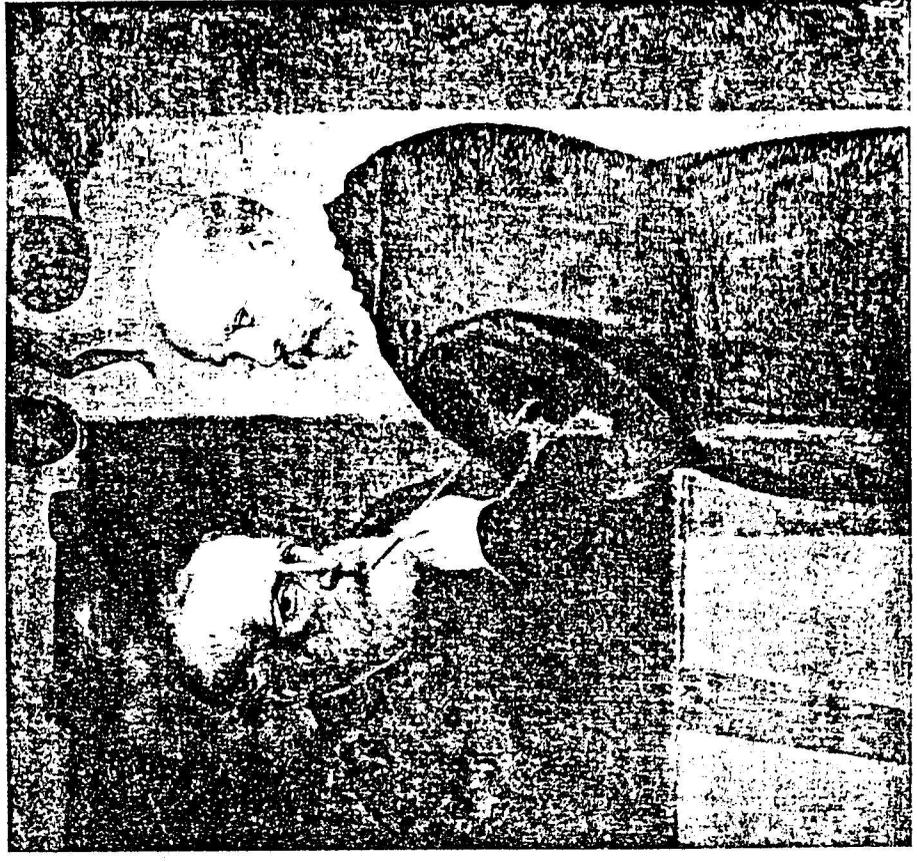
SECTIO SECUNDA,
 Detechnica Microcosmi historia,

177
 Portiones VII. divisa.

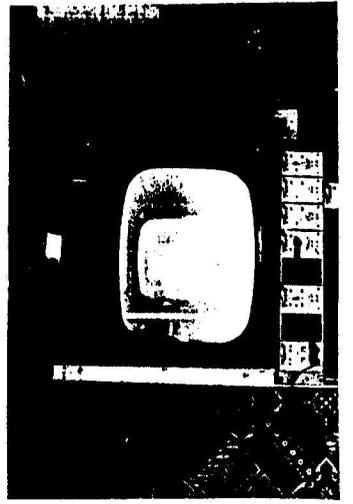
AUTHORE
 ROBERTO FLUD aliàs de FLUCTIBUS
 Armigero & in Medicina Doctore Oxoniensi.

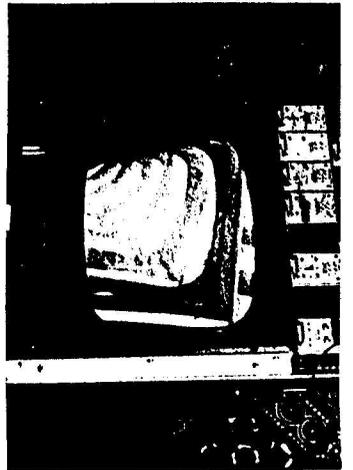
Szimbolikus kép, amely a multiplicatio (a sokszorosodás) laboratóriumi műveletét jelenti. (BASILIUS VALENTINUS munkájából. A szerző gyűjteményéből.)

75. Luca Cambiaso: A művész önarcképe, apja arcképeinek festése közben. Firenze, Uffizi.

(a) The simplest case.

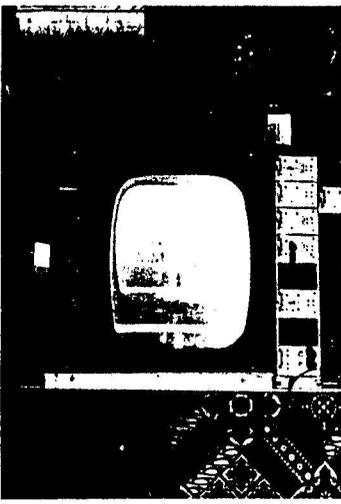
(d) A "faded self-engulfing".

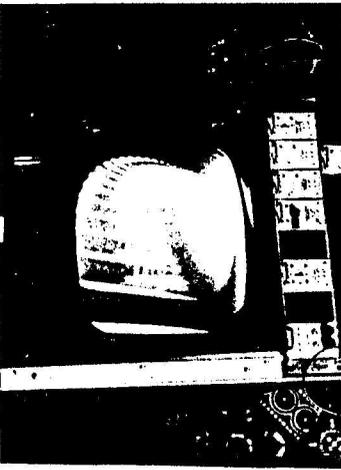
Starting to get weird . . .

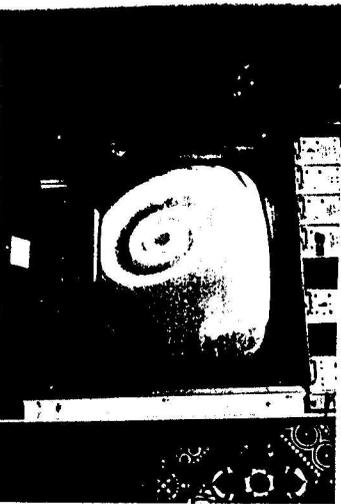
(j) The late stages of a galaxy. Count the number spokes!

(b) Achilles' "corridor".

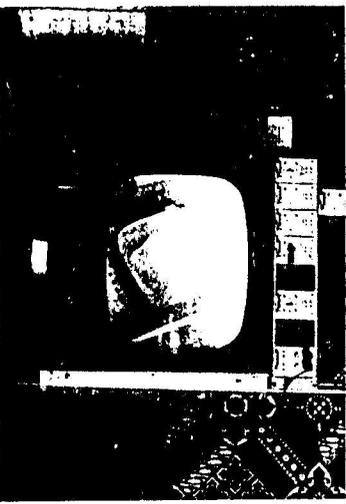
(e) What happens when you zoom in.

A "galaxy" is born.

(k) The galaxy has burned itself out, and become a black hole!

(c) What happens when you rotate the camera.

(f) Combined effect of rotation and zoom . . .

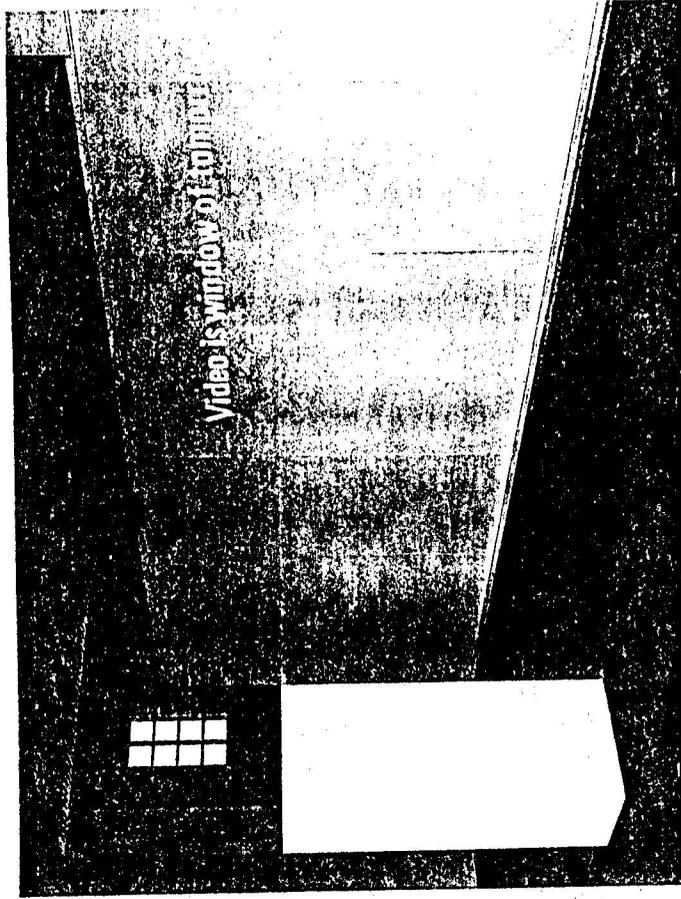
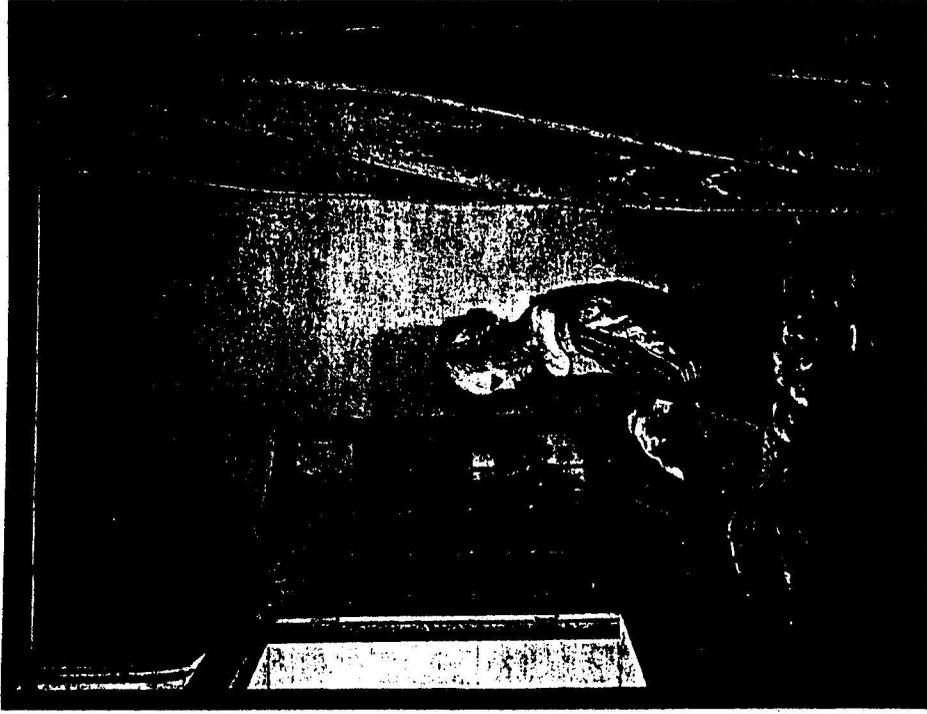
The galaxy evolves . . .

(l) A "pulsating petal pattern", caught in the middle of one of its pulsations.

Shigeko Kubota

Das Videoband bedeutet eine Erweiterung der Gedächtniszellen des Gehirns. Deshalb ist ein Leben mit Video wie ein Leben mit zwei Gehirnen: einem Kunststoffhirn und einem organischen. Unvermeidlich wird das menschliche Leben dadurch verändert. Diese Veränderung wird sogar unser Verhältnis zum Tod beeinflussen, denn Video ist ein lebendiger Altar. Ja, Tod, auf einem Videoband aufgezeichnet, negiert den Tod als einen klaren Endpunkt. Dies erfordert ein Bewußtsein (ein reflexives Leben), das den Homo sapiens vom Tier (ohne reflexives Bewußtsein) unterscheidet. Descartes sagte: »Ich denke, also bin ich.« In einer pan-kybernetischen Gesellschaft wird man vielleicht sagen: »Ich video, also bin ich.«

Meta-Marcel: Window: Videoskulptur, 1976, aus *Duchampiana*
Kubota bezieht sich mit dieser Arbeit auf Marcel Duchamps' Objekt *Fresh Widow* (1920), eine Fensterrahmenkonstruktion, in der die Glasfelder mit schwarzem Leder bedeckt sind. Kubotas Skulptur besteht aus einem Holzkasten, dessen Vorderseite zwei Glasfenster bilden, die nach außen hin zu öffnen sind. In der Holzkiste befindet sich ein Farbmonitor, auf dem optisches Rauschen zu sehen ist. Durch bewußt fehlerhafte Farbeinstellung erscheint der 'Schnee' farblich surreal getönt.